TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 47 (1242) 1973 LAPKRIČIO-NOVEMBER 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Kovotojų pėdomis

Visos tautos turi vertingų ir menkaverčių narių, turi kovotojų ir ištižėlių. Kovingumas, tautinis ryžtas reiškiasi ne tik fiziniu, bet ir dvasiniu ginklu. Pastarasis kartais yra vertingesnis už fizinį. Ir žymusis karo vadas Napoleonas yra pasakęs, kad dvasiškai vertingi kariai gali tinkamiau panaudoti fizinį ginklą, negu dvasios skurdžiai.

Šiandien lietuvis negali turėti fizinio ginklo ginti savo tautos laisvei, bet niekas jam negali uždrausti turėti stiprų dvasinį ginklą. Prieš 50 metų, kai Lietuvoje buvo švenčiama Vasario 16-ji, viename miestelyje įvyko tos šventės iškilmės. Dalyvavo ir vienos pradžios mokyklos mokiniai, atžygiavę iš kaimo 5 kilometrus per gilų sniegą. Ant jų krūtinių buvo prisegta po vieną raidę. Kai mokytojas juos išrikiavo greta kitų mokyklų mokinių, iš tų raidžių susidarė sakinys: "Lietuvos galybė — mes patys". Po 17-20 metų iš tos apylinkės buvo daug lietuvių partizanų, kurie kovojo prieš Lietuvos okupantą. Jie žinojo, kad Lietuvos galybė yra jie patys, kovojo be jokių sąlygų, net negalvodami, kad kas nors juos pavadins didvyriais. Jie kovojo ir žuvo — tapo mūsų tautos didvyriais.

Jei mūsų nepriklausomybės kovose dalyvavusius savanorius-pirmūnus vadiname tautos kovotojais, tai ir visi lietuviai, kovoję už mūsų krašto laisvę, yra kovotojai. Savanoriai-pirmūnai 1918-20 m. kovose iš savo krašto vyriausybės gavo ginklus, maistą, aprangą ir pagalbą ligos bei sužeidimo atvejais. 1944-53 m. kovoję lietuviai partizanai neturėjo savo vyriausybės, kuri juos viskuo aprūpintų. Jų menki ginklai, bet karšta tėvynės meilė sudarė jų stiprybės pagrindą. Nesakykime, kad jie kovojo ir žuvo nereikalingai, nes, jei būtume buvę jų vietoje, gal ir mes būtume pasirinkę tą patį kelią. Kas žuvo kovoje, tas ilgoje tautos perspektyvoje nėra nugalėtas.

Šiandien ypač laisvojo pasaulio lietuviai turi dalyvauti kovoje su mūsų krašto okupantu dvasiniu ginklu, būtent, darbu ir auka. Gaila, kad nevisi lietuviai tuo ginklu kovoja. Anot garsaus ukrainiečių istoriko Chruščevskio: "Lietuviai yra geri kariai, bet silpni tautiečiai." Lietuviai yra geresni patriotai, kai jie turi sunkesnes gyvenimo sąlygas. Patekę į geresnes gyvenimo sąlygas, dalis jų tautiniu atžvilgiu smunka. Ir iš anksčiau žinome, kad Lietuvoje stipriais lietuviais išliko daugiausia neturtingi kaimiečiai, o nutautėjo turtingi bajorai.

Kovą dėl mūsų tautos, dėl mūsų krašto likimo turime vesti ir mes — laisvojo pasaulio lietuviai. Ar visi esame aktyvūs tos kovos dalyviai? Ar visi prisidedame prie tos kovos, jei ne darbu, tai auka? Deja, yra ir dezertyrų: "Nevadink manęs lietuviu ir neprašyk aukos" — pasigirsta ir tokių replikų, kai aukų rinkėjai prašo aukos tautos reikalams. Tokius pasakymus vertėtų praplėsti: "Nevadink manęs lietuviu ir neprašyk aukos, aš noriu būti trąša kitoms tautoms."

Kaikurie lietuviai klausia: "Kodėl aš turiu aukoti Lietuvai? Ką man davė Lietuva?" Iš tikrųjų gi jie turėtų klausti, ką jie davė Lietuvai? Jei tokio klausimo kelti neleido turtingiausio pasaulio krašto — JAV prezidentas J. Kennedy, tai juo labiau nekelkime tokio klausimo mūsų neturtingai, o dabar ir pavergtai tėvynei. Mūsų tėvynė Lietuva paramos laukia ne iš Sibire, bet iš laisvajame pasaulyje gyvenančių savo vaikų. Duok auką savo tėvynei dabar, nelauk savo mirties, sakydamas: "Po savo mirties ir Lietuvos reikalams paliksiu keletą dolerių."

Minime mūsų kovotojų dieną lapkričio 23. Dar ir dabar savo tarpe turime nepriklausomybės kovų dalyvių — savanorių pirmūnų. Jie davė auką savo kraštui 1918-20 metais, jie aukojasi pagal išgales ir dabar. Tegul ta šventė paskatina visus lietuvius tapti sąmoningesniais tautiečiais ir aktyviau atlikti savo tautines pareigas.

J. Vaičeliūnas

KANADOS ĮVYKIAI

PADIDINTOS NEDARBO ĮMOKOS

Federacinės liberalų partijos populiarumui pernykščiuose parlamento rinkimuose gerokai pakenkė nedarbo draudos reforma, padidinusi draudos pašalpas ir atvėrusi duris jų piktnaudojimui dėl permenkos kontrolės. Draudos metinės išmokos pakilo net iki $2 bilijonų, o pati drauda įklimpo į nuolatinius deficitus. Pernai deficitas siekė net $410 milijonų, bet jį iki $174,5 milijono sumažino 1971 m. turėtas pelnas. Šiemet, įskaitant tą $174,5 milijono vis dar nepadengtą sumą, numatomas deficito padidėjimas iki $509,6 milijono. Premjeras P. E. Trudeau po nesėkmės pernykščiuose parlamento rinkimuose darbo jėgos ministerį B. Mackasey pakeitė dabartiniu darbo jėgos ministeriu R. Andras, nes B. Mackasey buvo tos nevykusios darbo draudos reformos pagrindinis autorius. Sausio mėnesį parlamentui buvo pateiktas naujas įstatymas, suvaržantis nedarbo draudos pašalpų piktnaudojimą, bet jis taip ir liko nepatvirtintas, nes suvaržymam nepritaria NDP socialistų vadas D. Lewis, o jo partijos parama yra būtina liberalų išsilaikymui valdžioje. Darbo ministeris R. Andras staiga paskelbė, kad nuo 1974 m. sausio pradžios visiems dirbantiesiems ir jų darbdaviams bus padidintos 40% nedarbo draudos įmokos deficitui sumažinti. Dirbantiesiems pagal jų gaunamą atlyginimą tada kas savaitę reikės mokėti nuo $1.40 iki $2.38, darbdaviams — nuo $1.96 iki $3.38. Toks sprendimas, atsisakantis suvaržymų nedarbo pašalpos piktnaudotojams, susilaukė aštraus konservatorių protesto ir gali turėti nemažos įtakos sekančiuose federacinio parlamento rinkimuose.

"The Toronto Sun" dienraštis pirmame puslapyje paskelbtu vedamuoju pranešė skaitytojam, kad jo leidėjai boikotuos nedarbo draudos įmokų padidinimą 40%, Otavai perduodami už savo tarnautojus ligšiolines įmokas. Kadangi tai yra įstatymo laužymas, dienraštis yra pasiryžęs eiti į teismą. Vedamojo tikslas — skatinti ir kitas įmones imtis panašaus boikoto, kad federacinė vyriausybė būtų priversta leisti viešą nedarbo draudos fondo ištyrimą. "The Toronto Star" dienraštis, laikomas didžiausiu visoje Kanadoje, taip pat reikalauja fondo tyrimo. Atrodo, šį žingsnį remia ir paties nedarbo draudos fondo pareigūnai, parūpindami slaptus pranešimus spaudai. Iš jų paaiškėjo, kad šiemet per pirmąjį pusmetį dėl elektroninio skaitytuvo klaidų pašalpų gavėjam buvo permokėta apie $20 milijonų. Kai buvo įvestas tas nelemtasis skaitytuvas, vyriausybė tikėjosi 5.200 nedarbo draudos tarnautojų skaičių sumažinti 800, o iš tikrųjų per porą nepilnų metų jis padidėjo iki 13.000, metinės administracinės išlaidos pakilo iki $120 milijonų. Skaitytuvinė sistema taipgi gerokai sulėtino pašalpų išmokėjimą.

Tiekimo ministeris J. P. Goyer pranešė federacinio parlamento nariams, kad Kanados vyriausybė nupirko Rumunijoje ir Karibų jūros salose daugiau kaip milijoną statinių alyvos namams šildyti. Šis pirkinys yra skirtas rytinėms Kanados provincijoms, kurias palietė arabų kraštų naftos tiekimo suvaržymai. Užsienio reikalų ministeris M. Sharp užtikrino amerikiečius, kad Kanada nesustabdys naftos tiekimo iš Albertos į JAV ir nenusilenks arabų daromam spaudimui. Eksportas į JAV gali būti šiek tiek sumažintas dėl Kvebeko ir Atlanto provincijų poreikių. Šiuo metu svarstoma galimybė Albertos naftą į Atlanto provincijas gabenti tanklaiviais iš Britų Kolumbijos per Panamos kanalą. Jau paskelbtas alyvos kainų padidinimas namų apšildymą visoje Kanadoje pabrangins maždaug $65 milijonais iki 1974 m. vasario 1 d. Kadangi tada pasibaigia vyriausybės įsakytas naftos kainu užšaldymas, alyva vėl gali pabrangti net 50%, jeigu bus sulygintos arabiškos ir kanadiškos alyvos kainos.

Federacinio parlamento komitetas vienbalsiai pritarė įstatymo projektui, kuris į pensiją išėjusiems senatoriams ir parlamento nariams valdinėse tarnybose leis gauti pilną pensiją. Taigi, algas pasididinę ir labai patogias pensijas įsivedę parlamento nariai dabar ruošiasi įsivesti dar vieną lengvatą — gerą atlyginimą valdinėse tarnybose ir pilną pensiją, kuriai nereikia nė 65 metų amžiaus. Tuo tarpu kanadiečiams pensininkams, gaunantiems Kanados pensiją ir neturtingiesiems mokamą papildą, jis tuojau pat sumažinimas, jeigu jie susiranda kad ir laikinį darbą, pvz. talkindami paštui tris savaites prieš Kalėdas. Tokiam asmeniui mėnesinė $170 dabartinė pensija su papildu sumažinama iki $150.

Už $32 milijonų vertės heroino įvežimą Kanadon kalėjimo iki gyvos galvos susilaukė torontiečiai Benedetto Zizzo, Antonio Codispoti, Francesco Cutrona, Vito Cutrona ir Francesco Bellitti. Torontietis teisėjas H. Honsberg atmetė juos gynusių advokatų prašymą paskirti švelnesnę bausmę, motyvuodamas faktu, kad kanadiečių nuodijimas heroinu prilygsta žmogžudystei. Į tą pačią bylą įvelti Nicola ir Gaetana Asaro, vyras ir žmona, gavo 10 metų kalėjimo. Į šią operaciją buvo įvelta gangsterių Mafia organizacija, kurios nuteistieji nesiteikė atskleisti. Kad ši organizacija veikia Toronte, teigė teisman liudininku pakviestas Simone Asaro, N. ir G. Asaro sūnus. Pasak jo, tėvams buvo įsakyta tylėti ir

(Nukelta į 9-tą psl.)

Toronto miesto burmistras David Crombie lapkričio 10 d. perkirpo kaspiną Toronto Lietuvių Namų atidarymo iškilmėse. Iš kairės: Jūratė Kobelskytė — "Miss Vilnius", burmistras, iškilmių pranešėja Laima Švėgždaitė, Žibutė Šilininkaitė

Nuotr. B. Tarvydo

Lietuva tarptautinėje spaudoje

Visi norime, kad Lietuvos vardas dažnai būtų minimas tarptautinėje spaudoje, kad jos laisvės byla tuo būdu nebūtų užmiršta viešojoj pasaulio opinijoj. Džiaugiamės kiekvienu straipsniu, keliančiu aikštėn sovietinį Lietuvos pavergimą, bet nuliūstame paskaitę nepalankius arba iškreiptus rašinius. Pvz. prancūzų spaudoje, kuri gana šykščiai rašo apie Lietuvą, būna žinučių apie ją, bet kaip apie Sov. Sąjungos dalį. Ir tai daro net katalikų laikraščiai. Dar blogiau su italais. Mat, jie lengvai pasiduoda sovietinei propagandai. Antai, sovietų spaudos agentūros "Novosti" pakviestas, Lietuvoje lankėsi italų katalikų laikraščio redaktorius R. Orfejas, išklausė sovietinių pareigūnų propagandinių pamokslų, aplankė kelias atidarytas šventoves ir pažadėjo grįžęs skelbti, kad Lietuvoje religijai duota "laisvė". Į tokius žmonių klaidinimus turėtų pirmiausia reaguoti Italijoje ir Prancūzijoje gyveną lietuviai.

Britų spauda

Kiek geriau yra Britanijoj. Ten ir katalikų spauda stengiasi informuoti objektyviau, nors neapsieina be stambių klaidų. Štai, į mano rankas pateko 1973. IX. 15 "The Tablet", rimto lygio laikraštis, leidžiamas Londone. Jame būna gana objektyvių informacijų apie dabartinę būklę Lietuvoje, bet minėtame numeryje išspausdintame rašinyje "The Church in Lithuania" yra stambių klaidų. Jo autorius K. M. Smogorzewski, matyt, lenkų kilmės kunigas, stengėsi pateikti teisingas žinias, bet, nepakankamai žinodamas dabartinę būklę, susipainiojo faktuose.

Ryšium su vyskupo L. Povilonio paskyrimu Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų koadjutorium bei vyskupo R. Krikščiūno paskyrimu Panevėžio vyskupijos valdytoju minėtasis autorius rašo, kad dabar Lietuvoje keturias vyskupijos valdo tituliniai vyskupai, išskyrus Kaišiadoris. Autorius, matyt, neįskaito Vilniaus arkivyskupijos, kurią tebetvarko valdytojas kan. Č. Krivaitis. Prie šios pastabos autorius betgi priduria, kad tai nereiškia grįžimo į normalų prieškarinį gyvenimą.

Rašydamas apie pokarinę Lietuvos dramą, "The Tablet" bendradarbis pažymi, kad Lietuva yra vienintelis kraštas tarp 15 sovietinių respublikų su didele dauguma katalikų gyventojų. Pagal 1970 m. sovietinį gyventojų surašymą, Lietuvoje buvo 3.129.000 gyventojų, kurių tarpe — 2.506.000 lietuvių. Be to, 150.000 lietuvių gyvena Sov. Sąjungoje už Lietuvos ribų. Sibiran lietuvių deportuota apie 250.000, o į vakarus pasitraukė apie 80.000. Šiuos skaičius esą reikia atimti iš prieškarinės Lietuvos 2.766.000 lietuvių (1940 m. duomenys). Esą apie 12% lietuvių neteko savo tėvynės.

Vyskupai ir klaidos

Susipainioja autorius rašydamas apie vyskupų deportacijas. Pasak jo iš 1939 m. buvusių penkių rezidencinių vyskupų buvo deportuoti: metropolitas J. Skvireckas, vysk. T. Matulionis, vysk. V. Borisevičius ir vysk. K. Paltarokas (taip rašo autorius). Tai netiesa. Arkiv. J. Skvireckas atsidūrė Vakaruose, o vysk. K. Paltarokas niekad nebuvo deportuotas. Deportuoti buvo arkiv. M. Reinys (tą mini autorius kitoje vietoje), vysk. Pr. Ramanauskas, vysk. T. Matulionis ir vysk. V. Borisevičius.

Įdomi autoriaus pastaba apie vysk. J. Steponavičiaus ištrėmimą iš Vilniaus. Iki šiol buvo žinoma, kad pastarasis buvo nubaustas už atsisakymą šventinti į kunigus keturių klierikų, tarnavusių sovietiniam saugumui. "The Tablet" bendradarbis pastebi, esą nei Sov. Sąjungos, nei Lietuvos valdžios žmonės nenorėjo, kad Vilniuje gyventų katalikų vyskupas, nors rusų ortodoksų vyskupui nebuvo kliudoma gyventi Vilniuje. Peršasi išvada, kad ir dabar sovietinė valdžia nenori turėti vyskupo Vilniuje, nes ten reziduoja rusų ortodoksų vyskupas.

Vatikano pastangos

"The Tablet" bendradarbis rašo ir apie Vatikano laikyseną. Esą "šaltojo karo" metu jis visai negalėjo padėti Sov. Sąjungos, ypač Lietuvos katalikams. Atoslūgio laikotarpyje pradėjo megztis kontaktas Chruščiovo iniciatyvos dėka. Vatikane atsilankė A. Adžubėjus, vėliau A. Gromyko. Deja, tie vizitai Lietuvos tikinčiųjų būklės nė kiek nepagerino.

Po to, kai 1970 m. lapkričio 20 d. Paulių VI aplankė antrą kartą A. Gromyko, sekančių metų vasaryje arkiv. A. Cassaroli galėjo nuvykti Maskvon. Pastarąjį lydėjo jėzuitų generolas P. Arrupe. Arkiv. A. Cassaroli tada turėjo ilgą pasikalbėjimą su religinių reikalų komiteto pirm. Vladimiru Kudoyerov ir su užsienio reikalų viceministeriu Semion Kozyrev. To pokalbio detalės nėra žinomos, tačiau arkiv. A. Cassaroli pareiškė, kad "atmosfera buvo korektiška, su tam tikrais nuoširdumo atspalviais", kad "pirmą kartą per 50 metų monologas tapo dialogu." Nežiūrinti šio dialogo, būklė Lietuvoje, pasak autoriaus, tebėra sunki. Tai rodo 17.054 katalikų memorandumas Brežnevui ir JT gen. sekr. K. Waldheimui, taipgi Romo Kalantos susidegintimas bei jį sekusios demonstracijos.

Švelnėjimo linkme?

Baigdamas, "The Tablet" bendradarbis cituoja iš "Sovietskaja Litva" šį sakinį: "Netinkami metodai kovoje su religija nepakerta jos šaknų, priešingai, jie veda į suintensyvinimą religinio fanatizmo." Prie šių eilučių jis pastebi, kad iki šiol tokie geri, nekruvini metodai sunaikinti religijai nėra surasti. Esą reikia tikėtis, kad sovietinė vyriausybė ims švelninti būklę ir duos naujas instrukcijas religinių reikalų įgaliotiniui. Deja, tokių instrukcijų nematyti, nors ir buvo paskirtas naujas įgaliotinis K. Tuménas vieton J. Rugienio. Tai rodo net šeši Vakarus pasiekę "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" numeriai. Ją turėtų perskaityti ir "The Tablet" bendradarbis. Vienas jos numeris jau yra išverstas į anglų kalbą. Reikėtų jį plačiai paskleisti, nes tai autentiškas žinių šaltinis apie dabartinę būklę Lietuvoje. **Ms.**

Pasaulio įvykiai

PREZ. R. NIKSONAS PASIRAŠĖ JAV KONGRESO PATVIRTINTĄ ĮSTATYMĄ, leidžiantį naftotiekio nutiesimą iš šiaurinės Aliaskos į pietinį jos uostą Valdez, iš kurio nafta didžiuliais tanklaiviais bus gabenama į Vašingtono ir Kalifornijos valstijų uostus. Aliaskos nafta patenkins apie trečdalį JAV poreikių, tačiau naftotiekis bus užbaigtas įrengti tik 1977 m. Kanados ir Britų Kolumbijos vyriausybės nuogąstauja, kad tanklaivių nelaimės gali užteršti pakrančių vandenis nafta, ypač navigaciniu požiūriu komplikuotame Juan de Fuca sąsiauryje. Naujasis įstatymas įpareigoja naftos bendroves už kiekvieną statinę pervežamos naftos įnešti po 5 centus į specialų fondą, kol jame bus sutelkta $100 milijonų suma. Nelaimės atveju ji bus panaudota užterštiems vandenims bei pakrantėms išvalyti, atsilyginti už padarytus nuostolius. Nuo galimų nelaimių planuojama apsisaugoti dvigubus dugnus turinčiais moderniais tanklaiviais, naujausiomis navigacinėmis priemonėmis. Naujasis įstatymas palieka atviras duris dujotiekiui ir antram naftotiekiui į JAV per Kanados teritoriją. Premjero P. E. Trudeau vyriausybė vengė įsipareigojimų ir naftotiekį per Kanadą pasiūlė tik šių metų pavasarį, kai Aliaskos naftotiekis buvo jau beveik užbaigtas planuoti. Į naftotiekį per Kanadą būtų buvę galima įjungti ir naujuosius naftos šaltinius Kanados šiaurėje. Energijos išteklių ministeris D. Macdonald dabar teigia, kad sekančiame dešimtmetyje Kanada visiškai nutrauks naftos tiekimą į JAV, nes visų turimų išteklių reikės pačių kanadiečių poreikiams patenkinti.

PREZIDENTO OFENZYVA

Prez. R. Niksonas Watergate bylos pažeistą savo populiarumą bando atstatyti pokalbiais su JAV kongreso respublikininkais, su kuriais numatyti net šeši susitikimai Baltuosiuose Rūmuose, ir tiesioginiu ryšiu su dalimi amerikiečių. Ovacijų jis jau susilaukė Vašingtone įvykusiame nekilnojamo turto pardavimo įstaigų darbuotojų suvažiavime. Orlande, Floridoje, prezidentas R. Niksonas surengė televizijos ir radijo transliuotą spaudos konferenciją laikraščių redaktorių suvažiavime. Jiems jis teigė, kad Watergate incidentas jam nebuvo žinomas iš anksto ir kad jis nėra pažadėjęs bausmių sušvelninimo policijos suimtiems incidento dalyviams. Prez. R. Niksonas susilaukė labai šilto sutikimo Georgia valstijos Macone, kur jis aplankė 90 metų amžiaus sukaktį švenčiantį buvusį kongreso atstovą C. Vinsoną. Šią savaitę Memphio mieste jis susitinka su respublikininkais valstijų gubernatoriais. Nors senatorius Edward Kennedy yra vienas aršiausių jo priešų, prez. R. Niksonas paskambino į Georgetown universiteto ligoninę, kur senatoriaus dvylikametis sūnus laukė kojos amputavimo operacijos. Atrodo, visą Kennedžių šeimą sujaudino prezidento telefonu tarti padrąsinimo žodžiai tėvui ir sūnui. Koją teko amputuoti augščiau kelio dėl kaulų vėžio.

KARO PALIAUBOS

Izraelis ir Egiptas įgyvendino karo paliaubas ir pradėjo apsikeitimą belaisviais, tačiau Izraelio kariuomenė vakarinėje Sueso pakrantėje nesutinka perduoti visiškai Jungtinių Tautų kariuomenės dalinių kontrolei Sueso-Kairo plento, kuriuo vykdomas tiekimas atkirstai egiptiečių III armijai ir apsuptam Sueso miestui. Izraelio daliniai tiesia kelią į vakarinę Sueso pakrantę. Tiltą jie pakeitė supilta žemių juosta Suese. Izraelio premjerė G. Meir užtikrino savo parlamento narius, kad Izraelio kariuomenė nebus atitraukta į spalio 22 d. karo paliaubų pozicijas, nes jų neįmanoma nustatyti. Ji taipgi prasitarė, kad Izraelio laukia galimas susikirtimas su jo geriausiais bičiuliais. Europos Bendrosios Rinkos devynių valstybių priimta arabams palanki rezoliucija, reikalaujanti Izraelio pasitraukimo į 1967 m. prieškarines sienas, paskatino premjerę G. Meir sušaukti Londone socialistinių valstybių vadų ir socialistinių partijų atstovų konferenciją. Jos posėdžiuose karčių premjerės G. Meir priekaištų susilaukė V. Vokietijos kancleris W. Brandt, Olandijos premjeras J. D. Uyl ir Belgijos premjeras E. Leburton dėl Bendrosios Rinkos rezoliucijos. Priimtą rezoliuciją jie teisino faktu, kad jos reikalavimai sutampa su Jungtinių Tautų priimtais nutarimais. Egipto prez. A. Sadatas ir Sirijos prez. H. Assedas lapkričio 26 d. šaukia Arabų Lygos posėdį. Šiai organizacijai priklauso 18 arabų kraštų. Pagrindinis dėmesys, be abejonės, bus skirtas karo paliauboms ir artėjančioms taikos deryboms, kurios greičiausiai įvyks Ženevoje, dalyvaujant Jungtinių Tautų generaliniam sekr. K. Waldheimui. Izraelio respublikos tėvu laikomą D. Ben-Gurioną ištiko dalinis paralyžius dėl krešulio smegenyse.

PASITARIMAI PEKINGE

Valstybės sekr. H. Kissingeris, karo paliaubų Artimuosiuose Rytuose autorius, keturias dienas viešėjo Pekinge, kur kelis kartus tarėsi su premjeruČu En-lai ir turėjo pustrečios valandos pasikalbėjimą su kompartijos vadu Mao. Baigminiame pranešime pabrėžiamas santykių tarp JAV ir Kinijos gerinimas, pasisakoma prieš vienos ar kelių valstybių dominavimą pasaulyje, tuo, atrodo, užtikrinant kiniečius, kad JAV ir Sovietų Sąjungos sambūvis nepažeis Kinijos interesų. Pasikalbėjime su jį lydėjusiais amerikiečių televizijos ir spaudos atstovais H. Kissingeris pabrėžė, kad JAV nesumažins Izraeliui teikiamos paramos dėl arabų kraštų įvesto naftos tiekimo nutraukimo. Tačiau amerikiečių žurnalas "Newsweek" teigia, kad H. Kissingeris Egipto prez. A. Sadatui pranašavo arabams palankėjančias amerikiečių nuotaikas, kurias skatina naftos ir strategijos poreikiai. Atrodo, dėl naftos trūkumo tikimasi viešosios nuomonės posūkio į lig šiol ignoruotus arabus, didesnio spaudimo Izraeliui.

TANKAI ATĖNŲ GATVĖSE

Graikijos prez. G. Papadopoulos pasiuntė tankus ir kariuomenės dalinius į Atėnų gatves, kur politines demonstracijas prieš jo režimą buvo pradėję studentai. Pro tanko išverstus vartus policija įsiveržė į Atėnų politechnikos institutą ir sudėmė daug studentų. Susikirtimuose žuvo 9 demonstrantai, buvo sužeista apie 120. Atėnuose ir kituose didesniuose miestuose vyriausybė paskelbė karo stovį.

PASKUTINIS SKRYDIS

Amerikiečiai astronautai G. Carr, E. Gibson ir W. Pogue "Apollo" erdvėlaiviu laimingai pasiekė "Skylab" erdvių laboratoriją, kur šį kartą jie planuoja praleisti net 84 paras. Pirmoji astronautų grupė toje laboratorijoje išgyveno 28 paras, antroji — 59. Trečiosios grupės skrydis į erdvių laboratoriją yra paskutinis — juo bus užbaigta erdvių tyrimo programa iš laboratorijos. Grupės vado G. Carr žmona Joann, astronautams pakilus į erdves, šį skrydį nuspalvino šeimyninio humoro doze. Pasirodo, vyras jai užmiršo pasakyti, kur yra padėjęs automobilio raktus, ir ji negalėjo jų surasti. Teko gauti specialų erdvių administracijos leidimą pokalbiui su užuomarša astronautu.

KARALIŠKOS VESTUVĖS

Britanijos princesė Ona, vyriausioji karalienės Elzbietos ir princo Pilypo dukra, ištekėjo už kavalerijos kpt. Marko Phillipso. Šias beveik ketvirtį milijono dolerių kainavusias vestuves užtemdė nauja krizė Britanijoje — 270.000 angliakasių ir 18.000 elektros jėgainių tarnautojų atsisakymas dirbti viršvalandžius už dabartinį atlyginimą. Vyriausybė buvo priversta įvesti elektros srovės suvaržymus apšvietimui ir namų apšildymui. Jaunavedžiams neteks šalti, nes jie išskrido į Karibų jūrą, kur jų laukė karališkoji jachta "Britannia".

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $8.50, pusmetinė — $5. Rėmėjo prenumerata $15
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $8.50 per year, $5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

NUO ŠEŠUPĖS IKI KANADOS

Kunigo kelias, pasibaigęs lietuviškoje užuovėjoje

KUN. ANT. SABAS

A.a. kun. Petras Totoraitis, 64 m., mirė nuo širdies smūgio spalio 30 d. Newarko ligoninėj. Velionis buvo gimęs prie gražiosios Šešupės, Barkių kaime, Sudargo parapijoj, Šakių apskrity, gausioj pasiturinčių ūkininkų šeimoj, 1909 m. birželio 21 d. Mokėsi Jurbarko "Saulės" gimnazijoj, o paskui įstojo į Vilkaviškio vyskupijos kunigų seminariją Gižuose. Kunigu įšventintas 1934 m. birželio 17 d. Lietuvoje vikaravo keliose parapijose, o pabėgęs nuo komunistinio teroro, Vakarų Vokietijoj darbavosi keliose stovyklose, daugiausia Uchtėj, ir buvo gimnazijos kapelionu. Visur reiškėsi visuomeninėj veikloj, ypač BALFe. Paliko Toronte seserį Marcelę Liegienę ir brolį Alfonsą su šeima, o Lietuvoje brolius Antaną, Joną ir seserį Salomėją. Mamytės kaulus priglaudė Sibiro beržų paunksmė. Velionis Newarko Švč. Trejybės parapijoj išbuvo 23 metus vikaru, nešdamas pačią sunkiausią ir svarbiausią sielovados naštą.

A. a. kun. Petras Totoraitis

A.a. kun. P. Totoraitis sielojosi Lietuvą ištikusia nelaime, puoselėjo lietuvybę, buvo tauraus būdo, kuklus ir visada optimistiškai nusiteikęs, labai draugiškas, paslaugus. Dėl tų būdo savybių buvo visų lietuvių ir net kitataučių gerbiamas bei mylimas. Tai rodo gražus būrys jo parapijiečių, kurie atlydėjo velionį net iki Toronto, kur buvo palaidotas lietuvių kapinėse iš Prisikėlimo parapijos bažnyčios lapkričio 5 d. Pamaldas sekmadienio vakare laidotuvių koplyčioj atlaikė kun. Ant. Prakapas, OFM. Dalyvavo pilna koplyčia žmonių. Pažįstami ir draugai užprašė daug Mišių. Tai gražiausia, kokia tik begali būti, paskutinio atsisveikinimo dovana, kuri turi realios vertės pomirtiniame gyvenime. Laidotuvių Mišias Toronte atnašavo vyskupas V. Brizgys, mons. dr. J. Tadarauskas, kun. St. Kulbis, SJ, Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, kun. A. Prakapas, OFM, kun. J. Liauba, OFM, kun. J. Staškus, kun. B. Marčiulionis ir kun. Ant. Sabas. Pamokslą pasakė mons. dr. J. Tadarauskas, o po Mišių dar kalbėjo ir vysk. V. Brizgys. Vargonais grojo kun. B. Jurkšas, solo giedojo A. Simanavičius.

Prie duobės laidojimo apeigas atliko jo jaunų dienų draugas ir giminaitis kun. Ant. Sabas, kuris čia tarė paskutinį atsisveikinimo žodį. Taip pat kalbėjo Švč. Trejybės lietuvių parapijos bei vyčių vardu Albinas Žukauskas ir Jonas Genys.

Po laidotuvių visi dalyviai buvo pakviesti į Prisikėlimo parapijos didžiąją salę, kur sesers Marcelės ir brolio Alfonso iniciatyva buvo paruošti pietūs.

Ramiai ilsėkis, kunige Petrai, laisvoj Kanados žemėj!

SIUNČIU **"Tėviškės Žiburių"** *PRENUMERATĄ*

ir prašau siuntinėti savaitraštį šiuo adresu
(esu "TŽ" skaitytojas):

Vardas ir pavardė .....
Numeris ir gatvė .....
Vietovė (ir pašto zonos nr.) .....
(zip code number)
Provincija ar valstija .....

Metinė "T. Žiburių" prenumerata — $ 8.50
Rėmėjo prenumerata — $15.00

UŽSAKAU **"T. ŽIBURIUS"** *KAIP DOVANĄ*
naujam skaitytojui

Vardas ir pavardė .....
Numeris ir gatvė .....
Vietovė (ir pašto zonos nr.) .....
(zip code number)
Provincija ar valstija .....

Metinė "T. Ž." prenumerata naujiem skaitytojam — $6.50

Pašto perlaidas arba čekius siųsti: **"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"**
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario M6J 1W4

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Tremtis ir politika

DR. J. VIDZGIRIS

Lietuviams artimo estų politiko veikla bendrajame laisvės fronte

Spalio 8 Stockholme sukako 60 metų amžiaus žymiam laisvųjų estų veikėjui Arvo Horm. Lygiai pusę nueitojo gyvenimo kelio praleido jis Švedijoje, kur visą laiką darbavosi vadovaujančiose pareigose, o šiandien yra vienas pagrindinių šulų, kuriuo remiasi Skandinavijoje veikiančiųjų estų centrinė veikla. Nereikia pamiršti to fakto, kad Švedija pasaulio estams yra tas pat, kas lietuviams Amerika, atseit, svarbiausioji geopolitinė pozicija už gimtojo krašto ribų, atsižvelgiant į ten susitelkusius visuomeninės - politinės veiklos išteklius ir galimybes.

Sukaktuvininkas priklauso tai vidurinei didžiojo egzodo kartai, kuri brendo nepriklausomame Baltijos valstybių laikotarpyje, tačiau neturėjo laimės subrendusio gyvenimo kūrybines jėgas panaudoti savo tautos labui laisvės ir taikos sąlygomis. Tas pats likimas jai iškėlė kitą svarbesnį uždavinį — tarnauti tautai trunkančios priespaudos ir kovos sąlygomis. Sukaktuvininko asmenyje malonu pasveikinti vieną šitos kartos atstovų, kuris kaip retas kitas gyvenimą užsienyje pavertė pilnutine tarnyba pavergtojo krašto reikalams.

Arvo Horm nusipelnė būti vadinamas estų išeivių politiku "iš profesijos", nes iš tikrųjų visuomeniniam-politiniam darbui jis skiria visą savo laiką. Nuo 1943-jų pavasario, kai, siunčiamas Estijos pogrindžio, nelegaliai per Suomiją jis atvyko ir įsikūrė Švedijoje, be pertraukos dirba savo krašto ir aplamai Baltijos valstybių laisvės reikalui. Kas jį bent kiek iš arčiau pažįsta, neabejoja, kad tai gimęs politikas. O visdėlto Arvo Horm savo jaunystėje visai apie politiką, bent kaip apie pašaukimą, net negalvojo. Politiku jis pasidarė per prievartą, susidarius tokioms sąlygoms, apie kurias niekas laisvės laikais negalvojo.

Baigęs vidurinį mokslą Estijos pietryčių provincijos mieste Võru 1934-siais, jis svajojo apie grynai mokslinę akademinę karjerą. Ir ta kryptimi gana sėkmingai žengė. 1938 jis baigė ekonomikos studijas Tartu universitete. Toliau visuomenės ūkio studijas jis gilino Stockholme, Rygoje, Kaune ir Londone. Dar būdamas studentu, jis atkreipė į save profesorių dėmesį ir buvo pakviestas asistentu į ūkio teisės institutą. Tuo metu kooperacijos katedrai vadovavo prof. Jaan Tönisson, žymus estų valstybininkas, pagrindinis tuometinio prezidento Paetso varžovas. Jo įtakoje neabejotinai subrendo jaunesniojo bendradarbio liberalinės demokratinės pažiūros, kurioms jis iki šiandien išliko ištikimas ir kurios jam padėjo susirasti tiesų kelią, kai išmušė bandymų valanda.

* * *

Pirmosios bolševikinės okupacijos ir ją sekusio vokietmečio laikotarpiu A. Horm priklausė Talino ir Tartu universitetų mokomajam personalui. Kaip Lietuvoje, taip ir Estijoje tuo metu tautinio pasipriešinimo kovai ėmė vadovauti universitetų paunksmėje susidarę pogrindžio centrai, kuriuose visą "juodą darbą" drauge su studentais atliko daugiausia jaunesnieji akademikai. Ir Arvo Horm nejučiomis įsitraukė į šitą rezistencinį sąjūdį, kuriam paaukojo ne tik mokslinę karjerą, bet ir visą gyvenimą. Kai 1943 pavasarį vokiečiams pradėjo nesisekti rytų fronte ir jie ėmė spausti okupuotus Baltijos kraštus, kad būtų sudaryti SS legijonai, o baltiečių tautinės pasipriešinimo organizacijos jieškojo įvairių būdų atsispirti ir gintis,—Arvo Horm, jau patyręs kovotojas, ėmėsi misijos slaptai per Suomiją pasiekti laisvąjį pasaulį ir ten jieškoti kovojančiam kraštui paramos. Dar tais pačiais 1943 metais jam pavyko laimingai pasiekti Stockholmą. Čia ir atsiskleidė jo tikrasis politiko veikėjo ir organizatoriaus talentas.

Jis buvo vienas pirmųjų pabėgėlių, kuris atnešė daug žinių apie tikrąją hermetiškai uždarytojo krašto padėtį ir prisidėjo prie Švedijos baltiečių komiteto įsteigimo. Sekančiais metais su to komiteto ir jį remiančių Švedijos visuomenės sluogsnių pagalba jis daug prisidėjo, kad Švediją laivais per Baltiją galėjo pasiekti apie 30.000 estų pabėgėlių, kurie sudarė pagrindą tolesnei organizuotai estų laisvės kovai užsienyje. Ir jeigu šiandien Švedijos estai pasižymi pavydėtinai gražia organizacija ir išlaikė savo centrines vadovaujančias pozicijas, tai čia didelė dalimi yra ir asmeninis tuomet dar visai mažai kam žinomo jauno ekonomisto laimėjimas. Tomis lemtingomis dienomis, kai estų tauta neteko daug vadovaujančių asmenų, vienus fiziškai sunaikino okupantai, kiti dvasiškai palūžo ištikti likimo smūgių, — kovos sūkuryje iškilo nauja jėga. Hormo pavyzdys rodo, kokia gaivalinga jėga glūdi tautoje, kuri paruošia ir iškelia sau vadus, kokių reikalauja naujos istorinės sąlygos.

* * *

Trumpo straipsnio rėmuose sunku išvardinti visas bendrines Švedijos estų ir baltiečių bendadarbiavimo organizacijas, kurias sukaktuvininkas kūrė, joms vadovavo ar vadovauja. Tai būtų labai ilgas sąrašas. Dar 1943 jis suorganizavo estų šalpos organizaciją, kuri nuveikė didelį darbą, priimant pabėgėlių mases 1944. Tada buvo įsteigta baltietiškoji humanitarinė draugija, kuri ir šiandien veikia. Netrukus po to Arvo Horm perėmė estų informacijos reikalus, 1945-47 redagavo "The Baltic Review" žurnalą. Sudarius Estijos tautinę tarybą, buvo jos reikalų vedėjas. Nuo 1957 eina baltietiškojo komiteto gen. sekretoriaus pareigas. Be to, vadovauja estų liberalinių demokratų sąjungai, leidžia ir redaguoja laikraštį "Teataja", dalyvauja tarptautinėje antikomunistinėje veikloje. Nekartą jo pastangomis pavyko įjungti platesnius švedų visuomenės sluogsnius į protesto demonstracijas, kaip 1964 Chruščiovo, 1968 Kosygino vizitų proga. Skleisdamas informaciją apie Baltijos kraštus, jis aplankė daugiau kaip 70 tarptautinių kongresų — dažnai keliauja po įvairius kraštus. Judrumo, darbštumo ir praktiškų ekonomisto sugebėjimų galėtų jam pavydėti nevienas veikėjas.

* * *

Atskirai reikia pažymėti ir iškelti sukaktuvininko nuopelnus baltietiškame bendradarbiavime, kurio įsitikinęs šalininkas jis yra nuo studijų dienų. Ne tik politinis bendradarbiavimas jam rūpi. Sukauptoji išeiviškosios veiklos patirtis ir bendroji įvykių eiga parodė, kad Baltijos tautų laisvės reikalui permaža siaurai suprastos politikos žygių, kad žymiai daugiau galima nuveikti kultūros ir mokslo priemonėmis. Pats savo pasiruošimu ir polinkiu būdamas intelektualas, Arvo Horm tai gerai supranta. Todėl ir baltietiškojo bendradarbiavimo pastangas jis energingai kreipia ta linkme. Tų pastangų vaisinga išdava — baltietiškasis archyvas ir mokslinis institutas. Šitos abi Stockholme veikiančios įstaigos jau sulaukė atitinkamo švedų ir užsienio dėmesio bei įvertinimo. Ir jų veikla be sukaktuvininko pastangų būtų neįsivaizduojama.

Varydamas plačią politiko vagą, Arvo Horm neužmiršo savo pirmosios meilės — visuomenės ūkio, ypač kooperacijos studijų. Kaip matyti iš jo raštų bibliografijos, kone pusę jo paskelbtųjų spaudoje darbų ir straipsnių kaip tik sudaro pamėgtosios srities raštai, kitą pusę — krašto ir tarptautinės politikos bėgamieji klausimai.

Šešiasdešimtmetis Arvo Horm yra pilnas jėgų ir nemano trauktis iš aktyvaus gyvenimo, nors vis su didesniu susirūpinimu įtikinėja savo artimuosius bendradarbius, jog jau pats laikas jieškoti jaunesniojoje kartoje įpėdinių, kurie pratęstų, jeigu reikės, išeivijos darbą tėvynės išlaisvinimui kitiems trisdešimčiai metų. Čia tebūnie leista palinkėti sukaktuvininkui ilgiausių metų, tolesnės sėkmės reikšmingame darbe ir—kodėlgi ne? — dar savo akimis pamatyti didžiojo siekio išsipildymą — laisvą ir nepriklausomą savo tėvynę Estiją.

Verta atkreipti mūsų skaitančiosios visuomenės dėmesį į neseniai iš spaudos išėjusią sukaktuvininko paskaitą, kurią jis skaitė šiemetinėje baltietiškųjų studijų konferencijoje: Arvo Horm, Phases of the Baltic political activities. With biographical notes on Arvo Horm by Evald Uustalu. Stockholm 1973, 22 psl. Išleido The Baltic Humanitarian Association, Box 724, 101 30 Stockholm.

Lietuviai vokiečių repatriacijoj

Vieno tautiečio pergyvenimai

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Kelionė įkurdinimo stovyklon

Rugpjūčio vidury gavome įsakymą vykti į Harzą, Bad - Lautenthal Entlassunglager. Mes, vieno ūkininko šešių asmenų šeima ir Harms išvykome į vakarus. Traukiniu vakare Kulmą palikę, kitos dienos popietę per Torną ir Poznanę pasiekėme Berlyną. Kelionė buvo įdomi, nes vėl buvome normalaus gyvenimo sūkury. Vagonai erdvūs ir švarūs, pilni keliaujančių.

Berlyne sustojom keliom valandom. Harms aprodė mums, kiek laikas leido, Berlyno miestą, Reichstagą, Führerio kanceliariją, Nežinomo kareivio kapą bei kitas įdomybes. Papietavome kartu ir išsiskyrėme. Jis išvyko į Bremeną pas žmoną, o mes į Harzą.

Iš Berlyno kelionė į Harzą nebuvo man maloni. Kažkaip skaudėjo galvą. Važiuodamas kalnų traukinėliu, nemačiau Harzo kalnyno grožio, nors vokiečių literatai Harzą vadina žalia Vokietijos širdimi (das grüne Herz Deutschlands).

Į Bad-Lautentahl stovyklą atvykome sutemus. Nurodė mums lovas, davė maisto. Stovykla beveik tuščia. Viena sena bevaikė pora iš Bukarešto ir apyjaunė moteriškė su trim mažais vaikais iš Lenkijos. Kelionės įspūdžių išvarginti gana greit užmigome.

Bad-Lautenthal stovykloje

Toji stovykla buvo įrengta Harzo kalnų papėdėje. Artimiausia gyvenvietė — už kelių kilometrų. Stovykla turėjo keletą barakų. Pora barakų buvo skirti stovyklos administracijai, maisto sandėliams, krautuvei ir nedidukei salei, likusieji barakai — repatriantams. Stovykloje tilpo apie 300—400 asmenų. Barakuose jokių kambarių—atviros patalpos. Dviejų augštų iš lentų sukaltos lovos ir šiaudų čiužiniai. Jokių kėdžių, jokių stalų. Vyrai ir moterys miega čia pat. Tik prausyklos ir išvietės buvo atskiros. Valgykloje — iš lentų sukalti stalai ir suolai. Valgykloje visi kartu netilpo — teko valgyti keliom pamainom. Buvo dar maža krautuvėlė, atdara tam tikrom valandom. Cigarečių bei kitų reikmenų dar buvo galima gauti, tačiau jokių alkoholinių gėralų. Administracija mokėjo kiekvienam gyventojui keletą markių į savaitę.

Ši stovykla tarnavo įkurdinimui. Čia buvo surandami repatriantams darbai ir sudaromi atleidimo dokumentai. Su šia stovykla baigėsi atvykusiųjų teisinė ir ekonominė globa. Įkurdinimo darbas trukdavo apie 3 savaites.

Aprūpindavo tik vyrus

"Volksdeutsche Mittelstelle" aprūpindavo darbu tik šeimos galvas-vyrus. Pagal to meto pažiūrą žmonai nereikėjo dirbti, jai priklausė tvarkyti namų ruošos ūkį bei auginti vaikus. Todėl "Mittelstelle" manė, kad vyras, aprūpintas darbu, pats rūpinsis tolimesniu šeimos likimu —ras jai atitinkamą butą, pirks baldus ir kitką. Ta stovykla buvo skirta tik viengungiams, bevaikėms poroms bei šeimoms su suaugusiais vaikais. Lenkė su mažais vaikais ir sena rumunų pora gyveno čia jau kelerius metus. Rumunų pora nebuvo pajėgi dirbti, lenkė irgi ne, nes turėjo mažų vaikų. Lietuvių šioje grupėje buvo apie 20—30 asmenų.

Čia buvo įvairių profesijų asmenų: studentų, ūkininkų, amatininkų, keletas gydytojų ir pora teisėjų.

Repatriacijos vadovybei lengviausia buvo įjungti repatriantus į milžinišką vokiečių karo pramonę — "Hermann Görings Werke". Šio vardo koncerno fabrikai buvo įvairiose Vokietijos vietovėse. Karo metu fabrikai pajėgė suvirškinti betkokią darbo pasiūlą, nes vokiečių vyrai ir moterys buvo įtraukti į karo veiksmus bei užimtų kraštų valdymą.

"Mein Kampf"

Atvykus mums į Bad-Lautenthalį, pasitaikė labai lietingas oras. Beveik visą laiką, dieną ir naktį, be pertraukos lijo. Trečią savaitę oras pragiedrėjo, tačiau aplinkui buvo vandens klanai, žemė išmirkusi, taip kad visą laiką teko būti barake. Turbūt dėl lietingo oro niekas mūsų nevarė nei prie vėliavos pakėlimo, nei nuleidimo apeigų. Tačiau politinė indoktrinacija nebuvo pamiršta. Stovyklos viršininkas Bzdęge (matyt, lenkų kilmės) kas sekmadienį suvarydavo gyventojus į salę. Pasipuošęs iškilminga partijos uniforma ir užsidėjęs paradinę kepurę, skaitydavo mums ir aiškindavo ištraukas iš "Mein Kampf". "Ein deutschblutiger oder deutschstämmiger kann nur ein Deutscher sein — jeder ander ist in Deutschland nur ein Gast" (vokiško kraujo ar kilmės individai gali tik vokiečiais būti, visi kiti Vokietijoje yra tik svečiai). Kas sekmadienį tuo sakiniu pradėdavo jis "Mein Kampf" ištraukų aiškinimą.

Į geležinkelio stotį

Vienos dienos pavakarę viršininkas pranešė, kad visi vyrai rytoj rytą turės 4 val. keltis. Gaus ankstyvus pusryčius ir turės vykti į "Hermann Görings Werke" darbovietę. Kiekvienas mūsų žino, kad vokiečiai mėgsta tvarkingus, gražiai apsirengusius žmones. Tą rytą nusiskutęs ir nusiprausęs, užsidėjau gražiausią aprangą. Pasiėmiau mažą lagaminą, keletą kojinių, baltinių, peilį ir šakutę, skutimosi įrankius ir juodos duonos puskepaliuką.

Iš stovyklos žygiavome naktį kalnų keliais į artimiausią geležinkelio stotį. Prieky ir užpakaly ėjo vyrai su raudonais žibintuvais, kad išvengtų galimos eismo nelaimės. Pasiekę stotį, sulipome į traukinį. Buvo vis dar tamsu — rugsėjo pradžia. Pagaliau pradėjo švisti, pastebėjome, kad paliekame Harzo kalnynus ir išvažiuojame į lygumas. Pasiekėme Salzgitter. Čia įsėdome į autobusus. Staiga autobusai sustojo, ir mes išlipome. Aplinkui plyni laukai, o juose daug barakų. Žmonių nebuvo matyti. Įvedė mus į vieną baraką, kuriame buvo įrengta valgykla. Davė priešpiečius ir dar kiekvienam įdėjo po sumuštinį. Susėdome prie stalų, gėrėm nesaldytą kavą ir valgėme juodą ruginę duoną, apteptą aštraus kvapo sūriu. Tarp savęs kalbėjomės lietuviškai. Vyrai maišėsi prie stalų, vieni atėjo, kiti išėjo. Prie mūsų grupės prislinko kažkoks vyrukas, pasisakė esąs lietuvis repatriantas, atvykęs čia prieš trejetą mėnesių. Papasakojo mums kas yra tie "Hermann Görings Werke". Davė mums gana gerą čionykščio gyvenimo vaizdą.

Gaminsim ginklus?

Fabrikuose gaminami karo ginklai. Dirba daug svetimšalių iš įvairių Europos kraštų. Vokiečių mažai, jie — augštesnėse pareigose bei rajono apsaugoje. Mūsų žmonos atvyks vėliau, kai mus paskirstys į darbus ir kai gausime savus guolius. Žmonas irgi išskirstys į darbus. Moka apie 200—250 markių į mėnesį. Gyvenama barakuose, valgoma iš bendro katilo. Iš algos atskaitomas valgis ir guolis. Išvykstant į miestelį ar kur toliau, reikia pranešti stovyklos raštinei. Taigi, čionykštis gyvenimas nedaug kuo skiriasi nuo repatriantų stovyklinio gyvenimo. Skirtumas gal tas, kad čia anglų lėktuvai naktimis apsilanko. Pasitaiko ir aukų.

Aš iš karto nusprendžiau kaip nors iš čia ištrūkti. Palikti tą kompaktinę masę ir susirasti sau darbą ir butą kur nors mieste. Artimiausias miestas buvo Braunšveigas, gal už kokių 60—80 km. Valgykloje pastebėjau ant satalo keletą pamestų laikraščių. Juose pamačiau ištisus puslapius skelbimų, jieškančių darbo jėgos. Suvokiau, kad darbo susirasti nebus sunku, svarbu kaip nors iš čia ištrūkti.

(Bus daugiau)

Tragiškai žuvus Lietuvoje

mylimam broliui JUOZUI,

ANTANUI BUMBULIUI reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu dalinamės jo šeimos liūdesiu —

Genovaitė ir Vytautas Balčiūnai

Mirus mylimam TĖVELIUI

ir žuvus broliui **JUOZUI** Lietuvoje, reiškiame gilią užuojautą mielam ANTANUI BUMBULIUI ir jo šeimai —

Toronto sendraugiai ateitininkai

Giliai užjaučiame bičiulį

ANTANĄ BUMBULĮ ir visą jo šeimą, mirus jo brangiam **TĖVELIUI** ir tragiškai žuvus broliui **JUOZUI** Lietuvoje —

Toronto LF bičiuliai

A✝A

kunigui Petrui Totoraičiui

mirus, brolį ALFONSĄ ir jo šeimą, seserį MARCELĘ bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiu —

Jonas Bartnikas

A✝A

kun. Petrui Totoraičiui

mirus, seserį MARCELĘ LIEGIENĘ, brolį ir jų šeimas giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

St. J. Grikiai **V. E. Sakai**

K. E. Sakai

A✝A

kun. Petrui Totoraičiui

JAV mirus, jo brolį ALFONSĄ TOTORAITĮ su šeima, seserį MARCELĘ LIEGIENĘ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

P. Gustas
M. Lapienienė

Sudbury, Ont.

ALFONSĄ TOTORAITĮ ir MARCELĘ LIEGIENĘ

bei visus gimines, mirus broliui

a. a. kunigui Petrui Totoraičiui,

skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Bronė ir Antanas Garbai

A✝A

Broniui Klimui

Lietuvoje mirus, jo brolį ANTANĄ ir seserį STASĘ nuoširdžiai užjaučiame —

Alė ir Pranas Kerberiai

Šviesi moteris, gyvenusi viltimi

P. STRAVINSKAS

A. a. Domos Sleževičienės prisiminimas, pusei metų nuo jos mirties praėjus

Š. m. gegužės 8 d. Čikagoje mirė a. a. Doma Sleževičienė, 1939 m. mirusio mūsų žymaus tautos ir valstybės veikėjo adv. Mykolo Sleževičiaus našlė. Ji buvo gražiai prisiminta kone visos mūsų spaudos tuojau po jos mirties. Aš irgi norėjau tada pateikti spaudai savo atsiminimų apie velionę, bet, kitiems tada rašant apie ją, aš nutariau kiek palaukti ir savo prisiminimus paskelbti, suėjus tam tikram laiko tarpui nuo jos atsiskyrimo su šiuo pasauliu. Dabar gi kaip tik suėjo pusė metų nuo josios iškeliavimo į Tėvo namus dienos. Todėl dabar ir noriu paskelbti "TŽ", šiame jos širdžiai buvusiame taip artimame laikraštyje, savo atsiminimų pluoštą apie ją.

Pirmoji pažintis

A.a. Domą Sleževičienę pažinau tik tremtyje, Amerikoje, prieš maždaug 17 metų. Pirmą kartą susitikau ir buvau supažindintas su ja Čikagoje, Vyčių salėje, L i e t u v i ų Teisininkų Draugijos 10 metų gyvavimo sukakties minėjime, kur aš, atvykęs iš tada mano gyvento Klevelando, skaičiau paskaitą apie lietuvių teisininkų uždavinius tremtyje.

Iš to pirmo susitikimo ir keliais sakiniais pasikeitimo su ja aš susidariau įspūdį, kad velionė yra įdomi, plataus akiračio, labai natūralios galvosenos ir gerai išsilavinusi. Domėjosi ji visais mūsų viešojo gyvenimo klausimais, ypač gi politiniais ir teisiniais. Savo domėjimąsi teisės problematika ji parodė man ir vėlesniuose susitikimuose bei pasikalbėjimuose su ja.

Proginiai susitikimai

Porą kartu ir vėliau susitikau su a.a. Doma Sleževičiene Čikagos teisininkų tarpe — viename jų susirinkime ir 1968 m. jų suruoštame Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50 metų minėjime, kur irgi teko man skaityti paskaitą apie teisinį Lietuvos valstybės susiformavimą. Ir tada velionė parodė savo susidomėjimą teisine problematika, lyg ir norėdama atstovauti mūsų teisininkuose savo mirusiam vyrui Mykolui Sleževičiui, mūsų žymiajam teisininkui — praktikui ir teoretikui, taip anksti išsiskyrusiam iš kolegų tarpo.

A.a. Doma Sleževičienė mūsų teisininkų šeimoje buvo labai gerbiama. Tuose teisininkų susirinkimuose ir minėjime ji buvo išskirtinai pagerbta, prašant ją visiems pasirodyti atsistojant ir pareiškiant jai visų pagarbą šiltais aplodismentais. Teisininkų tarpe ji jautėsi kaip savo namuose — kukliai, bet nesivaržydama, laisvai.

Pirmas vizitas

1971 m. rudenį, atsikėlęs iš Denverio (Colorado) į Čikagą ir apsigyvenęs lietuviškame Marquette Parke, iš kitų sužinojau, kad mano kaimynystėje gyvena ir a.a. Doma Sleževičienė. Man tai buvo tikrai maloni staigmena. Tuojau pat ją ir aplankiau. Padariau jai pirmą vizitą. Velionę radau gyvenančią savo anūkės Audronės ir jos vyro namuose, kur ji turėjo butą gyventi iki gyvos galvos. Butas nedidelis, tik dviejų kambarėlių ir virtuvėlės, bet naujai atremontuotas, naujais baldais apstatytas, sakyčiau, jaukus. Salonėlyje ant vienos šienos kabo vertingas paveikslas, o ant kitos — jos brangaus vyro Mykolo Sleževičiaus didelis portretas. Po juo nedidelis stalelis, apstatytas mielų asmenų, gyvų ir mirusių, nuotraukomis.

Velionės prašomas, žengiu žingsnį į jos darbo, poilsio ir, kaip ji pastebėjo, maldos kambarį, kur ji kiekvieną dieną praleidžia ilgas valandas melsdamasi, "kalbėdamasi su jai visuomet buvusiu ir esančiu geru, maloningu Visagaliu Dievu . . ."

Ant sienos kabo nuostabaus grožio, giliai veikiąs jausmus šilku išsiuvinėtas besimeldžiančio Kristaus paveikslas. Tai jos, kaip ji man sakė, pats brangiausias, kokį ji kada yra turėjusi, t. esiog neįkainojamos vertės daiktas, jos turtas. Tai jos mirusio vyro Mykolo Sleževičiaus sesers rankų darbas, atvaizdavęs besimeldžiantį Kristų kaip gyvą. Prisipažinsiu, jis padarė man gilesnį, stipresnį įspūdį, negu neseniai Denveryje (Colorado), gen. Eisenhowerio, to didžiojo maldos vyro, atminimui pastatytoje koplyčioje, vieno Amerikos (New Yorko) žymaus dailininko aliejiniais dažais nutapytas irgi besimeldžiančio Alyvų Kalne Kristaus paveikslas. Velionė man papasakojo, kaip tas paveikslas, jos paliktas saugioje vietoje 1944 m. vasarą Lietuvoj, b u v o atgabentas į Ameriką. Tai labai įdomi istorija, kurioje velionė sakė matanti tą paveikslą saugojusią Dievo ranką ir kone stebuklo ženklus. Ji man parodė, kaip reikia mylėti Dievą kančiose, sunkiose ligose, dargi nepagydomose.

Ji šviečiančiu veidu stovėjo prieš mane, būdama labai sunykusi, sulysusi. Ji vaikščiojo, iš lėto judėjo, svirduliuodama, besilaikydama specialaus invalidams vaikščioti pagelbinčio aliumininio paramsčio, nes ji buvo luoša, turėjusi kelias kojos kaulo operacijas. Jai gėlė kojos kaulą nuolatos, bet mokėjo susivaldyti, savo skausmo svečiui neparodyti.

Ant jos kaklo dešinėje pusėje matėsi auglys. "Tai vėžys" — sakė ji man labai ramiu balsu, gerai žinodama, kad tai nepagydoma liga, kuri nusineš ją į kapus, dargi po labai, labai didelių kančių . . .

Ji šypsodamasi man sakė, kad tas jos nejaudina. Tai gerojo Dievo valia. Jis žinąs, ką daręs ir ką žmogui leidžiąs . . . Reikią visiems būti dėkingiems už Jo malones, kokiais būdais ir pavidalais jos bebūtų žmogui teikiamos . . .

Tik, aiškino ji man, tie judėjimui būtinieji reikmenys jai labai nepatinką. Nuolat primeną jos fizinę negalią, jos invalidumą, neleidžią jai vaizduotis, kad esi sveika . . . Bandydavo eiti pasiramsčiuodama lazdele, o kaikada žingsnį kitą žengti ir visai "laisvai", bet tai esą buvo poros metelių kūdikėlio vaikščiojimas, kurio geriau ir nebandyti . . .

Pirmasis mano vizitas pas a.a. Domą Sleževičienę užtruko gal 10 kartų ilgiau, negu "protokolas" leidžia, bet aš negalėjau atsisveikinti su ja anksčiau. Ji daug ko mane klausinėjo ir pati man daug ką pasakojo, prašydama mane dar ilgiau pas ją pabūti, su ja apie viską pasikalbėti, nežiūrint į laikrodį, nesilaikant įprastinių etiketo taisyklių.

Po to pirmo atsilankymo tuoj sekė antras su žmona, po to trečias, ketvirtas . . . dažniausiai vis mano vieno, kaip sako, "be reikalo" ir su reikalu velionei kokiu menku pasitarnavimu padėti, pvz. sutvarkyti jos "bankines operacijas", kurių ji apsčiai turėjo. Kokių? Gi ji, kad ir silpnos sveikatos būdama, vadovavo net dviem būreliam, kurie šelpė Vasario 16 ir saleziečių gimnazijas. Be to, ji organizavo šalpą padėti Lenkijoj gyvenantiems lietuviams. Todėl ji ir turėjo tų "bankinių operacijų" ir gan platų susirašinėjimą. Ji taip pat siuntinėjo neturtingiesiems dovanų siuntinėlius, daugiausia sudarytus iš drabužių, jos ir kitų surinktų, taip pat pačios pirktų. Daug jų yra gavę ir Lenkijos neturtingieji lietuviai bei kitų kraštų pagalbos reikalingi tautiečiai.

(Bus daugiau)

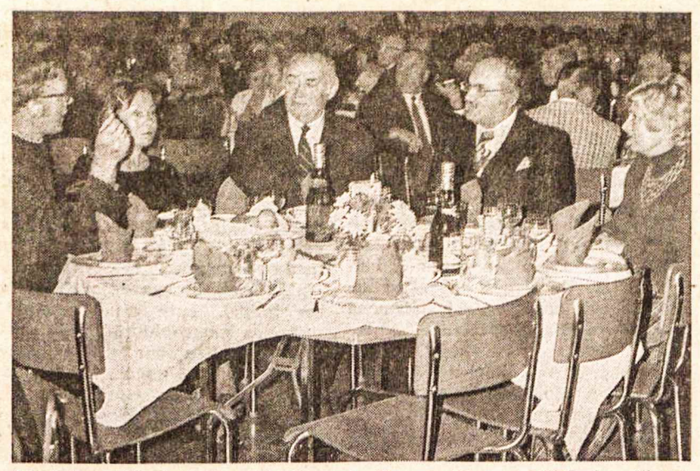

Žymiųjų svečių dalis Toronto Lietuvių Namų atidarymo iškilmėse. Iš kairės: Prisikėlimo par. klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM, dail. H. Žmuidzinienė, gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, ministeris dr. St. Haidasz ir ponia Haidasz Nuotr. B. Tarvydo

Didysis Anapilio sodybos pastatas, kuriame jau įrengta didžioji salė, numatytos kelios mažesnės salės bei kambariai ir patalpos "Tėviškės Žiburiams". Projektas — architekto V. Liačo Nuotr. S. Dabkaus

Lietuviškos problemos krašto seime

KLB Krašto tarybos suvažiavimo statutiniai pakeitimai ir nutarimai

DANILIŪNAS

Šios londeniškės sesijos rėmuose įvyko ir specialus tarybos posėdis statutui keisti. Padaryti šie pakeitimai: trečio paragrafo sakinys "Nario solidarumo įnašas yra $2" pakeistas šitaip: "Nario solidarumo įnašo dydį nustato krašto taryba". Antras to paragrafo sakinys paliktas toks, koks yra.

Šeštas paragrafas paliktas toks, koks yra, ir dar papildytas dviem sakiniais:

"K r a š t o valdyba prireikus gali kooptuoti naujų narių, kurių skaičius negali būti didesnis kaip vienas trečdalis rinktųjų narių. Kooptuotieji nariai turi lygias teises su rinktaisiais". Tuo specialus posėdis ir buvo baigtas.

Reguliariosios sesijos metu galutinai patvirtintos rinkimų į krašto tarybą taisyklės, pagal kurias vyko paskutinieji rinkimai. Jose padaryti kaikurie pakeitimai. Prisiderinant prie PLB konstitucijos, visuose paragrafuose, kuriuose vartojamas terminas "lietuvis", pakeistas terminu "bendruomenės narys". Tai sudaro didelį skirtumą mišrioms šeimoms. Po šio pakeitimo mišrių šeimų nelietuviškoji pusė turės lietuviams numatytas teises, jei ji to pageidaus. Kitas pakeitimas: "Svetimoje apylinkėje negali balsuoti asmenys, atvykę iš apylinkių, kurių kandidatai paskelbti išrinktais aklamacijos būdu".

Kaikurios apylinkės prašė padidinti kandidatų skaičių, bet tik Londonui, kaip daugiausia nuskriaustam ir parodžiusiam ypatingą aktyvumą per paskutiniuosius rinkimus, atstovų skaičius padidintas nuo dviejų ligi keturių. Taigi dabar krašto taryboje galės būti 57 rinkti atstovai vietoj ligi šiol buvusių 55. Ligi šiol Hamiltonas turėjo 8 atstovus, o Londonas du. Tuo tarpu Hamiltone balsavo tik pora tuzinų asmenų daugiau nei Londone. Svarbu yra dalyvauti rinkimuose, nes nuo to priklauso apylinkių atstovų skaičius. Sekantys rinkimai bus ateinantį pavasarį. Taip pat svarbu, kad atstovai dalyvautų suvažiavimuose. Priešingu atveju atstovų skaičius bus mažinamas. Pvz. iš Montrealio iš tuzino galinčių dalyvauti atvažiavo tik du. Pasigesta ir Niagaros pusiasalio atstovų. Nenorintieji važinėti neturėtų kandidatuoti.

Po ilgokų diskusijų nutarta solidarumo įnašą padidinti ligi $3. Ligi šiol buvo $2. Siūlymas padaryti įnašą privalomu atmestas, nes tai prieštarautų PLB konstitucijai.

Dar vienas pakeitimas — iš įnašų surinktos sumos paskirstomos šitaip: 40% tenka krašto valdybai, 60% apylinkės valdybai.

Dokumentinei medžiagai apsaugoti nutarta pasinaudoti "National Ethnic Archives", kurie yra "Public Archives of Canada" skyrius Otavoje.

Suvažiavimas pageidavo, kad kitą rudenį Rytų Kanadoje įvyktų kuris nors didesnis renginys, bet ne Lietuvių Diena. Išgirdus, kad A. Banelis numato teatro festivalį, o G. Breichmanas jaunimo sąskrydį, man kilo mintis, ar ne būtų tikslu viską suvesti į vieną ir padaryti Kanados lietuvių jaunimo kongresą. Kr. valdyba prašyta bandyti išsiaiškinti, kur dingo V. Montvilo pastangomis prieš metus į Suvalkų trikampį pasiųsta "Lietuvių Enciklopedija" (36 tomai). Taip pat jai pavesta sudaryti komisiją išleisti leidiniui, paruoštam Kanadoje ir tinkančiam Kanados visuomenei informuoti apie mūsų naujuosius įvykius ir senąsias problemas. Apylinkėms patariama mums nusipelniusius kitataučius apdovanoti medaliais.

Jie gaunami šiuo adresu: Lithuanian Foundation, 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA.

Patirta, kad kanadiečiai tokius dalykus labai vertina, ypač jeigu jie įteikiami kokių iškilmių metu, dalyvaujant didelei masei žmonių.

Nutarta krašto tarybos nutarimus skelbti spaudoje. Rengiantiems stambius renginius, kaip Lietuvių Dieną, siūloma pasinaudoti po visą Kanadą paskleidžiama brošiūra — žiniaraščiu "Canada Events". Tuo reikalu rašyti į Department of Industry, Trade a. Commerce, Can. Governament Travel Bureau, Otawa, Ont. Krašto valdybos pirmininkas ragino kiekviena proga išnaudoti rinkiminius metus: pirmoje eilėje aplankyti kandidatų būstines, pasakant, kad ir lietuviai domisi rinkimais.

ATSTOVŲ ŽODIS TAUTIEČIAMS

KLB krašto tarybos suvažiavimo, įvykusio 1973 m. spalio 27-28 d.d., rezoliucijos bei nutarimai

Rezoliucijos

1. Broliams ir sesėms Lietuvoje. Kanados Lietuvių Bendruomenės VIII-sios krašto tarybos trečioji sesija, susirinkusi Londone, Ont., sveikina Jus, sesės ir broliai, pavergtoje tėvynėje ir linki Jums ištverti lietuviškame kelyje. Mes visi, tėvynėje ir išeivijoje, dirbame bendram tikslui — lietuvių tautos ir lietuvių kultūros išlaikymui bei ugdymui, tvirtai tikėdami, kad mūsų tėvynė vėl bus laisva ir nepriklausoma.

2. Krašto tarybos sesija, išklausiusi simpoziumo "Kanados Lietuvių Bendruomenė sekančiame dešimtmetyje", kuriame buvo pabrėžta šeimos, lietuviškos mokyklos, parapijos bei mokslo ir profesijos svarba, kuriame taip pat buvo iškeltas reikalas išeiti plačiau į bendrąjį Kanados gyvenimą ir reikalas kartu veikti bei būti tolerantingais, dėkoja simpoziumo organizatoriams, moderatoriui, nariams ir siūlo krašto valdybai rasti būdų simpoziumo turinį pateikti Kanados lietuviams. Taip pat siūlo krašto valdybai atkreipti dėmesį į simpoziumo išvadas ir, kur įmanoma, duoti eigą simpoziumo iškeltų pasiūlymų įgyvendinimui.

3. Krašto tarybos sesija, imdama dėmesin, kad tiek Kanados valdžia, tiek visuomenė labiau skaitosi su piliečių nuomonėmis, negu su etninių grupių oficialių organų pareiškimais spaudoje, ir kad daug progų yra pareikšti savo nuomonę kanadiškoje spaudoje komunistinės Rusijos imperializmo bei diktatūros ir Lietuvos klausimais, prašo KLB apylinkių valdybas organizuoti savo apylinkėse asmenų būrelius, kurių tikslas ir pareiga būtų tokiais klausimais rašyti ir reaguoti kanadiškoje spaudoje.

4. Krašto tarybos sesija, išklausiusi krašto valdybos pranešimus, reiškia didelę padėką visai valdybai, o ypač jos pirmininkui inž. Eug. Čuplinskui už sėkmingą bendruomeninį darbą.

Didelė krašto tarybos sesijos padėka priklauso Londono apylinkei, jos valdybai su pirmininku Edmundu Petrausku priešakyje bei Londono lietuvių organizacijoms už šio suvažiavimo sėkmingą suruošimą ir didelį jų vaišingumą bei globą.

KLB statuto ir rinkimo taisyklių pakeitimai

1. KLB statuto 3 § pakeisti ta prasme, kad nario solidarumo įnašo dydį nustato krašto taryba.

2. KLB statuto 6 § papildyti tuo, kad krašto valdyba gali kooptuoti naujų narių, kurių skaičius negali būti didesnis kaip ⅓ rinktųjų narių, ir kad kooptuotieji nariai turi lygias teises su rinktais nariais.

3. Bendruomenės solidarumo įnašą pakelti iki 3 dol. ir apylinkių surinkto solidarumo įnašo savo reikalams pasilikti 60%, o krašto valdybai persiųsti 40%.

4. Krašto tarybos rinkimų taisykles papildyti ta prasme, kad KLB apylinkių, kuriose kr. tarybos nariai išrenkami aklamacijos būdu, Bendruomenės nariai negali balsuoti kitose apylinkėse.

5. Į krašto tarybą renkamų atstovų skaičių papildyti iki 57, pridedant Londono apylinkei 2 atstovus.

Kiti nutarimai

1. Krašto valdyba sudaro komisiją, kurios pareiga perduoti Kanados Lietuvių Bendruomenės archyvus valstybiniam Kanados archyvui Otavoje, pirma jai išsiaiškinus su archyvu dėl sąlygų juo naudotis ir išsiderant gauti dvi fotostatines kopijas: vieną KL Bendruomenei, kitą Pąsaulio Lietuvių Archyvui.

2. Krašto valdyba su menininkų pagalba paruošia KLB laiškų antraštes su Lietuvos vyčiu ir klevo lapu, vienas tik lietuvių kalba, kitas tik anglų ir prancūzų kalbomis.

3. Krašto valdyba sudaro komisiją paruošti ir išleisti nedidelį informacinį leidinį anglų kalba apie lietuvius ir jų problemas.

KLB krašto valdyba

KONSULŲ PASIVAŽINĖJIMAI

AL. GIMANTAS

Sukrečiantys dalykai šiuo metu vyksta Jungtinių Valstybių politinio gyvenimo labirintuose. Visa eilė vidaus įvykių, tikrų liapsusų sukrėtė prez. Niksono administracijos p a g r i n d u s. Spauda, radijas, televizija ir atskiri politikai laiko mados dalyku įspirti ar bent bakstelėti prezidentui.

Lietuviškąją Amerikos visuomenę tie visi įvykiai taipgi gerokai sukrėtė, nors lietuviai turi kur kas daugiau atlaidumo tų visų nevykusių vidinių aferų atžvilgiu. Jie nerimsta ir gal net atleisti negali už kaikuriuos posūkius užsienio politikos srityje. Šioje plotmėje nusivylimas ir skausmas gilus.

Būkime atviri ir drįskime pripažinti, kad nemažai melo, išsisukinėjimų ir keistokų išvedžiojimų girdima visoje įvairiausių pasiteisinimų akcijoje šios dienos Vašingtone. Čia liečiamos tiek vidaus, tiek ir užsienio politikos sritys. Kalbėkime tik apie lietuviškuosius reikalus. Štai, mūsų veiksnių vizitai Valstybės Departamente, žodžiu ar raštu pateikti paklausimai, kartais siekę ir Baltųjų Rūmų žemesniuosius pareigūnus. Dabar jau matome, kad įvairiausi tų įstaigų tarnautojų mums duoti paaiškinimai, pasiteisinimai, atsakymai buvo gana sukti, jei ne melu, tai bent daline netiesa grindžiami. Jei, žiūrėk, išleidžiamas oficialus žemėlapis su Lietuva pažymėta Sovietijos dalimi, tai sakoma, kad tai tik neapsižiūrėjimas, klaida, ir žadama atitaisyti sekantį kartą. Tuo tarpu kita žinyba savo naujame žemėlapyje ir vėl kartoja tą pačią klaidą. Vėl teisindamasi nežinojimu, komunikacijos stoka ir panašiomis pasakėlėmis, stengiantis įrodyti, kad kairė nežino ką daro dešinė . . .

Negeresnė padėtis ir su visa nepripažinimo politika. Patikinimų, kad niekas nepasikeitė, kad viskas lieka kaip buvę, galima sulaukti net kasdien. Iki

(Nukelta į 8-tą psl.)

Toronto Lietuvių Namų valdybos pirm. Jurgis Strazdas sako kalbą jų atidarymo iškilmėse lapkričio 10 d. Nuotr. B. Tarvydo

Etninės spaudos atstovų kelionė

V. MATULAITIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pinigų kalykloje

Pro Renfrew pasukome į Otavą ir apsistojome "Skyline" viešbutyje. Tuoj pat skubėjome su turizmo vadovu į Kanados banko pinigų kalimo įmonę. Labai stipri kontrolė įeinant, įmonėje ir išeinant. Daugelis mašinų gamino vieno cento ir nikelių monetas. Taip ir neturėjau atsakymo: ar infliacija skatina taip gausiai kalti pinigus, ar pinigų kalimas skatina infliaciją? Vėliau aplankėme valstybinį meno centrą, kuriame tuo pačiu metu atskirose salėse gali būti trys atskiri pasirodymai. Koridoriuose — meno paroda, kuri keičiama kas mėnuo. Vidaus įrengimai labai modernūs. Permaža čia yra laiko visa tai aprašyti. Tikiuosiu, kad daug kas nuvažiuos patys pamatyti teatro ar operos.

Su ministeriu

Vakare ruošėmės vykti į teatrą. Turėjome jau bilietus, bet gavome žinią, kad ministeris dr. St. Haidosz grįžta iš Vengrijos ir nori mus susitikti. Taip pasilikome laukti ministerio. Jis atvyko gana vėlokai, bet bendra nuotaika buvo maloni ir su visais maloniai pasikalbėjo. Čia teko susitikti etninės spaudos referentą Bell. Jo įstaiga verčia visų etninių laikraščių kaikuriuos straipsnius į anglų kalbą ir referuoja ministeriams. Jis įdomus tuo, kad nuo mažens neteko regėjimo, bet, būdamas stiprios valios ir nuostabios atminties bei darbštumo, baigė universitetą. Jam pristatytą spaudos atstovą jis pasveikina ir ką nors charakteringo prisimena iš to laikraščio. Kai pasisakau, kad atstovauju "Tėviškės Žiburiams", jis pastebėjo, kad jis vertina juos kaip malonų laikraštį ir kun. dr. Gaidą kaip ilgametį redaktorių. Jis džiaugėsi, kad lietuviai, nors mažiau gausūs už kitas grupes, yra gerai susiorganizavę ir gražiai pasirodo kultūrinėje srityje. Ministeriui dr. St. Haidasz pasiūlius, visi mielai pritarėme aplankyti rytojaus dieną atidaromą parlamento sesiją. Po ilgesnių pokalbių bei vaišių visi išsiskirstėme poilsiui.

Policijos paradas

Sekantį rytą nuėjome pažiūrėti pre parlamento rūmų sargybų pasikeitimo. Du karališkos raitosios policijos būriai, lydimi kariško orkestro, įžygiavo į parlamento rūmų aikštę. Jų pasikeitimas yra teatrališkas ir užtruko lygiai pusę valandos. Nesunku įsivaizduoti, kaip jaučiasi sargybiniai, kai pavėsyje yra apie 90°F. Sargybiniai apsirengę vilnonėmis uniformomis su didžiulėmis meškų kailių kepurėmis ir ginkluoti šautuvais. Staiga vienas sargybinis sukrinta augštielninkas ant žolės. Nė vienas iš kaimynų net nepajuda jo pakelti: girdimos nuolatinės komandos ir artistiškas sargybinių trepsėjimas. Vėliau iš kitur atbėga du karališkos raitosios policijos vyrai ir su neštuvais nusineša apalpusį. Po iškilmių sėdame į autobusą ir pasidžiaugiame gražiais Otavos miesto vaizdais. Po pietų vykstame į specialią parlamento sesiją.

Parlamente

Daug demonstruojančių prie parlamento rūmų. Taip pat nemažai norinčių įeiti pasiklausyti. Mums vietos galerijoje yra rezervuotos, bet sunku įeiti. Pro priekines duris nieko neleidžia. Tolimesnėse duryse stovi tik du sargybiniai ir praleidžia tik parlamento narius. Mes palaukiame, kol ministerio dr. St. Haidasz sekretorius Martin suranda duris, pro kurias įeiname. Kol mus įleido į galeriją sėsti, parlamento sesija buvo prasidėjusi. Mes tikėjomės, kad parlamento nariai tuoj nuspręs geležinkelių darbininkų streiko reikalą, bet jie kalbėjo visokiais klausimais, kurių nė vienas nebuvo pagrindinai sprendžiamas. Po kiekvieno kalbėtojo jo partijos nariai ploja delnais į stalus, o kitų partijų nariai tyli, juokiasi arba šaukia "bū". Po to stoja visa eilė naujų kalbėtojų, bet, jei partijos vadas atsistoja, visi kiti tuojau atsisėda ir leidžia vadui kalbėti. Jei keli nariai pradeda kalbėti ar neigti kito pasakymus, pirmininkas (speaker) staiga atsistoja, o su juo — keturi jaunuoliai. Jie sėdi priešais pirmininką ir atsisėda ar atsistoja kaip tampomos lėlės. Kai jie atsistoja, visi nutyla. Pirmininkas paprašo tvarkos ir leidžia vienam kalbėti. Visi kalbėtojai savo klausimus tuoj pat perduoda raštu sekretoriams. Kiekvienas parlamento narys turi mikrofoną ant savo stalo ir telefoninį ragelį. Jį randa ir kiekvienas asmuo, atėjęs į galeriją pasiklausyti. Kai parlamento narys kalba prancūziškai, telefono ragelyje girdimas vertimas į anglų kalbą. Yra nuolatiniai vertėjai ir stenografai. Salėje negalima nieko fotografuoti ir turėti žiūronų. Ministeris pirmininkas dažniausiai kalbėjo prancūziškai. Po vienos valandos posėdžio buvo pertraukа, o mes išvykome toliau.

Toronto link

Važiavome Kingstono link, bet į tūkstantį salų negalėjome užsukti, nes tam skirtas laikas buvo praleistas parlamente. Apsistojome Bellevilleje prie Mora upės žiočių į Ontario ežerą "Keturių sezonų" viešbutyje. Po skanios vakarienės susirenkame į vieną kambarį ir pagerbiame mus lydėjusį turizmo ministerijos atstovą p. Venn, kuris jau dešimtus metus vadovauja etninės spaudos ekskursijoms. Sekančią dieną nuvykstame į provincinį parką Sandbanks. Ontario ežeras ten negilus, ir mažas vėjelis atgena nemažas bangas prie krašto. Atrodo, lyg stovėtume prie jūros. Vanduo nepalyginamai šiltesnis, negu prie Toronto tame pat ežere. Toliau matomos smėlio kopos, bet mes nežadame ilgiau pasilikti. Šiaip tikrai maloni vieta ramiam poilsiui. Pakelėje aplankome sūrių gaminimo įmonę. Paskutiniams pietums sustojame provinciniame parke "Lake on the Mountain", kuris yra netoli Picton miesto. Keistas gamtos reiškinys. Ramus, gražus ežeras tyvuliuoja ant kalno, o už šimto metrų yra Ontario ežeras, bet apie 200 pėdų žemiau. Panašus vaizdas, lyg stovėtum prie Niagaros krioklio, kurio vandens tekėjimas būtų sulaikytas momentui.

Pakelėje į namus pagerbiame ir etninės spaudos sąjungos pirmininką V. Mauko, padovanodami dviejų pėdų augščio alui gerti bokalą, o jo žmonai — truputį mažesnį.

Turėdamas laiko, dar aplankysiu nevieną šių lankytų vietų, tik kiekvienai iš jų skirsiu daugiau laiko.

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus krauja valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

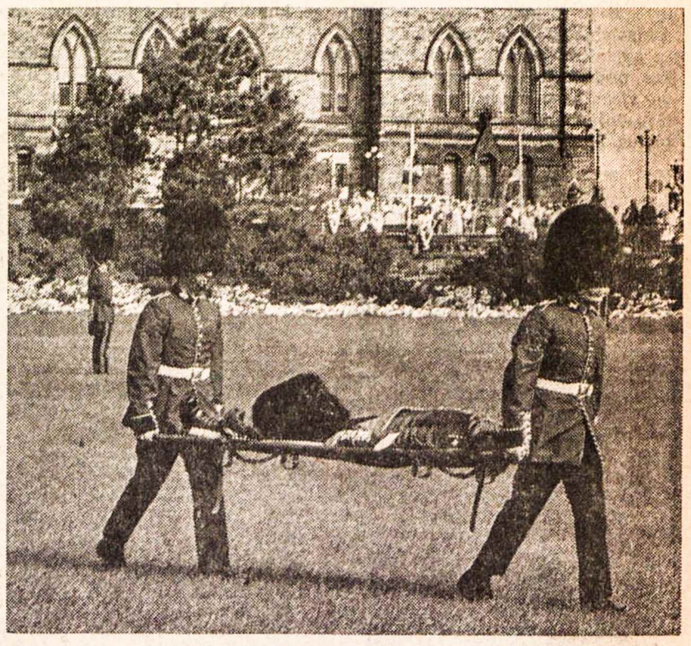

Ontario etninės spaudos atstovai, lankęsi grupinėje ekskursijoje Otavoje karštos vasaros metu, matė ir šį vaizdą prie parlamento rūmų, kur vyko iškilmingas sargybos pasikeitimas. Tokių atvejų neretai pasitaiko

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SVEČIAS IŠ ITALIJOS

V. Mikuličius "Tiesos" 257 nr. informuoja skaitytojus, kad Vilniun iš Maskvos buvo užsukęs Italijos katalikų savaitinio žurnalo red. Rudžeras Orfejas, sovietinės spaudos agentūros "Novosti" pasikviestas svečias. Moklų Akademijos istorijos instituto filosofijos, teisės ir sociologijos skyriuje jis susitiko su R. Plečkaičiu, J. Minkevičium, A. Gaidžiu, B. Kuzmicku, buvo užsukęs ir pas Vilniaus arkivyskupijos valdytoją mons. Česlovą Krivaitį. V. Mikuličius cituoja to Rudžero Orfejo pareiškimą: "Gilų įspūdį paliko susitikimas ir atviras pokalbis su Lietuvos filosofais. Įsitikinau, kad materialistinės filosofijos atstovai dideli eruditai, giliai ir moksliškai išstudijavę ir idealistines filosofijos sroves. Tokie dialogai padeda geriau pažinti vieniems kitus. Būdamas Lietuvoje, savo akimis įsitikinau, kad čia pripažįstama ir gerbiama sąžinės laisvė. Italijoje, deja, daug kas teikia klaidingą informaciją, kurios tikslas — iškraipyti ir apjuodinti socializmo šalies tikrovę. Grįžęs į tėvynę, aš plačiai papasakosiu apie savo įspūdžius iš gražius laimėjimus pasiekusios Lietuvos." Taigi, Maskvai, atrodo, labiausiai rūpėjo svečiui iš Italijos įpiršti tariamą religijos laisvę okupuotoje Lietuvoje. Tie "filosofai", su kuriais jam teko susitikti, iš tikrųjų yra ateizmo ir marksizmo specialistai, skelbiantys nuolatinę kovą religijai. Minėtam svečiui reikėtų pasiskaityti Vakarus pasiekusį leidinį "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", kurio išėjo 6 numeriai.

PAGERBĖ MIRUSIUS

"Valstiečių Laikraščio" lapkričio 3 d. laidoje M. Stasiulionienė rašo: "Mirusiųjų pagerbimo diena — graži liaudies tradicija. Ji nuo seno švenčiama vėlyvą rudenį, kada pati gamta tarytum simboliškai nuteikia susimąstymui, prisiminimams. Praėjusi savaitė Kaišiadorių rajone buvo paskelbta kapinių tvarkymo savaite. Mokyklos, įstaigos, kiti kolektyvai, apylinkių vykdomųjų komitetų vadovaujami, dalyvavo talkose, tvarkant kapinių aplinką, mirusių artimųjų poilsio vietas, apleistus kapus. O ketvirtadienio vakare įvyko mirusiųjų pagerbimo šventė. Po darbo žmonės su gėlėmis patraukė į kapines. Centrinėje miesto kapinių alėjoje su degančiais fakelais išsirikiavo moksleiviai, aidėjo gedulinga muzika, kultūros namų saviveiklininkai atliko specialiai šiai progai paruoštą muzikinį poezijos montažą..." Kalbėdama apie gražią liaudies tradiciją, M. Stasiulionienė, matyt, turi galvoje Vėlines. Atrodo, tai kapinių tvarkymo savaitei Kaišiadorių rajone buvo pasirinktos spalio 21-27 dienos, kad mirusiųjų pagerbimas nesutaptų su pačia Vėlinių diena lapkričio 2. Tradicines žvakutes teko pakeisti moksleivių rankose degančiais fakelais, maldos žodžius — muzikiniu poezijos montažu. M. Stasiulionienės teigimu, gedulingas programas moksleiviai atliko ir Kretingos rajono Darbėnų, Salantų bei apylinkių kapinėse, o gyventojai taipgi gėlėmis papuošė sovietų-nacių kare žuvusių karių kapus. Pasak jos, gėlių susilaukė Panevėžio ir Anykščių rajonuose kare ir pokario metų "klasių kovoje" kritusiųjų kapai.

SPORTO RŪMAI

Šiauliuose buvo atidaryti lengvajai atletikai skirti sporto rūmai, kažkodėl pavadinti maniežu, nors tas žodis reiškia arklių jodyklą. Naujasis pastatas turi stogu uždengtą 4.500 kv. metrų bendrą plotą. Salės tipo aikštė, kurios grindys iš sintetinės sportano medžiagos, yra 120 m ilgio, 30 m pločio ir 8 m augščio. Jos pakraščiuose įrengtas keturių bėgimo takų ratas, viduryje — du 100 m bėgimo takai ir šeši 60 m bėgimo takai. Naujieji rūmai taipgi turi šuolių į tolį, augštį, trišuolio ir rutulio stūmimo skyrius, suomiškas pirtis, dušus, kambarius treneriams. Balkonuose galės tilpti apie 1.500 žiūrovų. Centrinę salę taipgi bus galima naudoti tinklinio, rankinio, krepšinio rungtynėms ir net koncertams, įrengus kilnojamą sceną. Naujųjų rūmų dėka Šiauliai taps Lietuvos lengvosios atletikos centru žiemos mėnesiais. Panašių rūmų susilaukė ir Kaunas, tik čia jie buvo pabadinti moksleivių fizinio lavinimo namais. Architekto J. Putnos suprojektuotas pastatas turi sales krepšiniui, tinkliniui, sportinei bei meninei gimnastikai ir plaukimo baseiną.

KAUNO VANDENTIEKIS

A. Kadžiulio pranešimu "Tiesos" 241 nr., Kauno vandentiekio-kanalizacijos tresto darbuotojai turi įsteigę įdomų muzėjų, atspindintį šio miesto vandentiekio istoriją. Pirmąjį vandentiekio projektą 1895 m. buvo paruošęs inž. Eduardas de Veicas: "Vanduo, imamas iš Nemuno ties Panemunės tiltu, vamzdžiais turėjo keliauti per Šančius į miesto centrą. Pajėgumas — 150.000 kibirų per parą. Dėl administracinės ir karinės valdžios nesutarimų projektas nebuvo įgyvendintas. Pirmasis miesto vandentiekis, imąs vandenį iš artezinių šulinių, pradėjo veikti 1929 metais. Ir štai, rekonstruojant ir tvarkant senamiesčio gatves, rastos senovinio vandentiekio liekanos. Mediniai, nuo laiko sutrūniję vamzdžiai, sujungti geležinėmis movomis, atkasti keliose senamiesčio vietose. Archeologai nustatė, kad šis vandentiekis veikė XVI amžiuje. Vandenį jis ėmė iš šaltinių, trykštančių Žaliakalnyje ties Mackevičiaus gatve. Vanduo tekėjo į senamiesčio karčiamas, užeigos namus, amatininkų cechus ir valstybines įstaigas..." Tų medinių vamzdžių liekanos, dabar saugomos Kauno vandentiekio muzėjuje, liudija, kad miestas pirmojo vandentiekio buvo susilaukęs jau prieš 400 metų.

"ŽEMAITIJOS" PAGALBA

Vilniškės spaudos pranešimu, žvejybos laivas - šaldytuvas "Žemaitija" centriniame rytų Atlante išgelbėjo ispanų laivą, kuriam buvo nutrūkęs vienintelio variklio alkūninis velenas. "Žemaitijos" įgulos dėmesį ispanai atkreipė šešiažvaigždė raudona raketa, nes buvo sutrikęs ir jų radijo siųstuvas. Ispanų laivą "Žemaitija" nutempė į artimiausią uostą, iki kurio buvo 80 mylių. Skaitai ir džiaugiesi, kad lietuviškoji "Žemaitija" atėjo į pagalbą ispanams, tačiau džiaugsmą sudrumsčia ir jos lietuviškumu verčia suabejoti kapitono L. Buračonokos pavardė. Matyt, toje "Žemaitijoje" nėra ar galbūt nedaug tėra žemaičių, jeigu jiems vadovauja rusas kapitonas.

GERINA KELIUS

Asfalto dangos šį rudenį susilaukė ištiesintas žvyrkelis tarp Rokiškio ir Pandėlio, priklausantis Rokiškio-Biržų ruožui. Kelininkai taipgi praplatino ir išasfaltavo kelią iš Pasvalio į Vaškus. Patobulinimo susilaukė ir plentas iš Kėdainių iki Ramygalos, o nuo jos iki Panevėžio jis bus tobulinamas sekančiais metais. Į autostradą perdirbamas Vilniaus—Ukmergės greitkelis bus trečdaliu platesnis už Vilniaus — Kauno autostradą. Jo pirmoji eksperimentinė juosta šiemet buvo nutiesta nuo Vilniaus iki Maišiagalos.

V. Kst.

Montrealiečių studentų kelionė Otavon

Spalio 20 d. Montrealio studentai ateitininkai buvo nuvažiavę į Kanados sostinę Otavą jos lietuvių studentų pakviesti. Nors lijo, bet visų nuotaika buvo saulėta. Kai atvažiavom autobusu, mus sutiko keli otaviškiai, kurie mus nuvežė į p.p. Ramūnų šiltus namus, kur laukė kava, pyragai ir didesnis būrys studentų. Atsigaivinę ir susipažinę, mes kartu aplankėm Otavos meno galeriją, kur praleidom visą rytą apžiūrėdami vieną iš didžiausių ir geriausių Kanadoje meno rinkinių. Pavalgę pietus, ėjom apžiūrėti "National Art Centre", t.y. operos rūmų ir teatrų. Perėję į kitą gatvės pusę, apžiūrėjome parlamento rūmus. Pavakary nuvažiavome prie min. pirmininko P. E. Trudeau rezidencijos, kurią galėjom stebėti tik iš tolo per tvorą. Gerai išvargę, daug apžiūrėję atsiradome labai alkani p.p. Danių namuose, kur linksmoje, šeimyniškoje dvasioje pavalgėm, pašokom, pajuokavom. Tuo būdu susidarė ąžuoliniai draugystės santykiai su Otavos lietuviais studentais. Grįžom į Montrealį dėkingi otaviškiams už tokią įspūdingą ir gerai suplanuotą dieną. J.A.

Dalis Montrealio ir Otavos studentų ateitininkų Otavoje prie parlamento rūmų. Ši grupė aplankė ir kitas sostinės įdomybes

KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI
Į "GYVATARO" RUOŠIAMĄ
linksmą šokių
vakarą

— programą atliks jaunesniųjų ir vyresniųjų šokėjų grupės
— veiks bufetas — laimės staliukai
— loterija ĮĖJIMAS — $2.50 asmeniui.

Šokiams gros "CABARET" orkestras.
Laukiame visų! "GYVATARAS"

kuris įvyks gruodžio 1, šeštadienį, 7.30 v. vakaro, Jaunimo Centre Hamiltone

Hamiltono lietuvių parama gimnazijai

Per dvidešimt metų surinkta $25.744 doleriai

STASYS DALIUS

Hamiltono lietuviai visada jautriai atsiliepdavo į visus lietuviškuosius reikalus ir duosnia ranka prisidėdavo prie jų paramos. Vasario 16 gimnazija irgi buvo nepamiršta. 1951 m. buvo vykdomas KLB Hamiltono apylinkės aukų vajus pasilikusiems Vokietijoje šelpti. Rinkliavos metu buvo atskirai surinkta ir aukotojų noru paskirta Diepholzo gimnazijai $193.50. Tačiau tokios vienkartinės rinkliavos negalėjo pilnai atstoti reikalingos gimnazijai pastovios paramos, ir todėl KLB Hamiltono apylinkės valdybos buvo sušauktas lietuvių organizacijų atstovų posėdis 1953 m. rugpjūčio 15 d. Apsvarsčius paramos būtinumą Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, nutarta sudaryti iš organizacijų atstovų specialią komisiją. Pradžioje jon įėjo visų organizacijų atstovai, bet vėliau, kaikuriem išstojus ar laikui bėgant nubyrėjus, pastoviai veikė šios sudėties komisija: J. Mikšys — pirmininkas, M. Kėžinaitytė — sekretorė, St. Bakšys — iždininkas. Šiai komisijai buvo pavestas paramos telkimas ir saleziečių gimnazijai Italijoje.

Pirmasis komisijos rūpestis buvo organizuoti gimnazijai remti narių-rėmėjų būrelius ir rinkliavas gimnazijos rūmams įsigyti. Pirmieji talkon atėjo kun. dr. J. Tadarauskas, padarydamas per pamaldas rugsėjo 13 d. rinkliavą, davusią $142.26, KLB Hamiltono apylinkės valdyba, skirstydama pirmosios Lietuvių Dienos pelną rugsėjo 25 d. paskyrė $125.

Kadangi buvo didelis pritarimas ir entuziazmas, jau pirmąjį veiklos mėnesį buvo suorganizuoti trys būreliai po 20 narių, kurie buvo apsidėję mėnesiniu vieno dolerio mokesčiu. 1954 m. suorganizuotas ketvirtas rėmėjų būrelis, o vėliau dar du. Komisijos vadovybėje veikė šeši Vasario 16 gimnazijai remti būreliai ir trys — saleziečių gimnazijai. Juose buvo apie 120 narių.

Savarankiškai veikė dar vienas būrelis, vadovaujamas Igno Varno, kuris nepriklausė komisijai. Jį sudarė 7 nariai, apsidėję $3 mėnesiniu mokesčiu. Pagal tų dienų uždarbius tai buvo gana didelė auka. Sklaidant gimnazijos veiklos apyskaitas, matyti, kad šio būrelio nariai 1953 m. pasiuntė $163.96, o 1954 metais — $247.93.

Pirmųjų trijų įsisteigusių būrelių vadovai buvo J. Mikšys, J. Pleinys ir J. Trečiokas. Vėliau, įsteigus kitus būrelius, jų vadovais pasikeisdami buvo St. Bakšys, J. Bajoriūnas, A. Dalangauskas, B. Grajauskas, J. Kėžinaitis, V. Narkevičius, Z. Orvidas, St. Pilipavičius. Ilgiausiai vadovavo rėmėjų būreliams Z. Orvidas — 18 metų, J. Mikšys — 10 m., St. Pilipavičius — 12 m.

Suorganizavusi pirmuosius rėmėjų būrelius, komisija nukreipė dėmesį į rinkliavas, kurių pirmoji buvo padaryta 1954 m. kovo-balandžio mėn. Tada Vasario 16 gimnazijos rūmams įsigyti buvo surinkta $738.25. Be to, tais metais buvo suruošta bendruomenės šokių vakare loterija, davusi apie $150.

Komisija, norėdama pagerinti gimnazijos mokinių bendrabučio valgyklos davinį, 1955 m. vasario mėn. pasiuntė į Vokietiją 500 svarų riebalų. kuriuos paaukojo lietuviai prekybininkai — tėvas Jonas ir sūnūs Jonas, Vladas, Vytautas Kažemėkai. Gimnazijai tai buvo labai laukiama ir maloni staigmena.

Vasario 16 gimnazijai remti komisija Hamiltone veikė ištisą dešimtmetį. Nusilpus veiklai, 1965 m. buvo panaikinta ir gimnazijos rėmimą perėmė KLB Hamiltono Šalpos Fondas. Komisija dalį aukų sutelkė rinkliavomis, bet didžiausią įnašą sudarė rėmėjų būrelių įnašai. Komisijos surinkti ir gimnazijai išsiųsti pinigai atskirais metais sudaro šias sumas: 1953 m. — $327.26, 1954 m. — $1.638.25, 1955 m. — $1.341.00, 1956 m. $1.733.47, 1957 m. — $1.310.00, 1958 m. — $892.50, 1959 m. — $1.022.00, 1960 m. — $876.50, 1961 m. — $903.25, 1962 m. — $423.00, 1963 m. — $658.00. Iš viso $11.125.23.

Perėmus Šalpos Fondui gimnazijos rėmimą, beveik visi būreliai buvo iširę ir teveikė nepilnos sudėties St. Pilipavičiaus ir Z. Orvido vadovaujamieji, kurių pirmajame buvo 10 narių, o antrajame — 7.

Šalpos Fondo pirm. Z. Pulianauskas pavedė suorganizuoti naują rėmėjų būrelį St. Daliui, kuris nuo 1965 m. rugsėjo 1 d. sutelkė būrelį iš 26 narių-rėmėjų, kuris sekančiais metais išaugo iki 36 narių. 1968 m. atsisakius St. Pilipavičiui nuo jo vadovaujamo būrelio vadovo pareigų, kurias kantriai ir pareigingai ėjo 12 metų, St. Dalius perėmė likusius narius, sudarydamas dvigubą būrelį. 1973 m. atsisakė nuo būrelio vadovo pareigų ilgiausiai — net 18 metų išdirbęs Z. Orvidas.

Šiuo metu Hamiltone veikia tik vienas dvigubas St. Daliaus vedamas būrelis, kurį sudaro 53 nariai-rėmėjai. Per 8 metų laikotarpį iš būrelio išstojo 13 narių ir 2 mirė; iš viso nustota 15 narių. Tačiau išstojusių vieton buvo surasti nauji nariai-rėmėjai. Per tą laiką būrelio nariai-rėmėjai sudėjo įnašų gimnazijai išlaikyti $4.612.00.

Šalpos Fondo vadovybėje gimnazijos paramai per būrelius buvo surinkta ir išsiųsta: 1965 m. — $230.00, 1966 m.—$800.00, 1967 m.—$925.00, 1968 m. — $564.00, 1969 m. — $690.00, 1970 m. — $600.00, 1971 m. — $665.00, 1972 m. — $741.50, 1973 m. — $744.00; iš viso — $5.959.50.

Per tą dvidešimties metų laikotarpį (1953 — 1973) Hamiltono lietuviai parėmė Vasario 16 gimnaziją bendra suma $17.084.73. Į šią sumą neįeina I. Varno vadovauto būrelio narių įnašai.

Atskirai tenka paminėti "Talkos" bankelį, kuris labai daug dėmesio skiria visiems lietuviškiems reikalams, bet daugiausia lietuviškom mokyklom ir jaunimo organizacijom. Vasario 16 gimnazijai parama buvo pradėta 1959 m., kai valdybos pateiktą pasiūlymą patvirtino metinis narių susirinkimas, paskirdamas iš gauto pelno $240 vieno mokinio išlaikymui.

Vėliau kas metai skiriamos gimnazijos paramai sumos valdybos buvo didinamos. Pvz. 1963 m. — $360, 1967 m. — $400, 1969 m. — $750, 1972 m. — $2.000. Iš viso per 14 metų buvo paskirta $8.660 vien gimnazijos išlaikymui. Be to, bankelis pastoviai remia ir Hamiltono lietuvišką šeštadienio mokyklą. Per savo veiklos laikotarpį bankelis "Talka" lietuviškiems reikalams paremti yra išmokėjęs apie $29.500.

Dalis aukų Vasario 16 gimnazijai nuėjo tiesioginiu keliu, aplenkiant buvusią komisiją ar Šalpos Fondą. Tuo būdu gimnazijos paramai Hamiltono lietuviai surinko ir išsiuntė per komisiją $11.125.23, per Šalpos Fondą $5.959.50, o bankelis "Talka" paskyrė $8.660. Iš viso Hamiltono lietuviai per dvidešimtmetį yra prisidėję prie gimnazijos išlaikymo $25.744.73.

Baigiant šias eilutes tenka prisiminti visus tuos tyliuosius aukotojus, kurie kantriai per eilę metų rėmė ir remia vienintelę lietuvišką gimnaziją Vakarų pasaulyje, tuos visus buvusius būrelių vadovus ir komisijos narius, kurie atliko savo lietuvišką pareigą. Ačiū jiems visiems už aukas ir pasišventimą šiam kilniam darbui.

Graži kalėdinė dovana —

pirmoji solistės plokštelė, gaunama pas platintojus
(kaina — $6.00)
arba šiuo adresu
(su persiuntimu — $6.75):
Entreprises Belle — Arti Enrg.
P.O. Box 122,
La Salle 650, Que.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —

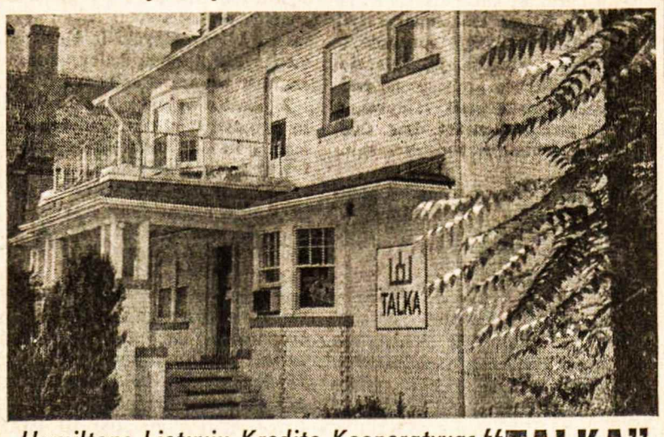

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $4.600.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
šėrus ir sutaupas 7%
term. dep. 1 m. 8%
3 metų 8½%
ir 5 metų 9%
DUODAME:
asmenines paskolas iš 11%
nekilnojamo turto iš 9½%

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanestai
kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

HAMILTON, ONT.

N. METŲ SUTIKIMĄ ir šiemet ruošia KL B-nės Hamiltono apylinkės valdyba, kuri visų dalyvių patogumui nuo gruodžio 2 d. po visų pamaldų parapijos salėje pradės pardavinėti bilietus ir kartu vykdys staliukų registraciją. Prašome iš anksto įsigyti bilietus, nes N. Metų išvakarėse prie įėjimo jie nebus parduodami. Perkant bilietus prašoma rezervuoti ir stalus, kurie bus numeruoti. Tad ir vėliau atvykę ras savo vietas rezervuotas. N. Metų sutikimo dalyviai už nupirktą bilietą dalyvaus turtingoj loterijoj, gaus vakarienę, dail. A. Trumpicko išpuoštoj salėj, grojant J. Vaičiaus orkestrui, linksmai ir iškilmingai sutiks 1974 m. Bilietai bus parduodami tik iki gruodžio 23 d. K. B.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

TAUTINIŲ ŠOKIŲ INSTITUTAS lapkričio 23-24 d.d. rengia JAV ir Kanados tautinių šokių mokytojų suvažiavimą Čikagos Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Suvažiavimas bus pradėtas lapkričio 23, penktadienį, 11 v.r., registracija ir užbagtas lapkričio 24, šeštadienį, 7.30 v.v., pokyliu. Jeigu kurie dar nėra užsiregistravę, prašomi nedelsiant registruotis pas Ireną Šilingienę, 7222 So. Whipple Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 312 HE 4-8444.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS Detroito skyrius, vadovaujamas pirm. Vlado Selenio, Birutės ir Petro Januškų motelyje Windsore, Ont., surengė popietę žurnalistams ir svečiams. Kultūrinę programą atliko skyriaus nariai: Vytautas Alantas skaitė ištrauką iš spausdinamo "Šventaragio" II tomo, Balys Gražulis — paskaitą "Žurnalistų dualizmas", paliesdamas dažnai susikertančią rašytojo ir žurnalisto profesiją. Lietuviams esąs būdingas perėjimas iš rašytojų į žurnalistus, kai tuo tarpu amerikiečiai dažniausiai savo karjerą pradeda žurnalistais ir užbaigia rašytojais. Kaikurie mūsiškiai rašytojai, pasukę į žurnalizmą, sugadino savo stilių, o kaikurie jį išsaugojo. Tokie ir yra dualistai. Konkrečiais pavyzdžiais B. Gražulis nurodė dr. Vincą Kudirką, Tumą Vaižgantą, o iš dabartinių laikų — Vytautą Alantą, Kazį Bradūną, Aloyzą Baroną. Pranas Tarūta popietę papildė savo eilėraščiu "Svajonė", Alfonsas Žiedas — filosofiniu feljetonu "Kodėl nedera žmogų vadinti kiaule". Popietė baigta vaišėmis ir "Ilgiausių metų" sugiedotais linkėjimais gimtadienį šventusiai Birutei Januškienei.

SOVIETŲ SĄJUNGOS VAŠINGTONO AMBASADOS konsuliniame skyriuje keletą metų dirbo Edmundas Juškys, o dabar jį pakeitė Rimgaudas Mališauskas, 35 metų amžiaus. Jis yra baigęs Vilniaus universitetą ir maskvinę visuomeninių mokslų akademiją, o jo žmona Nijolė yra anglų kalbos dėstytoja.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS Buenos Aires veiklos 47 metų sukakties minėjimą pradėjo kun. Juozo Petraičio Santo Cristo bažnyčioje spalio 7 d. atlaikytomis pamaldomis už mirusius narius. Pats minėjimas centro salėje buvo surengtas spalio 20 d. Programai vadovavo jaunosios kartos atstovai Emilija Rudytė ir Kęstutis Mikalonis, o ją atliko vaikai ir jaunimas. Šeštadieninės mokyklėlės mokytojų Z. Mikelaitienės, E. Šaulienės ir O. Šeštakauskienės paruoštas Berisso Mindaugo Draugijos mažųjų ansamblis "Pumpurėliai" suvaidino veikaliuką "Nepavyko" ir savo pasirodymą užbaigė šokiais. Berisso Nemuno Draugijos "Skaidros" ansamblis, vadovaujamas E. Butkutės-Dulkienės, pašoko keletą tautinių šokių. Ansamblį sudaro mažųjų ir vyresniųjų vaikų grupės. Nelidos Zavickaitės vadovaujami Argentinos Lietuvių Centro mažieji suvaidino "Ryto vaizdą", papildytą vaikiškomis dainelėmis bei šokiais. AL Centro naujasis jaunimo tautinių šokių ansamblis, sudarytas vadovo J. Puliko, debiutavo su Jonkeliu, Suktiniu ir Malūnu. Džiugu, kad Argentinos lietuviai tokį didelį dėmesį skiria savo prieaugliui bei jo pirmiesiems žingsniams lietuviškų renginių programose. AL Centrą sveikino Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirm. A. Mičiūdas, Lietuvių Susivienijimo Argentinoje pirm. R. Stalioraitis, Nemuno Draugijos pirm. Pr. Dulkė, Mindaugo Draugijos atstovė Z. Mikelaitienė ir kt. Raštu buvo gautas ir perskaitytas JAV ambasados pareigūno dr. Vyt. Dambravos sveikinimas savo ir ambasadoriaus J. Lodge vardu. Po programos svečiai buvo pavaišinti užkandžiais ir alučiu.

N. Zelandija

AGRONOMAS Č. LIUTIKAS, N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenės, N. Zelandijos baltiečių klubo pirmininkas ir Europos pavergtųjų tautų atstovas šiam kraštui, gruodžio pradžioje persikelia į Australiją, kur apsigyvens Sydnėjuje. Sulaukęs 70 metų amžiaus, kurio 22 metai buvo skirti aktyviai lietuviškai veiklai N. Zelandijoje, dabar jis planuoja pailsėti lietuviais gausiame Australijos didmiestyje.

Australija

PRIE ADELAIDĖS ARKIVYSKUPIJOS sudarytame imigrantų komitete lietuviams atstovauja J. Barkauskas.

LIETUVIŲ KATALIKIŲ MOTERŲ DRAUGIJA spalio 13 d. Adelaidėje surengė pavasarinį balių, neįstengusį sutalpinti visų svečių. Tiems, kurie iš anksto nebuvo užsisakę staliukų, teko grįžti namo. Lietuviško pavasario pumpurais ir beželiais B. Budrienės papuoštoj salėj dalyvių laukė maloni staigmena — S. Pusdešrienės specialiai šiam vakarui sukurtas "Pavasario" valsas, kurį padainavo U. Jucienė, A. Urnevičienė, A. Budrienė, T. Gasiūnienė ir S. Pusdešrienė.

SKAUTŲ VASAROS STOVYKLĄ Wonga parke rengia "Džiugo" tuntas. Jos viršininku bus s. V. Adomavičius, pavaduoja — s. D. Čižauskaitė, ūkvedžiu ir ižd. — Vl. Skirka. Stovyklautojai prašomi registruotis iki gruodžio 16 d., nes stovykla prasidės sausio 5 d.

SYDNĖJAUS SKAUTŲ "Aušros" tuntas ir lietuvių šeštadieninė mokykla spalio 21 d. turėjo bendrą išvyką į skautų stovyklavietę Ingelburne, kur susirinko apie 150 jaunuolių bei jų tėvų. Skautams vadovavo tuntininkas B. Bartkus, mokiniams — mokyklos vedėjas Br. Genys. Mišias atnašavo kun. P. Bačinskas. Loteriją mokyklos išlaidoms padengti tvarkė tėvų komiteto pirm. A. Bučinskas. Jaunimas turėjo puikią progą iškylauti lietuviškoje aplinkoje, skambant lietuviškai muzikai.

Britanija

"EUROPOS LIETUVIO" ADMINISTRACIJA šį savo savaitraštį pradėjo siuntinėti į Vokietiją ir kitus Europos kraštus brangesniu pašto tarifu, tikėdamasi, kad jis bus greičiau pristatomas skaitytojams. Pastarieji prašomi pranešti rezultatus, nes leidėjams neapsimoka didinti pašto išlaidas, jeigu nepagreitės laikraščio pristatymas.

LONDONO NATIONAL FILM TEATRAS rodė 85 minutes trunkantį Jono Meko filmą "Kelionės į Lietuvą prisiminimai". Šiam filmui finansinę paramą yra davusi V. Vokietijos "Norddeutscher Rundfunk" radijo bei televizijos bendrovė ir "Vaughan Films" Londone. Filmas pradedamas Jono ir Adolfo Mekų su kitais "dypukais" atvykimu į Brooklyną ir užbaigiamas jų apsilankymu po 25 metų gimtinėje. Žiūrovams pagrindine filmo "žvaigžde" tapo 84 metų amžiaus Mekų mama, dar labai žvali ir judri, įstengianti atlikti visą namų ruošą. Jos pasirodymus ekrane žiūrovai netgi pradėjo sutikti plojimu. Po seanso žiūrovams buvo sudaryta proga teatro klube susitikti su filmo kūrėju Jonu Meku.

Šveicarija

EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ XXI savaitė bus 1974 m. rugpjūčio 4—14 d. d. Šveicarijoje, Morschanko vietovėje prie Brunneno kurorto. Savaitei jau gautos patalpos Tėvų pranciškonų "Antoniushaus" moderniuose rūmuose, pritaikytuose kongresams bei kitiems panašiems renginiams. Pro jų langus matosi centrinės Šveicarijos Alpės ir gražusis Keturių kantonų ežeras. Morschako miestelis lengvai pasiekiamas geležinkeliu ar automobiliais, o į Brunneną galima atplaukti laivais ir išten autobusu atvažiuoti Morschakan. Savaitės rengėjai tikisi daug dalyvių bei svečių ir juos visus prašo iš anksto registruotis šiuo adresu: Frau Irena Kaestli, 3006 Bern, Giacomettistr. 33a, Switzerland.

Vokietija

EVANGELIKŲ LIUTERONŲ BENDRIJOS išeivijoje kunigų ir darbuotojų suvažiavimas įvyko spalio 15—19 d. d. Bavarijoje, "Auf dem Hesselberg" mokyklos patalpose prie Ansbacho. Suvažiavimui vadovavo Liuteronų Bendrijos pasaulinės tarybos vokiečių vyr. komiteto įgaliotinis kun. dr. Ernst Eberhard iš Stuttgarto. Dalyvavo apie 50 estų, latvių, lietuvių, lenkų, vengrų ev. liuteronų kunigų ir pasauliečių darbuotojų. Lietuviams atstovavo: kunigai — senjoras A. Keleris iš Bremeno, garbės senjoras A. Gelžinius iš Braunschweigo, vicesenjoras J. Urdzė iš Bad Godesbergo, M. Klumbys iš Barntrupo, pasauliečiai — Fr. Šlenteris iš Bremeno, K. Klumbys iš Hamburgo, M. Kilienė iš Sindringeno ir Fr. Skėrys iš Mannheimo. Įvadinėse pamaldose buvo prisiminti mirusieji kunigai, jų tarpe ir lietuvis Julius Stanaitis. Bendrąja suvažiavimo tema buvo "Tiltų statymas tarp žmonių". Dviejų dalių pranešime "Socialinė atsakomybė ir asmeniškas liudijimas" vieną pranešimą skaitė kun. J. Urdzė, remdamasis Šventraščiu pagrįstu asmenišku liudijimu. Suvažiavimo dalyvius su lietuvių evangelikų liuteronų veikla V. Vokietijoje supažindino kun. A. Keleris, o Vasario 16 gimnazijos mokytojas Fr. Skėrys parodė skaidrių iš tos veiklos ir gimnazijos gyvenimo.

VASARIO 16 GIMNAZIJA naujuosius mokslo metus pradėjo rugsėjo 10 d. pamaldomis ir trumpu direktoriaus V. Natkevičiaus žodžiu mokiniams gimnazijos salėje. Gimnazija šį kartą susilaukė 84 mokinių, kurių 44 yra mergaitės ir 40 berniukų. Pirmą kartą gimnazijos istorijoje mergaitės savo skaičiumi pralenkė berniukus. Naujų mokinių yra 21, jų tarpe — 6 iš JAV ir viena mokinė iš Venecuelos. Iš gimnazijos pasitraukė muzikos mokytojas ir choro vadovas Kazys Motgabis, mokytojavęs nuo pat jos įsisteigimo 1951 m. Diepholze. Nors jis išėjo pensijon, bet žada talkinti, jeigu būtų reikalas. Jo pareigas perėmė muz. Valteris Banaitis. Spalio 13 d. gimnazijos mokytojai pasveikino ir įteikė dovaną amžiaus penkiasdešimtmetį šventusiai mergaičių bendrabučio vedėjai Elizai Tamošaitienei, kuri daugiau kaip 12 metų yra buvusi tautinių šokių vadove ir mergaičių kūno kultūros mokytoja. Vasario 16 gimnazijai vis dar reikia bendrabučio vedėjo ir tautinių šokių mokytojo ar mokytojos. Pastarasis ar pastaroji galėtų studijuoti netoli esančiame Heidelbergo universitete arba vertėjų institute, nes tautinių šokių pamokos neužima daug laiko.

25 METAI KRUOPŠČIOS VEIKLOS

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų darbai Toronte

Nuo savo įsikūrimo Toronte prieš 25 metus Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys ėjo visur, kur tik jų pagalba buvo reikalinga: vadovavo lietuvių vaikų darželiui, prisidėjo prie abiejų lietuviškų parapijų darbo, ruošdamos vaikus pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui, pravedė katechetines pamokas, padėjo jaunimo organizacijose bei stovyklose ir užleido savo erdvias patalpas įvairiems lietuvių pobūviams.

Bet kaip atsitiko, kad seserys nusprendė įsikurti 1948 metais Toronte? Buvo taip. Toronto kardinolas J. McGuigan atsikvietė tremtines seseris iš Vokietijos dirbti arkivyskupijos vaikų lopšelyje (foundling home). Vadovaujant seseriai M. Apolinarai, o paskui seseriai M. Konsolatai, jos dirbo šioje įstaigoje aštuonerius metus. Iš šios institucijos pasitraukė 1956 m. lapkričio mėnesį. Šiame laikotarpyje jos mažai tegalėjo talkinti lietuvių visuomenei, tačiau buvo pradėjusios įsijungti į veiklą lietuviškose parapijose.

N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos narė sesuo Arkadija dirba kūdikių lopšelyje Toronte 1952 metais

Kai 1955 m. gegužės mėnesį seserys kotrynietės turėjo pasitraukti iš Toronto, Nek. Pr. Marijos seserys perėmė iš jų vaikų darželį 46 Delaware Avenue. Be to, jos dirbo su lietuviais vaikučiais, ruošdamos įvairias programas švenčių progomis, rankdarbių pamokas ir kitus užsiėmimus jaunimui. Taip pat suorganizavo religines pamokas ir įsijungė į didelės veiklos ratą Toronto kolonijoje.

Po kiek laiko paaiškėjo, kad tokiose sąlygose, turint tik laikines patalpas, darbui galimybės buvo sunkiai įmanomos. Dėlto buvo nusistatyta eiti prie savų specialių patalpų įsigijimo. Nupirktas sklypas, pastatytas atitinkamos patalpos. Suorganizuotas statybos vajus. Labai daug prisidėjo Toronto visuomenė ne tik lėšomis, bet ir geru žodžiu bei profesine pagalba. Pagaliau 1960 m. lapkričio mėnesį buvo pašventinti Lietuvių Vaikų Namai, 57 Sylvan Avenue. Toronto skyriui yra vadovavusios: ses. M. Lucija, ses. M. Margarita, ses. M. Paulė, ses. M. Rita, ses. M. Ignė, o šiuo metu vadovauja ses. Teresė. Seselės toliau dirba religinį ir visuomeninį darbą, talkina, kur tik gali.

Daug rūpesčių teko seselėms nugalėti, pakelti daug netikrų valandų, bet, Dievo Apvaizdai padedant, šiandien turime įstaigą, kuria galime tik pasidžiaugti. Šiuo metu seselės pirmajai Komunijai ruošia virš dvidešimt vaikų, darželį pastoviai lanko 20 lietuviukų ir virš 50 kitataučių. Be to, seselės dirba su skautais, ateitininkais ir kitais.

Dabar seselės gali tik pasidžiaugti atsiektais savo rezultatais, dėkodamos Dievui ir Jam pavesdamos tolimesnį savo apaštalavimą. **J. M. ir S. T.**

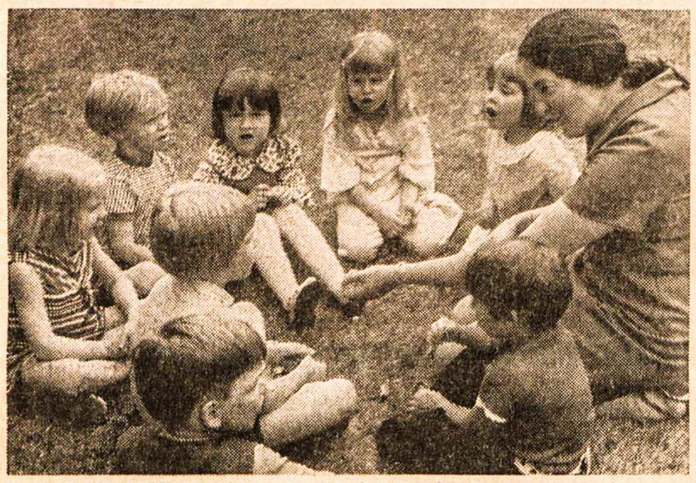

Sesuo Dalia Keblinskaitė, N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos narė, Lietuvių Vaikų Namų darželyje Toronte

Toronto Prisikėlimo parapijos pirmosios Komunijos vaikai, paruošti N. Pradėtosios Marijos seserų 1973 m.

Lietuvių darželio vaikučiai 1960 m. Toronte, Delaware gatvėje. Su jais — sesuo Margarita Bareikaitė, dabartinė N. Pradėtosios Marijos vienuolijos vadovė Putname, Conn.

Rugsėjis - varžybų mėnuo

Š. m. rugsėjo mėnesį buvo suorganizuota keletas sėkmingų sportinių varžybų. Nesinorėtų, kad šios rengėjų ir dalyvių pastangos liktų nepaminėtos.

Š. Amerikos lietuvių lengv. atletikos pirmenybės įvyko rugsėjo 2 d. netoli Vašingtono. Varžybas rengė Vašingtono LSK Vėjas. Pirmenybės buvo vykdomos 7-se grupėse ir sutraukė daugiau kaip 60 dalyvių, atstovavusių Klevelando Žaibui, Niujorko Atletui, Toronto Aušrai, Vašingtono Vėjui ir Londono Taurui. Su keliomis išimtimis pasekmės buvo gana kuklios arba vos vidutiniškos. Šias išimtis sudarė vidutinių nuotolių bėgikė Danutė Valaitytė (L. Tauras), metikas Arvydas Barkauskas (L. Tauras) ir šuolininkas į augštį Aleksas Grigonis (T. Aušra). Iš prieauglio ryškiausiai išsiskyrė 14-metė Rūta Maželytė (Žaibas), laimėjusi 4 pirmąsias vietas moterų grupėje, ir Rūta Motiejūnaitė (Žaibas). Iškiliausiu vyrų klasės lengvaatlečiu buvo pripažintas A. Barkauskas, rutulio stūmime pasiekęs 49-6 (15,16 m.). Toliau sekė A. Grigonis, šuolyje į augštį peršokęs 6-3 (1.90 m.). Iškiliausia lengvaatletė buvo A. Valaitytė, nubėgusi 800 m. per 2:27,1. Klubų pirmenybes laimėjo Žaibas 154,2 tšk., antroje vietoje liko Atletas 84,1 ir trečioje Aušra 57. Pirmenybės buvo pravestos sklandžiai. Tai nuopelnas varžybų vadovės E. Vadopalienės, sugebėjusios suorganizuoti gausią talką iš nedidelės Vašingtono lietuvių kolonijos.

Š. Amerikos lietuvių plaukymo pirmenybes rugsėjo 16 d. Klevelande surengė Klevelando LSK Žaibas ir ŠALFASS plaukymo komitetas. Varžybose dalyvavo 18 plaukikų iš Vašingtono Vėjo, Detroito Kovo ir Klevelando Žaibo. Po pavykusių baltiečių plaukymo pirmenybių buvo nutarta suruošti atskiras lietuvių pirmenybes. Šis bandymas pilnai nepavyko, nes tikėtasi daugiau dalyvių. Visdėlto varžybos įnešė pagyvinimo į mūsų sportinį gyvenimą ir prisidėjo prie plaukymo populiarinimo. Pirmenybės buvo pravestos beveik visose grupėse. Dalyvių tarpe buvo keletas neblogo lygio plaukikų. Labiausiai išsiskyrė 14-metis Saulius Mikalonis (D. Kovas) ir jo 13-metė sesuo Vida Mikalonytė. Klevelandietis Vyt. Bankaitis, kuris šiuo metu yra pajėgiausias lietuvių plaukikas, pagerino du pirmenybių rekordus. Neblogai pasirodė seserys Rita ir Audra Trimakaitės (Žaibas). Jauniausiose grupėse gerai reiškėsi Vašingtino Vėjo jaunimas. Klubų pirmenybes laimėjo Žaibas 58,5 tšk. Toliau sekė Kovas 38 ir Vėjas 16,6. Varžybas sklandžiai ir sumaniai pravedė plaukymo komiteto narys A. Barzdukas iš Vašingtono. Sekančiais metais plaukymo pirmenybės numatomos Detroite.

Baltiečių prieauglio lengvosios atletikos pirmenybės įvyko rugsėjo 22 d. latvių stadijone "Sidrabene" netoli Hamiltono. Rengė Hamiltono estai. Varžybos buvo vykdomos berniukų ir mergaičių B, C ir D grupėse. Dalyvavo 65 lengvaatlečiai, iš kurių 31 lietuvis. Daina Motiejūnaitė (Žaibas) mergaičių C grupėje buvo iškiliausia lengvaatletė, šuolyje į augštį peršokusi 4-7¾. Robertas Kalvaitis (H. Kovas) buvo iškiliausias berniukų D grupėje — nusviedė beisbolo sviedinuką 144-10. Neblogai pasirodė Rūta Maželytė ir Diana Strimaitytė (abi Žaibo) ir gerus duomenis turinti visapusiška E. Liudavičiūtė (H. Kovas). Vienintelį Š. Amerikos lietuvių rekordą pasiekė R. Motiejūnaitė, mergaičių B grupėje nustūmusi rutulį 31-3 (9,52 m.). Berniukų B grupėje iš mūsiškių geriausiai pasirodė E. Gataveckas (Aušra) ir berniukų C grupėje P. Grajauskas (H. Kovas). Stipriai pasireiškė mūsų mergaičių C grupė su D. Motiejūnaite, D. Vaitkute (abi Žaibo) ir K. Norkute (Aušra). Tačiau bene šviesiausia prošvaistė buvo Hamiltono Kovo berniukų D grupė, entuziastinga ir neblogai paruošta. Lietuvių lengvaatlečiais rūpinosi ŠALFASS lengv. atletikos komiteto nariai A. Grajauskas (Kovas), A. Žaliauskas (Aušra) ir A. Bielskus (Žaibas).

A. S.

VLIKo seimas posėdžiaus Toronte

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo sesija 1973 m. gruodžio 1-2 d.d. Toronte, Kanadoje, Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West, telefonas: (416) 533-9030

DARBOTVARKĖ

Gruodžio 1, šeštadienį seimo narių ir svečių registracija — 9 v.r.

Pirmas posėdis — 10 v.r.

1. Seimui rengti komisijos pirmininko žodis
2. VLIKo pirmininko dr. J. K. Valiūno žodis
3. Malda
4. Seimo prezidiumo ir komisijų (mandatų, nutarimų ir kt.) sudarymas
5. Sveikinimai
6. VLIKo valdybas pranešimai:
   a. veikla tarptautinėje politikoje — J. K. Valiūnas, pirmininkas
   b. veikla visuomeniniame gyvenime — J. Valaitis, vicepirm.
   c. sąmatos vykdymas — A. Vakselis, vicepirmininkas
7. Tautos Fondo pranešimas:
   a. prel. J. Balkūnas, pirmininkas
   b. A. Kuolas, Kanados atstovybės pirmininkas

Pietų pertrauka 1-2 v.

Antras posėdis — 2 v. p. p.: Paklausimai ir diskusijos dėl pranešimų

8. "Gyventojų nuteisinimas okupuotoje Lietuvoje" — prof. Br. Kaslas. Paklausimai ir diskusijos
9. "Rusifikacija okupuotoje Lietuvoje" — redaktorius Br. Kviklys. Paklausimai ir diskusijos
10. Vakarienė-koncertas — 8 v.v. — Kalbės J. Audėnas, vicepirmininkas, tema "VLIKas Lietuvos pogrindyje" (30 metų VLIKo sukaktį minint)

Gruodžio 2, sekmadienį, pamaldos 9.30 v.r.

Trečias posėdis — 11 v.r.

11. "Rytprūsių ateities problema"— prof. M. Brakas. Paklausimai ir diskusijos
12. Nutarimų priėmimas
13. Sesija baigiama VLIKo pirmininko žodžiu ir Lietuvos himnu

KALĖDINĖS DOVANOS

Tik per Angliją — greičiau, pigiau, geriau!

Siūlome labai augštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

KALĖDINIS 1973

3¼ jardo — puiki vilnonė angliška medžiaga eilutei; 3 jardai — stora "crimplene" medžiaga moteriškai eilutei arba moteriškam apsiaustui; vyriški nailoniniai marškiniai arba bliuzė; vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis; 1 vilnonė gėlėta skarelė; 2 gėlėtos nailoninės skarelės; 2 p. vyriškų arba moteriškų vilnonių arba nailoninių kojinių; 2 jardai "crimplene" medžiaga suknelei arba 1 sv. vilnonių mezgimui siūlų; 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė; 20 angliškų cigarečių. Kaina su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis **$140.00**

Maisto siuntinius sudarome pagal pareikalavimą. Tam, kas pageidauja pats sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus:

3¼ jardo labai gera angliška eilutei medžiaga	$45.00
Stora su ornamentais "crimplene" medžiaga, 1 jardas	$ 6.00
"Crimplene" medžiaga suknelėms, 1 jardas	$ 5.50
Nailoninis kailis moteriškam apsiaustui	$33.00
Dirbtinis mink moteriškam apsiaustui	$54.00
Vilnonė medžiaga žieminiam apsiaustui	$36.00
Vilnonė gėlėta skarelė	$ 8.00
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių	$ 9.00
Įvairių spalvų perukai	$30.00
Nailoniniai marškiniai	$ 9.00
Vilnoniai arba akrileno nertiniai	$19.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom prekėm, kurių negalima iš čia pasiųsti.

BALTIC STORES Ltd. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England. Tel. 01739 8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą bei kitas šalis.

SUDBURY, ONTARIO

APYLINKĖS VALDYBA š. m. gruodžio 8, šeštadienį, rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo 55 metų sukakties minėjimą. Programoje: koncertas, kurį atliks Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas sol. V. Verikaičio, akomp. J. Govėdo. Koncertas bus Sudbury High gimnazijos auditorijoje, 45 Mackenzie St. Pradžia — 7 v. v. Įėjimas — $3.00, pensininkams ir moksleiviams — $1.50. Bilietai gaunami iš anksto "Silverman" krautuvėje, pas Lietuvių Bendruomenės valdybos narius ir prie įėjimo.

Koncertui pasibaigus, minėjimo programa bus tęsiama 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje. Šokiai, grojant geram orkestrui, veiks įvairus bufetas. Kviečiame visus tautiečius dalyvauti, pasikviesti svečių, nes tokių progų pamatyti ir išgirsti didesnius lietuvių meno vienetus pasitaiko retai. Parodykime pagarbą Lietuvos kariui ir tarpusavį vieningumą, dalyvaukime visi.

VEIKIA BIBLIOTEKA. Apylinkės valdyba įsteigė biblioteką; sukataloguota virš 150 įvairių lietuviškų knygų. Atidarymas įvyko š. m. lapkričio 5 d. Christ the King parapijos salėje. Ten yra ir knygoms spintos, kurias parūpino kun. Antanas Sabas. Čia numatoma perkelti ir Lietuvių Bendruomenę liečiančius svarbesnius dokumentus, filmus, visą bendruomeninį archyvą. Kviečiame tautiečius pasinaudoti biblioteka. Knygos skaitymui išduodamos sekmadieniais 11-12.30 v. p. p. Galintieji paaukoti bibliotekai knygų prašomi jas pasirašyti ir perduoti apylinkės valdybai (bibliotekai).

ATSTOVAI. Silvija Martinkutė, Algis Kručas ir Juozas Staškus mūsų apylinkės lietuviams atstovavo aštuntosios KLB krašto tarybos suvažiavime Londone, Ontario.

Apylinkės valdyba

PAGERBĖ MIRUSIUS TAUTIEČIUS

LUEBECK, V. VOKIETIJA. Vėlinių dienos išvakarėse susirinko gana gausus būrelis mūsų tautiečių į Lübecko Vorwerker kapines prie bendro lietuvių paminklo. Čia nuo pat ryto jau darbavosi Vida-Marija Berentaitė-Klimaitienė. Ji kruopščiai ir meniškai sutvarkė paminklo aikštelę bei žemę prie paminklo, apdengdama gražiomis eglių šakelėmis ir iš baltų samanėlių padarydama religinių motyvų ornamentus. Aikštelės kraštai apsmaigstyti žvakelėmis. Vakaras pasitaikė gana ramus. Tokioje vakaro tyloje dar gražiau ir mistiškiau viskas susiliejo į vieną bendrą nuotaiką. Prie paminklo buvo sukalbėta malda ir tylos minute prisiminti visi mirusieji. Daugumas buvo nuomonės, kad šio paminklo aikštelė per ištisą praėjusį dvidešimtmetį taip gražiai nebuvo sutvarkyta ir papuošta žiemai, kaip šį kartą. Pp. Klimaičiai, dar nėra seni Lübecko gyventojai, o gerų darbų yra jau padarę ne vieną. Luebecko lietuviai reiškia nuoširdžiausią padėką Vidai-Marijai Klimaitienei už jos didį rūpestingumą, triūsą tvarkant bei puošiant bendro mūsų tautinio paminklo aikštelę. Ši puošmena išsilaikys per visą žiemą, iki ateinančio pavasario ir bylos kiekvienam praeiviui apie lietuvių pagarbą mirusiems.

J. Pyragas

ATIDARO DABAR

Daugiau kaip 70 parduotuvių ir tarnybų!

(Įskaitant "WOOLCO" ir "HORIZON" didžiąsias savitarnos krautuves)

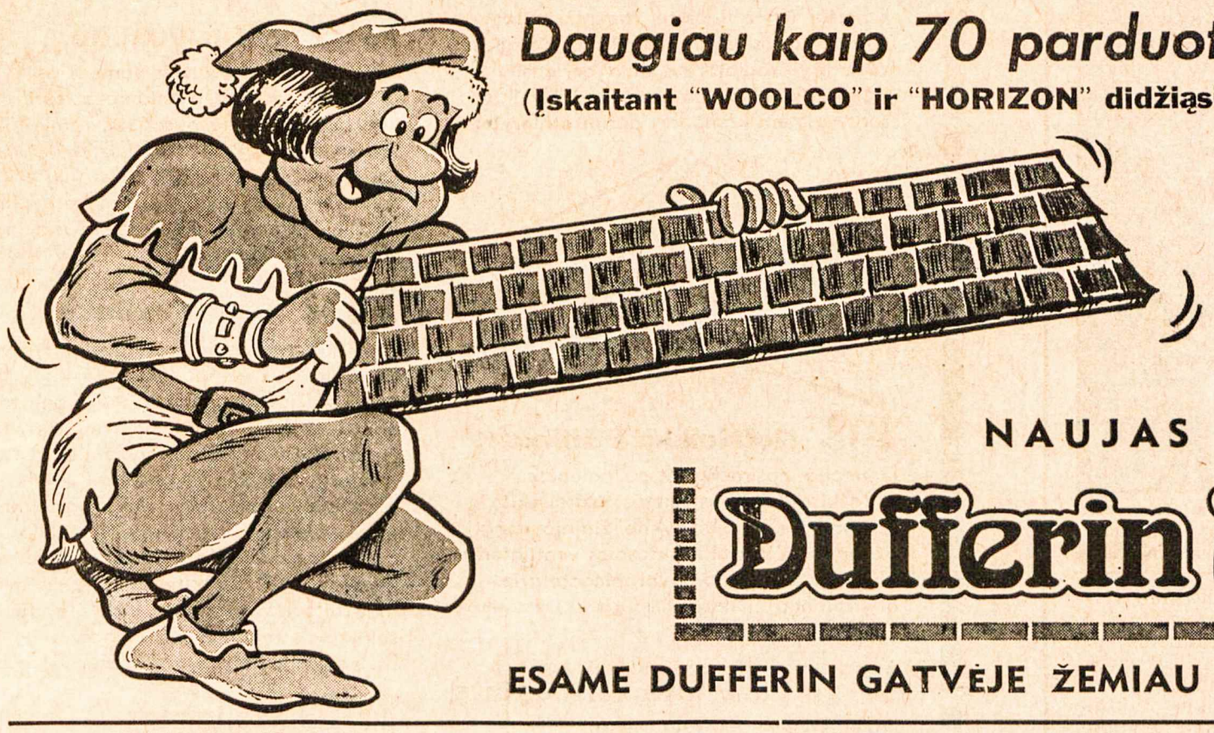

NAUJAS

Dufferin Mall

ESAME DUFFERIN GATVĖJE ŽEMIAU BLOOR GATVĖS!

NEMOKAMA AUTOAIKŠTĖ!

Viskas po vienu stogu!

ATIDARYTA

nuo pirmadienio iki penktad. 10 v.r. - 10 v.v.

šeštadieniais 9 v. r. – 10 v. v.

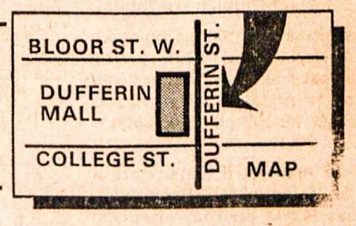

Dufferin Mall – Kuponas

Įmeskite šį kuponą į vieną iš dėžių, įrengtų Mall parduotuvėje

VARDAS .....

ADRESAS .....

MIESTAS ..... ZONA .....

TELEFONAS ..... AMŽIUS .....

T-7

LAIMĖSITE! **Vieną iš 20 vertingų laimikių**

Pirmas laimikis: šaldytuvas, šildytuvas, automatinė skalbiamoji mašina ir džiovintuvas

Kiti laimikiai: spalvota televizija, stereo kabinetas, siuvamoji mašina, AM/FM radijo priimtuvai su laikrodžiu ir foto aparatai

Laimėtojai turi būti 18 ar daugiau metų amžiaus. "Dufferin Mall" tarnautojai negali dalyvauti traukime. Tik vienas laimėtojas šeimoje.

Tautinių šokių vadovų suvažiavimas

JURGIS JANUŠAITIS

Kur tik kiek didesnė lietuvių kolonija, kur kiek daugiau lietuviškosios gyvybės, ten, žiūrėk, gražiai dirba ir tautinių šokių grupė. Atsimintina, kad jaunimą domina jaunatviškų polėkių

Stasys Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkas, Amerikos ir Kanados tautinių šokių mokytojų suvažiavime Čikagoje lapkričio 23 d. skaitys paskaitą tema: "Tautinių šokių reikšmė lietuvybės išlaikymui išeivijoje"

darbai. Tautinis šokis ir yra patraukli jaunimui suburti priemonė. O kai būrelin renkasi lietuviškasis jaunimas, jau gerai. Jau vadovai turi galimybę jį apvilkti ir lietuviškojo gyvenimo bei nuotaikų drabužiu.

Turėjome jau keturias tautinių šokių šventes Čikagoje. Jos buvo didingos, spalvingos, sutraukusios šokiui tūkstančius jaunuolių. Ir tai liudija, kad tautinių šokių grupės išeivijoje auga, jų skaičius didėja, apima daug žvalaus mūsų jaunimo, kuris kartais į kitas organizacijas nesirikiuoja.

Turint prieš akis ilgą išeivių kelionę svetimose žemėse, labai svarbu, kad jaunimas betkokiomis priemonėmis būtų glaudžiamas prie lietuviškosios veiklos kamieno. O viena tokių efektingų priemonių ir yra lietuvių tautiniai šokiai.

Žinoma, tokioms grupėms reikia gerų, prityrusių, jaunatviškų polėkių tautinių šokių vadovių, mokytojų. Su didele pagarba tenka minėti tokius vardus, kaip Matulaitienė, Breichmanienė, Gobienė, Sagys, kurie geba vadovauti tautinių šokių švenčių meniniėm programom. Juos lydi tautinių šokių grupių vadovai taip pat su dideliais sugebėjimais, sugebą skirtus uždavinius įvykdyti. Turime daug gražių, efektingai veikiančių tautinių šokių grupių, kuriose susibūręs mūsų jaunimas bręsta lietuviškos aplinkos pavėsiuose.

Laikas bėga, skuba įvykiai. Turime gyventi ne praeitimi, bet ryžtingai irtis į ateitį. Ir tautinių šokių srityje to reikia siekti. Turime nuolatos budėti, ruošti naujus vadovus, planuoti iš anksto būsimas šventes, jų ruošą pradėti dabar.

Praeityje, kiek sąlygos leido, nemažai toje srityje talkino Tautinių Šokių Institutas, kuriam vadovavo Amerikoje gimęs ir augęs tautinius šokius pamėgęs Bruno Shotas.

Jo dėka ir visuomenininko dr. Leono Kriaučeliūno pastangomis prieš keletą metų buvo suruošti netoli Čikagos, Jonynų vasarvietėje, tautinių šokių mokytojų kursai, kuriuos lankė ir baigė gražus būrys mergaičių, berniukų. Jie vėliau aktyviai įsijungė į tautinių šokių grupių darbą ir joms vadovavo.

Bet laikas diktuoja savo. Reikia suaktyvinti ir Tautinių Šokių Instituto veiklą. Ši problema iškyla planuojant ir 1976 m. įvykstančią V-tąją tautinių šokių šventę.

Šioms problemoms svarstyti Tautinių Šokių Instituto vadovybė š.m. lapkričio 23-24 d.d. Čikagoje, Tautiniuose Namuose, šaukia JAV ir Kanadoje gyvenančių bei tautinių šokių grupėse dirbančių vadovų-mokytojų suvažiavimą. Tikslas — išrinkti naują LTŠ Instituto vadovybę, plačiai aptarti būsimosios tautinių šokių šventės repertuarą ir suplanuoti Instituto veiklos gaires ateičiai.

Naujasis JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. Juozas Gaila Nuotr. K. Čikoto

Suvažiavimą praturtins paskaitos. Jų bus trys. PLB garbės pirm. Stasys Barzdukas plačiai aptars tautinių šokių reikšmę lietuvybės išlaikymui išeivijoje. Liudas Sagys, "Grandinėlės" vadovas, kalbės tema: "Žvilgsnis į lietuvišką šokį". Dail. A. Tamošaitis iš Kanados aptars lietuvių tautinius drabužius, savo paskaitą iliustruodamas skaidrėmis.

Šį suvažiavimą globoja JAV LB krašto valdyba, vadovaujama J. Gailos, kuri paskyrė ir finansinę paramą.

Suvažiavimui rodomas didelis susidomėjimas — jau užsiregistravo apie 50 iš įvairių vietovių tautinių šokių mokytojų bei vadovų.

Suvažiavimas vyks tuo pačiu laiku, kaip ir mokslo bei kūrybos simpoziumas. Suvažiavimo dalyviai galės pasidomėti ir simpoziumo paskaitomis.

Malonu, kad į suvažiavimą atvyksta gražus būrys tautinių šokių vadovų-mokytojų iš kaimyninės Kanados.

ONTARIO

Government Information

Ontario Namų Korporacijos pranešimas

Ontario provincijos vyriausybė paskelbė naują programą, siekiančią parūpinti hipotekines paskolas žemomis palūkanomis vidutinių pajamų namų pirkėjams.

Ši programa įgalins OHC (Ontario Housing Corporation) pasiūlyti pirmuosius mortgičius pirktiem sklypam ir namam iš 8¾% palūkanų, jei statytojas sutiks statyti namą pagal "Home Ownership Made Easy" — H. O. M. E. nustatytas kainas.

Tuomet mortgičiai statytojo bus perduoti individualiem pirkėjam. Tačiau tuo atveju pirkėjo pajamos negali prašokti maksimalinės sumos — apie $12.500. Paskolos bus duodamos iki 95% sklypo ir namo pardavimo kainos arba įkainotos paskolos vertės — pagal tai, kuri jų yra žemesnė.

Šis planas yra žinomas kaip "Pirmenybę Teikianti Skolinimo Programa" (Preferred Lending Program). Jos tikslas — skatinti statytojus statyti namus pagal "H. O. M. E." planą, kurio kainų riba dabar yra tarp $15.450 ir $18.000 už trijų iki penkių miegamųjų namus, išskyrus sklypo kainą.

Paskolų programos bus apribotos iki 25% namų naujų subdivizijų plote. Visi namai privalo būti statomi pagal rezidencinių namų standartą, nustatytą National Building Code.

Vyriausybė pareiškė, kad ši pirmenybę teikianti paskolų programa ne tik įgalins tuos įsigyti nuosavybes, kurios kitu būdu jiems nebūtų prieinamos, bet ir teiks kitų lengvatų, būtent, vietiniai statytojai galės dalyvauti "H. O. M. E." plane, panaudodami savo pačių paruoštus sklypus. Tuo būdu bus sutaupyta išlaidų ir mokesčių mokėtojui ir vartotojui.

Norėdami gauti šias naujas hipotekines paskolas, statytojai turi pasižadėti, kad savo sklypus parduos rinkos kaina ir pastatys ant jų namus pagal "H. O. M. E." plano nustatytas kainas.

Vyriausybė mano, kad tokie paprasti namai, be jokių nereikalingų puošmenų, bus iš pat pradžios prieinami jaunom šeimom, pakankamai patogūs. Vėliau, kylant jų pajamom, galės juos pagerinti.

Ši programa nepakeis jau esamos "H. O. M. E." sklypų nuomojimo programos, kur pirkėjai perka savo namus pagal OHC nustatytą kainą ir tada nuomoja savo sklypus iš OHC, mokėdami mėnesinę nuomą pagal knygoje pažymėtą sklypo kainą.

The Hon. William G. Davis
Premier of Ontario

Kanados Lietuvių Bendruomenės Londono, Ont., apylinkės pirmininkas Edmundas Petrauskas, kurio vadovaujama apylinkės valdyba surengė šaunų KLB tarybos suvažiavimą. Ta proga jis turėjo ilgą pasikalbėjimą su "London Life" bendrovės savaitraščio redaktoriumi. Prie pasikalbėjimo buvo pridėta ir ši nuotrauka

LONDON, ONT.

PARAPIJOS VAKARAS paprastai rengiamas vieną sykį į metus. Jo tikslas — papildyti ištuštėjusį parapijos iždą. Šiemet toks šokių vakaras įvyks gruodžio 1, šeštadienį, paparapijos salėje, 1414 Dundas St. E. Pradžia 8 v.v. Gros gana geras, naujai persitvarkęs jaunimo orkestras, daugumos dar negirdėtas. Bufete — įvairūs gėrimai, lietuviškam skoniui pritaikyti šilti užkandžiai ir kiti skanumynai. Veiks ir loterija. Pageidaujami laimikiai (fantai). Jie gali būti įteikti tą patį vakarą salėje. Parapijoje nuolat vyksta įvairūs darbai. Dabar jau baigiami statyti šventovės laiptai, kurie pašalins ligi šiol buvusį pavojų. Netrukus bus pradėtas statyti priestatas. Ateinančiais metais įvyks parapijos dešimtmečio paminėjimas. Visa tai pareikalaus daug lėšų. Parapija čia sudaro visos lietuviškos veiklos pagrindą. Tad šį kartą pažiūrėkime ne iš asmeninio, bet iš lietuviško taško ir ją paremkime ne tik savo dalyvavimu, bet ir vienu kitu skatiku, kuris tikrai bus jos tinkamai sunaudotas. Klebonas ir parapijos komitetas visus nuoširdžiai kviečia ir tikisi Jūsų malonaus atsilankymo. Tad linksmai "užsigavėkime" kartu su mažosios apylinkės Šiluvos Marijos parapija.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS. Parapijos komitetas, norėdamas padėkoti už paramą parapijai, numato surengti savo salėje N. Metų sutikimą su turtinga vakariene, šampanu, orkestro muzika ir linksma nuotaika! Savose patalpose galėsime nesivaržydami jaukioje atmosferoje N. Metus sutikti. Yra būtina jau dabar žinoti kas norėtų dalyvauti. Prašoma tuoj registruotis pas par. komiteto narius, kurie suteiks smulkesnę informaciją. **D. E.**

Pakartojo dramą "Milžinų replėse"

Kanados radijo tinklas CBC š. m. lapkričio 17 d. pakartojo Len Petersono dramą "The Trouble with Giants". Tai buvo padaryta ryšium su latvių nepriklausomybės paskelbimo sukaktimi. Kartojimą paskatino baltiečių pageidavimai, išreikšti žodžiu ir laiškais. O tų laiškų po pirmosios transliacijos buvo netaip mažai. Keletą jų nuorašų iš CBC gavo "TŽ" redakcija. Dalį jų čia pateikiame.

I am very happy that you gave opportunity to hear that great truth on your radio network—"The Trouble With the Giants". Our biggest credit to you for all Baltic peoples and all Canadians as well. Thank you very much.

F. Kalvaitis, Hamilton, Ont.

It sounded quite convincing — of course something new (we never heard about Balts in such a form yet!). Our family expresses thanks. May we expect more news about Balts in any form or another?

P. Adamonis, Montreal, Que.

I appreciate very much the programme, you translated through the radio on February 17, 1973 "The Trouble With Giants", which was very well done. Hoping to hear more about Balts in the future, I remain

Sincerely yours,

Mrs. B. Malaiška, La Salle, Que.

Thank you very, very much for the beautiful show "The Trouble With Giants".

St. Vaičiulis, Pembroke, Ont.

I would just like to say how much I enjoyed your new show on Saturday evening "The Trouble With Giants". Along with the rest of my family I certainly hope that you will continue it.

Len Zyvatkauskas, Toronto, Ont.

Gerbiamieji! Labai atsaprašau, kad dar neišmokau angliškai rašyti. Šiemet, vasario mėn. 17 dieną, klausiaus su šeima per Jūsų radijo stotį transliuojamos dramos "The Trouble With Giants". Tai buvo labai gražus ir jaudinantis dalykas. Programa girdėjosi labai aiškiai ir mes su dideliu susijaudinimu ją išklausėm. Labai, labai ačiū: autoriui, režisoriui, visiems artistams ir visiems asmenims prie šio darbo įgyvendinimo prisidėjusiems. Mes labai pageidaujame daugiau panašių transliacijų! Lieka Jums dėkinga —

Kenstavičių šeima, Hope, B. C.

"The Trouble With Giants" transmitted on Feb. 17th, through CBC Radio Network was greatly appreciated by my family. As naturalized Canadian citizen, being fortunate to live in our free democratic society, I applaud CBC for this play.

Yours truly —

J. Balsys, Toronto, Ont.

On February 17th, 1973—8.30 p. m. MST our family listened to a radio programme carried on CBC Radio 740 called "The Trouble With Giants". If possible we would appreciate hearing this programme repeated. Thank you for your consideration in this matter.

Yours truly,

Lloyd K. Johnson, Edmonton, Alta

I'd like to thank you and the actors for such a wonderful presentation of the play "The Trouble With Giants" on the CBC network. The acting and the production were great. A reapeat production will be greatly enjoyd.

Your truly,

A. Gaurys, Shawbridge, Que.

MEDUS – reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534 - 0563

AR JAU ATNAUJINOT "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATĄ?

ENERGIJA

Negalime laukti rankas sudėję

Paskutiniai įvykiai Artimuosiuose Rytuose aiškiai parodė, kaip svarbus yra pastovus energijos tiekimas dabartiniam mūsų gyvenimui. Turimieji duomenys rodo, kad importuotos nevalytos alyvos išteklių rytinei Kanadai vos pakanka.
Jei negalėsime gauti importuotos alyvos, Ontario provincija tikrai pradės stokoti gazolino ir šildomosios alyvos.
Bet netikras importas nėra vienintelis mūsų rūpestis. Pačios Kanados alyvos ir dujų atsargos taip pat mažėja ir negali būti padidintos.

Jei norime užsitikrinti pakankamą kiekį energijos ateičiai ir turėti laiko naujiem energijos šaltiniam išvystyti, turime taupiai naudoti turimus išteklius.
Niekas neturi teisės švaistyti kurą arba kurią kitą energijos rūšį. Atėjo laikas gerai patikrinti dabartinį energijos vartojimo būdą, ar jis yra išmintingas.
Geri energijos vartojimo įpročiai, išmokti dabar, ypač mūsų vaikų, padės lengvai praleisti žiemą ir bus naudingi ateityje.
Tad nedelsdami pradėkime.

47 BŪDAI TAUPYTI ENERGIJAI

1-7 Jūsų šildymo sistema

Valykite suspausto oro filtrus kartą į mėnesį □ Išleiskite orą iš vandeniu šildomų radiatorių, užtaisykite skylutes □ Išvalykite nuosėdas □ Tepatikrina visą sistemą ekspertai □ Izoliuokite vamzdžius tose vietose, kurios nėra šildomos □ Baltai nublizginti radiatoriai šildo geriausiai □ Oro šildymo sistema geriausiai veikia esant vidinėm kambarių durim **atidarytom.**

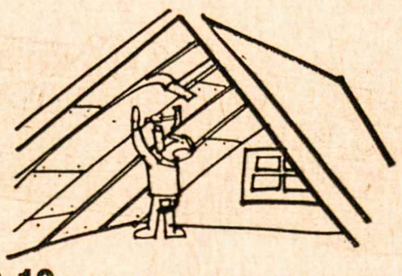

8-13 Neišleiskite šilimos!

Izoliacija apsimoka, ypač palėpėse. □ Įdėkite dvigubus langus, užkaišykite išorines duris □ Laikykite židinio dangtį uždarytą □ Vartokite krosnies ventilatorius tik tada, kai reikia □ Jei miegate prie atviro lango, uždarykite duris □ Užtraukite užuolaidas vakare.

14-17 Vartokite termostatą

Nuleidimas termostato vienu laipsniu sumažina kuro suvartojimą 3% □ Tai galima padaryti nuleidžiant teromstatą vakare □ Jei vartojate drėgmėsiurbį, jausitės maloniai ir mažiau šiltame kambaryje □ Jei yra šeimoje šalčio bijančių, patarkite užsivilkti megztinį.

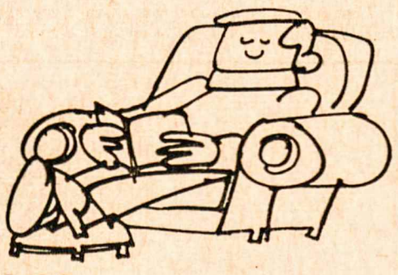

18-22 Šiltas vanduo

Izoliuokite šilto vandens vamzdžius □ Jeigu jūsų vandens šildytuvas turi rodyklę, bandykite nuspausti žemyn □ Pro lašantį čiaupą per mėnesį išteka iki 175 galionų šilto vandens □ Nevartokite lėkštėms plauti mašinos, kol nėra pilna indų □ Paprastai dušui reikia mažiau vandens kaip voniai.

23-32 Namų aplinka

Ar jūsų krosnies ir šaldytuvo durys yra sandarios? □ Nenaudokite krosnies, jei duonos džiovintuvas ar keptuvė gali tai atlikti □ Jei perkate elektrinį šildytuvą, patikrinkite, ar turi termostatą □ Vartokite mažesnio pajėgumo elektros lemputes, jei galite □ Kalėdines šviesas vartokite nuo 6 val. vakaro iki nakties poilsio □ Vartokite tokius puodus, kurie atitinka krosnies žiedų dydį □ Leiskite atšilti sušaldytam maistui prieš verdant □ Valykite giliuosius šaldytuvus reguliariai □ Sandariai uždengtas puodas sutaupo energiją ir laiką.

33-39 Keliuose

Gerai prižiūrimas automobilis tampa ekonomišku □ Patikrinkit padangas ir jų išbalansavimą □ Neišjungtas stovinčio automobilio variklis eikvoja benziną □ Ar jūs galite naudotis autobusu? □ Važiuoti su kuo nors kitu? □ Ar automobilio dydis atitinka jūsų poreikius? □ Peržengus 50 mylių greitį, sumažėja ekonomiškumas □ Staigus pradėjimas važiuoti eikvoja benziną.

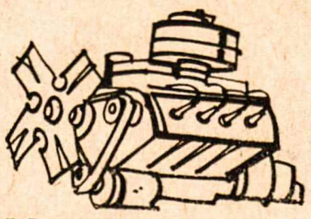

40-44 Ūkiuose

Gerai suderintas traktorius sudegina 10% mažiau kuro □ Požeminiai arba uždari kuro atsargų tankai sumažina jo nugaravimą □ Sumažindami traktoriaus ratų laisvumą, sutaupysite suvartojamo kuro kiekį □ Benziną eikvoja be reikalo veikiantys neišjungti varikliai □ Ar negalite anksčiau užgesinti kiemo šviesų?

45-47 Darbovietėje

Ar galite termostatą pasukti į žemesnį laipsnį? □ Užgesinti dalį šviesų? □ Ar jūsų bendrovė jau turi energijai taupyti planą?

Mes laikomės savo patarimų

Visos Ontario vyriausybės ministerijos ir įstaigos prisideda prie energijos taupymo. Valdiniuose pastatuose stengiamasi sumažinti apšvietimą ir apšildymą; pabrėžiamas ekonomiškas naudojimasis automobiliais; Ontario Hydro ir švietimo ministerija skatina elektros vartotojų, mokyklų vaikų gerus įgūdžius energijos išteklių vartojime. Ir tai tėra pradžia!

Saugokite šį pranešimą... ir taupykite energiją!

Sutaupyti energijai reikia visų bendradarbiavimo — pramonės, verslų, namų savininkų, žemės ūkio ir vyriausybės. Jei kiekvienas mūsų sutaupysime bent truputį, tai visi kartu sutaupysime daug.

Government of Ontario

Vyčinui dievų bejieškant

Vytautas Bagdanavičius, MIC

Pastangos atrasti gilesnę už filosofines sistemas išmintį, glūdinčią žmonijos mitologijose

(TĘSINYS IŠ PRAĖJUSIO NR.)

Gamta — transcendentinė sąvoka

Jeigu sakoma, kad Vyčino dievai yra greičiau literatūriniai personažai, negu religinės būtybės, tai to negalima pasakyti apie jo Gamtos sampratą. Jo Gamta yra būtis savyje. Ji yra suvokiama kaip absoliutinė paslaptinga realybė, kurioje žmogus gyvena ir joje turi savo prasmę. Iš jos yra kilę ir dievai kaip ryšininkai tarp jos ir žmogaus.

Šios galvosenos dr. Vincas Vyčinas prieina vedamas natūralaus jautrumo peizažo grožiui ir apskritai gamtos misticizmui. Šia proga gali mums kilti klausimas, kokia prasme gamtos reiškiniai yra šventi, antra, kokia prasme kultūros reiškiniai yra šventi. Krikščionybė šiais klausimais yra užėmusi palankesnę pažiūrą, negu senoji žydų religija. Jai ir įvairūs daiktai, ne tik atvaizdai ir vietos, gali būti laikomi šventais. Tačiau niekas iš mūsų nesvarsto klausimo, kokia prasme tie dalykai yra šventi. Ar jų šventumas yra tik pridėtinis, t. y. antgamtinės kilmės, ar jie turi iš savo prigimties einančio šventumo?

Ar mes, kurie tikime į Dievą-Kūrėją, negalime sakyti, kad jo veiklos pėdsakų yra jo kūriniuose? Apaštalui Pauliui atrodo, kad Dievo pėdsakų gamtoje yra taip apstu, kad iš jų ir Jį patį galima pažinti; neteisūs yra tie, kurie elgiasi, lyg Jo nepažindami (laiške romėnams 1 prsk.). V. V., išryškindamas gamtos mitologinį šventumą, mums netiesiogiai primena, kad ji savita prasme yra šventa ir mums. Šalia antgamtinio šventumo, kurio mes daiktams suteikiame jų pašventinimu, jie turi ir savo natūralaus šventumo, būdami Dievo kūriniai. Galbūt daugiau dėmesio teikdami šiam natūraliam šventumui, mes padėtume tokiems asmenims, kaip V. V., rasti organiškesnį priėjimą ir prie antgamtinio Dievo supratimo.

Panašiai tenka pasakyti apie kultūrų šventumą. Pasak V. V., kalba yra toks prakilnus dalykas, kad ji yra daugiau negu žmogaus kūrinys. Panašiai jis galėtų pasakyti ir apie kitus žmogaus kultūrinius pasireiškimus.

Tačiau čia mes susiduriame su klausimu, kaip visuotinis yra tas kultūrų šventumas. V. V. yra nuomonės, kad kultūrų šventumas nėra visuotinis. Jis net priekaištauja krikščionijai, kad ji nori sukurti vieną visuotinę kultūrą. Įvairių kultūrų žmonėms nebūtinai tiesa esanti išreiškiama vienodai. Žmogaus tiesos išgyvenimas priklauso nuo jo sugebėjimo ją priimti. Iš kitos tačiau pusės jis pasisako prieš perdaug išbujojusį mūsų laikais individualistinį sprendimą. Savo gilia pagarba gamtai, kaip būtybei pilna prasme, jis skelbia pagarbą prigimties teisei.

V. V. svarstymai, nors neduoda atsakymo, kokia yra prigimties teisė kiekvienu iškilusiu klausimu, tačiau visa savo galvosena linksta prigimties teisės pusėn. Šiuo atžvilgiu su krikščionybe jis galėtų neturėti konflikto. Mistiškas V. V. polinkis į prigimtį galėtų būti paskatinimu ir mums daugiau įsigilinti į tai, ką mums prigimties teisė sako ir ko ji nesako. Krikščionijos istorijoje galima pastebėti tam tikrą kreivę, vaizduojančią kaip buvo žiūrima į prigimties teisę. Šias studijas yra atlikęs protestantų teologas Ernst Troeltsch ("The Social Teaching of the Christian Churches. 1950 m., Londone, du tomai). Jis randa, kad istatyminė dorovė, kaikuriose Bažnyčiose ir kaikuriais laikais labiau įsigalėdama, nepakankamai respektavo natūralinę dorovę. Jis mano, kad prigimtinės teisės mokslas yra tikrai Bažnyčios mokslas, gyvenime nemažiau svarbus, negu Trejybės dogma ar kuri kita pagrindinė tikėjimo tiesa (I tomas, 160 psl.).

Pažemintas žmogus

Jeigu sakome, kad Gamta Vyčino galvosenoje yra pagrindinė metafizinė sąvoka, kad dievai tik literatūriniai personažai, tai apie žmogų tenka pasakyti, kad jis čia mažai realus. Jis nedaug kuo skiriasi nuo gamtos. Gal vienintelis bruožas, kuriuo žmogus skiriasi nuo kitų Gamtos reiškinių, yra jo kaltės išgyvenimas. Tačiau ir jo kaltė yra greičiau tik dalyvavimas gamtos kaltėje. Žmogus išsilaisvina iš kaltės, grįždamas Gamtos nežinion. Tačiau tuo grįžimu jis praranda ne tik kaltę, bet ir patį save.

Vyčino žmogaus samprata priartėja marksistinei žmogaus sampratai. Ten žmogus yra suvokiamas kaip medžiagos suindividualinimas, kuri vra ištraukiama kuriam laikui iš istorinės medžiagos tėkmės, kad atliktų vieną ar kitą vaidmenį. Po to ši suindividualinta medžiaga vėl grąžinama į anoniminę tėkmę. Vyčinas nuo šios pažiūros skiriasi tik tuo, kad jis grąžina žmogų ne į medžiagą, o į Gamtą.

Turint tai prieš akis, kaip labai pozityvus kontrastas iškyla visos tos filosofijos ir religijos, kurios žmogui pripažįsta tokią nepriklausomybę nuo gamtos, kad ir žmogaus kūnui mirus nedingsta savaimingos būties gyvenimas.

Vyčino filosofija yra gera iliustracija tiesos: dingstant transcendentinio Dievo sąvokai, dingsta ir nemirtingo arba mirtį nugalinčio žmogaus samprata. Tiesa, Vyčinas formaliai neatsisako transcendentinio Dievo sampratos, tačiau savo sistemoje organiškos vietos jai neranda. Jis į krikščionišką Dievą žiūri kaip į sloginančia vienybę, kuri jo atstovaujamai turtingai dievų įvairybei yra nereikalinga.

Žmogus, kaip pvz. Vyčinas, giliai persiėmęs savo egzistencinio gyvenimo prasmės jieškojimu, prie viską jungiančio, šalia gamtos esančio asmeninio veikšnio sunkiai prieina. Didelė žmonijos kultūrų ir religinių formų įvairybė šį sunkumą dar labiau didina. Sunku yra įžvelgti vienybę tarp šių formų ir dar sunkiau iš jų prieiti prie Dievo — Kūrėjo sąvokos. Tas sunkumas paaiškina, kodėl tiek religinėse žmonijos kultūrose, tiek žmonių filosofavimuose lengviausiai prarandama sąvoka yra Dievas-Kūrėjas. Dėlto reikėjo žmonijos istorijoje ypatingo Dievo įsiterpimo, vadinamo apreiškimu, kad ši idėja būtų atgaivinta. Reikėjo net keleto šimtmečių pedagoginio vadovavimo vienai tautai, kad ši idėja pasidarytų vėl gyvas faktorius žmonijos istorijoje.

Transcendentinio Absoliuto tiesa, atrodo, netelpa nei žybčiojančioje kasdienos tikrovėje, nei ribotoje žmogaus galvosenoje. Tačiau šį sutalpinimą atlieka krikščioniškasis paradoksas — Dievo tapimas žmogumi. Vyčino knyga yra naudinga ta prasme, kad ji kontrasto keliu atidengia, kokia nuostabi ir kokia vertinga yra krikščioniškoji tiesa.

Pabaiga

Vyčinui galima padaryti tą patį priekaištą, kurį I Karalių knyga daro karaliui Saliamonui. Mat, jis buvo pradėjęs garbinti dievus įvairių savo žmonų, kurias jis buvo pasirinkęs iš kaimyninių tautų. Saliamonas buvo pasižymėjęs didele išmintimi, bet tai ir yra išmintingo žmogaus pavojus — jis ilgainiui pradėjo prarasti tikrąjį Dievą. Išmintingas žmogus, matydamas pasaulio kultūrų įvairybę ir jų grožį, yra linkęs joms skirti visą savo dėmesį ir tokiu būdu netekti kontakto su būties principu, viso ko priežastimi.

Panašiai atsitinka ir Vyčinui. Jis savo kultūrinių dievų pasaulyje pagrindinio priežastingumo net nepasigenda. Jis tik pastebi, kad, jei jis ir yra, neturi nustelbti šios įvairybės.

JAUNIMAS IR LIETUVIŠKOJI DAILĖ

Dail. Anastazija Tamošaitienė apie savo dailės parodas ir jaunimo sudominimą lietuvių menu

Toronto skautininkių vadovės Marytės Vasiliauskienės iniciatyva bei rūpesčiu buvo suorganizuota dail. Anastazijos Tamošaitienės paroda ir gobelenų audimo kursai. Čia spausdiname jos pasikalbėjimą su dailininke. RED.

— Iš spaudos žinome, kad Jūs jau surengėte daugelį individualinių parodų Amerikos miestuose, kaip Čikaga, Vašingtonas, Detroitas, Klevelandas, Niujorkas, Bostonas, Brocktonas, Los Angeles, o rečiau pasirodote su savo daile Kanadoje ir bene pirmą kartą Toronte.

— Esu surengusi savo individualines parodas Montrealio universitete, po dvi — Otavoje ir Windsore. Toronte, nors šitoji paroda buvo pirmoji, esu dalyvavusi keliose grupinėse lietuvių parodose ir Kanados parodose, tad iki šiol nebuvo reikalo Toronte rengti atskiros parodos.

— Kas paskatino Jus šį rudenį surengti parodą Toronto Prisikėlimo Parodų salėje?

— Jau senokai, prieš daugel metų, Toronto skautės užsiprašė šią parodą ir kilimų kursus, bet vis dėl laiko stokos teko ją atidėti iki šio rudens. Iš Toronto daugelis lietuvių atkeliauja į mudviejų su vyrų dailės studijas Kingstone, o pastaraisiais metais lietuvių jaunimas net grupėmis atvažiuoja. Tai skautės, Hamiltono "Gyvataro" šokėjai ir lituanistinės mokyklos mokiniai. Ypač skautai ir skautės yra mūsų mielai laukiami svečiai, kurie miške gali atrasti naujus takus. Taigi, Toronto skautės ir ėmėsi iniciatyvos pakviesti mane su paroda bei praktišku gobelenų audimo trumpu pamokymu. A. Tamošaitį jos pakvietė su kilimų paskaita ir gobelenų kartonų parengimu, pasiimdamos ant savo pečių visus parodos ir kursų organizacinius darbus.

— Žinome, kad Jūsų dailė šakota, t.y. tapote paveikslus, audžiate kilimus bei tautinius drabužius ir tyrinėjate lietuvių liaudies dailę. Kaip apsisprendėte tai parodyti torontiškiams?

— Vienose parodose išstatau tik tapybą, kitose — guašą, o kaikada vien kilimus ar tautinius drabužius. Toronto parodoje nusistačiau pasirodyti su visomis dailės šakomis, išskyrus tautinius drabužius. Lietuvių tautinių drabužių parodą numatau surengti ateityje.

— Kuri iš tų dailės šakų yra Jūsų pati mėgstamiausia?

— Tapyba ir guašu lengviausia spręsti visas menines problemas piešinio, formos, spalvų. Ir tik iš gerai nutapyto paveikslo galima išausti įdomų kilimą. Gobelenų audimas yra tampriai surištas su tobulu technikiniu atlikimu. Dėlto tarptautinių meninininkų sluogsniuose gobelenai laikomi lyg tapybos broliais. Tai ir yra mano mėgstama dailės šaka, kurioje galiu laisvai pasireikšti kaip dailininkė.

— Kaip atsiliepia dailės kritikai apie Jūsų kūrybą?

— Per daugelį parodų buvo nemaža atsiliepimų iš lietuvių ir kitataučių kritikų. Aplamai imant, būdavo spaudoje labai palankūs mano dailės įvertinimai. Žinoma, aš rengdama savo parodas nesistengiu jieškoti vien gerų atsiliepimų. Mano tikslas — santykiauti su parodos lankytojais estetinėje srityje.

— Žinome, kad Jūs viena pirmųjų pradėjote austi kilimus dar Lietuvoje. Turbūt esate išmokiusi to meno nemažai jaunimo?

— Kilimų audimą teko dėstyti Kauno Taikomosios Dailės Institute 1940-1943 m., Freiburgo Dailės Institute 1946-1948, Montrealyje YMCA Academy of Art and Craft 1948-1950, o taip pat savo dailės studijoje, Kingstone, nuo 1950 m. iki šių dienų.

— Ar lietuvaitės domisi kilimų audimu?

— Pastaraisiais metais daugelis lietuvaičių-studenčių vis dažniau teiraujasi, kokiomis sąlygomis galėtų lankyti vasaros metu dailės studiją Kingstone.

— Toronto skautės, organizuodamos Jūsų parodą, irgi norėjo, kad parodos metu galėtumėte pravesti torontiškėms kilimų-gobelenų audimo kursą.

— Daugelį kartų esu patyrusi, kad skautės labai domisi dailės darbais, o ypač kilimų audimu. Bostone savo parodos metu 1971 m. esu skautėms surengusi gobelenų kursus, kuriuos lankė apie 40 audėjų. Labai man džiugu, kad ir torontiškės skautės pasirūpino suorganizuoti gobelenų kursą, gaudamos tam reikalui net kanadiečių finansinę paramą.

— Toronto skautės pateikė Ontario Arts Council gobelenų kursų organizavimo programą, nurodė tos srities dėstytojus p.p. Tamošaičius, ir jų prašymas buvo mielai įvertintas — duota piniginė parama. Tais kursais norėjome sudominti ypač mūsų jaunimą. Kaip manote, ar mūsų pastangos bus sėkmingos?

— Lietuvaitės praeityje buvo geros audėjos, tikiuosi, kad protėvių pomėgius audimo srityje pasisavins ir Kanadoje gimusios lietuvaitės. Mano nuomone, skaučių organizacija žengia geru keliu — skatina jaunuomenę domėtis dailiųjų rankų darbų ir kūrybos sritimi. Aš iš savo pusės dėsiu visas pastangas, kad lietuvaitės išmoktų gobelenų meno ir būtų pirmaujančios audėjos. Be to, šiame darbe talkina ir dail. Antanas Tamošaitis. Toronto kursuose jis supažindino dalyves su gobelenų istorija bei daile.

— Paskutinis mano pasiteiravimas — kaip įtraukti mūsų jaunimą į dailės darbus?

— Labiausiai patraukia jaunimą praktiški pavyzdžiai — dailės kursų bei parodų rengimas, sudarymas meno mylėtojų ratelių, diskusijos tais klausimais, skaidrių rodymas, premijų skyrimas už dailės darbus. Reikėtų stovyklose rengti parodas, praktiškai demonstruoti dailės dalykų technikas, skelbti meno dirbinių konkursus ir, be to, pačią stovyklos aplinką, aikštes ir pastatus įrengti jaukiai, estetiškai, talkininkaujant patiems stovyklaujantiems.

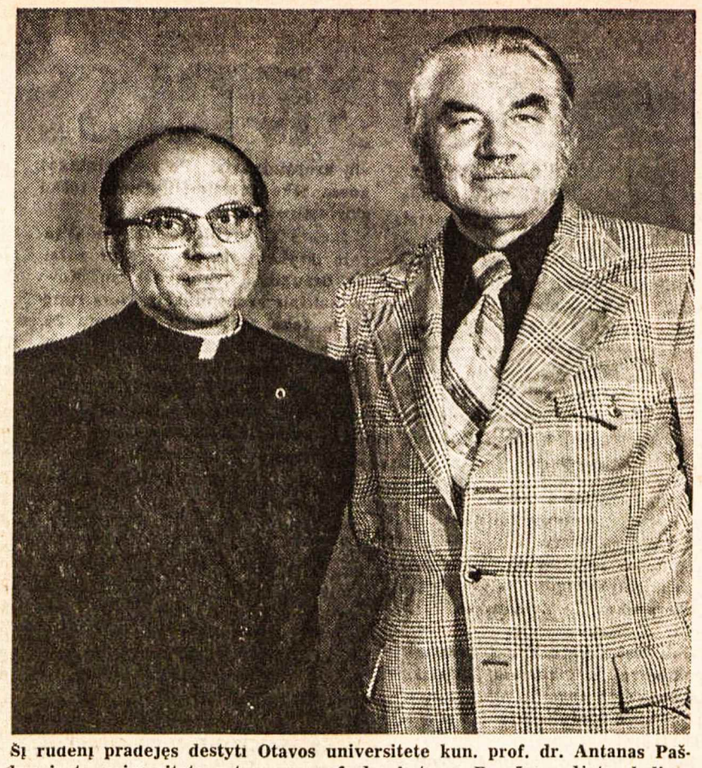

Šį rudenį pradėjęs destyti Otavos universitete kun. prof. dr. Antanas Paškus ir to universiteto veteranas prof. dr. Antanas Ramūnas, dėstąs keliuose fakultetuose. Pirmasis perėmė kaikuriuos prof. A. Ramūno dėstytus kursus psichologijos fakultete

Lietuvių "Mindaugas" angliškoje scenoje

Daugiakultūrio teatro draugija Toronte surengė spalio 28 — lapkričio 17 dienomis antrąjį tautinių grupių festivalį, kuriame dalyvavo 20 teatrinių grupių. Visos jos mėgėjiško lygio — vienos stipresnės, kitos silpnesnės. Gavusios valdžios pašalpą, jos galėjo įkelti koją į reguliaraus teatro patalpas "The St. Lawrence Centre For The Arts Town Hall."

Pernai tame festivalyje lietuvių nebuvo, nes Toronte nebėra pastovaus mėgėjų teatro (pastaruoju metu bando atsisteigti). Šį kartą lietuviai buvo atstovaujami Hamiltono "Aukuro", kuriam talkino kaikurie torontiečiai. Kadangi užsimota vaidinti angliškai, teko atsisakyti labiau patyrusių aktorių ir telkti vien jaunuosius, kuriems anglų kalba yra kaip ir gimtoji. Lietuvių, matyt, neužteko, nes vaidintojų tarpe buvo du nelietuviai.

Lapkričio 12, pirmadienį, prieš aštuntą val. vakaro atėję žiūrovai į "Mindaugo" vaidinimą gavo gražiai išleistas festivalio programas su specialia sąlanka apie "Aukuro" statomą veikalą. Iš sąlankos galėjai daug sužinoti apie "Aukurą", jo aktorius, truputį apie autorių Justiną Marcinkevičių ir labai mažai apie "Mindaugo" dramos turinį. Veltui žiūrovai vartė sąlanką — veikalo turinio nerado, išskyrus kelias užuominas.

Prasideda vaidinimas. Žiūrovų — apie šimtinę. Beveik visi lietuviai. Kitataučių, kaip paskui paaiškėjo, vos vienas kitas. Visi įdėmiai seka dramos eigą. Pradžia rieda gana sklandžiai, bet netrukus vežimas pradeda užkliūti. Kaikurie aktoriai ima painiotis. Pasigirsta sustiprintas suflerio balsas, girdimas ir žiūrovams. Aiškiai matyti, kad kaikurie vyrai nemoka savo rolių ir kitus painioja — užsikerta, nevietoje įsiterpia ar kito aktoriaus kalbą nutraukia. Ir taip vežimas ritasi per grumstus keliose vietose. Vėliau visa eiga išsilygina ir ima riedėti sklandžiau. Ją gerai veda pats Mindaugas (Raimondas Kalvaitis) ir Morta (Lina Verbickaitė). Daugiausia jų dėka vyksmas pasiekia tragišką, jaudinančią pabaigą — žūsta Mindaugas ir baltasis metraštininkas, o Morta išprotėja. Lietuvos suvienijimo mintis išryškėja tragiškose aplinkybėse.

Pats veikalas neabejotinai parašytas talentingai, išverstas Onos Čerškutės-Spidel gana sklandžiai, tačiau daug reikalaująs iš aktorių. Mat, jame mažai išorinės akcijos, bet daug vidinės įtampos, kurią reikia perduoti žodžiu ir atitinkama vaidyba. Savo vaidmenis visai gerai atliko Mindaugas — Raimondas Kalvaitis ir Morta — Lina Verbickaitė, sukūrusi jau nevieną įspūdingą vaidmenį "Aukuro" pastatymuose. Jiedu suprato veikalo idėją ir sugebėjo perduoti žiūrovui draminę įtampą. Tiktai Mindaugo apranga nevisai karališkai atrodė, ypač pirmajame veiksme.

Neblogai savo vaidmenis atliko Mindaugo duktė Ramunė — Ina Kudabaitė, metraštininkai — Algirdas Pacevičius ir Vytautas Kalmantavičius. Visi kiti aktoriai buvo dar labai žali. Atrodo, jie nesuprato nei paties veikalo, nei savo vaidmenų. Nors buvo apsirengę kunigaikštiškai, bet laikysena buvo visai nekunigaikštiška. Trūko jiems ir vaidybos, ir režisūros, ir pasiruošimo. Dauguma jų — studentai, bet ir jie galėtų žymiai daugiau duoti po geresnio pasiruošimo.

Algirdo Trumpicko dekoracijos buvo gana kuklios, nuosaikios, derinosi su istoriniu fonu. Aktorių apranga puošni, nesikartojanti, tik nežinia kiek ji yra istoriška.

Pagaliau kaip bevertintume šį "Mindaugo" pastatymą, turime pripažinti, kad aukuriečiai, ypač jų vadovė E. Dauguvietytė-Kudabienė, atliko didžiai sunkų darbą su, palyginti, labai jaunomis pajėgomis. Reikia tikėtis, kad ateityje šios jaunos pajėgos išaugs į brandžius aktorius.

Prie aukuriečių pastangų atskleisti Lietuvą kitataučiams priskirtina ir tautodailės parodėlė, surengta priesalyje, rodos, Ados Petraitienės rūpesčiu.

"Mindaugas" buvo pirmas platesnis aukuriečių bandymas dalyvauti daugiakultūriame festivalyje ir tuo būdu pasiekti platesnę viešumą. Tai labai girtinas žingsnis. Jam betgi kliudė kaikurios išorinės aplinkybės. Pirmiausia — gana kukli reklama didžiojoj spaudoj ir dargi klaidinga. Pats "Town Hall" teatras savo tvarkaraštyje skelbė, kad vaidinimas bus lietuvių kalba. Tą patį pakartojo vietinis radijas. Tai sulaikė kitataučius nuo dalyvavimo, o vyresnio amžiaus lietuviai nesidomėjo vien dėl anglų kalbos. Labai nepatogus buvo ir laikas — pirmadienio vakaras. Mažai reklamos buvo etninėje spaudoje. Kiekviena tautinė grupė skelbėsi tik savo laikraščiuose ir dėlto nesudomino kitų tautinių grupių. Pačioje festivalio organizacijoje, atrodo, yra taisytinų spragų.

Pažymėtina ir dalyvavusių kitataučių reakcija. Po vaidinimo užkalbinau profesijonalę estų aktorę, dalyvaujančią ir CBC radijo vaidinimuose. Didžiausias jos priekaištas buvo ne aktoriams, o veikalo autoriui. Esą jis labai neigiamoje šviesoje parodė krikščionybę. Kitataučiui tai esą skamba tendencingumu. Turbūt ir kiti vaidinimą stebėję kitataučiai tą patį jautė. Taip, J. Marcinkevičiaus veikale toji tendencija yra. Ją ypač pabrėžia pastatymai sovietinėje scenoje. Lietuvių jinai betgi nejaudina, nes XIII šimtmetyje vyko kova tarp lietuvių pagonybės ir krikščionybės. Be to, pastaroji buvo skleidžiama ginklų ir politinių priemonių pagalba. Šia aplinkybe dabar pasinaudoja ir sovietai.

Be reikalo programinės sąlankos autoriai, rašydami apie "Mindaugą" ir jo autorių, pabrėžė jo sovietiškumą, pasisekimą "in Soviet Lithuania". Šis veikalas yra virš sovietiškumo, lietuviškos kultūros dalis, egzistuojanti nežiūrint sovietinių varžtų.

Šios pastabos anaiptol nereiškia "Aukuro" pastangų nuvertinimo. Priešingai, jos turėtų paskatinti jaunuosius aktorius kruopštesniam darbui ateityje. "Mindaugo" pastatymu "Aukuras" atkreipė į save dar platesnės visuomenės dėmesį, nes tai buvo didžio darbo vaisius. O juk dideliame darbe visiem pasitaiko ir didelių spragų. **J. Žr.**

Atsiųsta paminėti

Juozas Tininis, LAIŠKAI ANDROMACHAI. Romanas laiškais. Prozos ir poezijos vertimai. Pomirtinis tragiškai prieš dvejus metus mirusio rašytojo leidinys. Redagavo ir "Žodį skaitytojui" parašė Bern. Brazdžionis. Viršelį piešė ir grafiškai iliustravo dail. Alf. Docius. Albumo formato, 100 psl. Išleido Lietuvių "Dienų" leidykla, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif 90029. Kaina $4. Gaunama leidykloje ir pas platintojus.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IV seimas. 1973 rugpjūčio 30 — rugsėjo 2, Washington, D.C. PLB valdybos 1973 m. leidinys, spausdintas "Vilties" spaustuvėje, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"DRAUGO" ROMANO KONKURSO vertintojų komisiją Niujorke sudarė: Leonardas Andriekus, Juozas Brazaitis, Paulius Jurkus, Nelė Mazalaitė ir Pranas Naujokaitis.

L. R. K. MOTERŲ SĄJUNGOS 36-toji kuopa Klevelando naujosios parapijos salėje metinės vakarienės proga surengė trijų Čikagos Lietuvių operos solistų — Nerijos Linkevičiūtės, Bernardo Prapuolenio ir Vytauto Nako koncertą. Solo, duetų bei tercetų programoje vyravo vokiečių ir italų kompozitorių kūriniai, atliekami originalo kalba, papildyti lietuvių liaudies dainomis. Svečiams iš Čikagos akompanavo pianistė Regina Brazaitienė.

ADELAIDĖS LIETUVIŲ TEATRAS "Vaidila" spalio 7 d. buvo atvykęs gastrolių į Melburną ir Lietuvių Namuose suvaidino Jono Griniaus 3 veiksmų legendinę dramą "Stella Maris", režisuotą Jono Venslovavičiaus. Pagrindinius vaidmenis atliko mėgėjai aktoriai — N. Skidzevičiūtė, V. Vanagaitė, G. Matulevičienė, V. Vosylius, N. Ratkevičius. Scenovaizdžiai — dail. S. Neliubšo. "Vaidila" yra veikliausia mėgėjiško lietuviško teatro grupė Australijoje.

N. PR. MARIJOS SESELIŲ rėmėjai ir ateitininkai spalio 28 d. surengė arkiv. Jurgiui Matulaičiui skirtą akademiją-koncertą Šv. Juozapo parapijos salėje Waterburyje, Conn. Įvadinį žodį tarė N. Pr. Marijos seselių kongregacijos vyr. vadovė ses. Margarita. Kun. Stasys Yla skaitė paskaitą "Arkivyskupas Jurgis Matulaitis ir jo beatifikacija". Koncertinę programos dalį atliko iš Montrealio atvykusi sol. Gina Čapkauskienė su akompaniatorium Saulium Cibu. Koncertas buvo pradėtas lietuvių kompozitorių A. Kačanausko, G. Gudauskienės, Br. Budriūno, Vl. Jakubėno, J. Stankūno, K. V. Banaičio, V. Kuprevičiaus dainomis ir užbaigtas V. A. Mocarto, Ch. Gounod, G. Verdi operų arijomis, C. Saint-Saens, H. R. Bishop, J. Strausso kompozicijomis.

K. DONELAIČIO "Pavasario linksmybių" pirmąsias 144 eilutes, išverstas į japonų kalbą, paskelbė Tokijo ekonomikos kolegijos humanitarinių ir gamtos mokslų žurnale kolegijos prof. Ikuo Murata, dėstantis kalbotyrą, anglų ir lotynų kalbas. Lygiagrečiai yra duodamas ir kirčiuotas minėtos "Metų" ištraukos lietuviškas tekstas, o įvadas skaitytojus supažindina su Lietuvos istorija, K. Donelaičio kūryba, jo raštų leidimu bei vertimu į kitas kalbas. Prof. I. Murata taipgi išvertė vilniečio kalbininko Algirdo Sabaliausko straipsnį apie lietuvių kalbos tyrinėtoją A. Šleicherį, pirmąjį K. Donelaičio raštų mokslinio leidimo paruošėją, ir juo papildė "Metų" ištrauką. Ruošdamas vertimą, prof. I. Murata susipažino su L. Gineičio, J. Lebedžio, J. Kabelkos darbais apie K. Donelaitį bei "Metų" vertimais į kitas kalbas. Talkinamas Tokijo mieste gyvenusių S. ir V. Staugaičių, jis netgi įsirašė magnetofono juostelėn numatytą versti metų dalį, norėdamas pajusti lietuviškų eilučių skambesį. Prof. I. Murata jau anksčiau yra išvertęs į japonų kalbą ir paskelbęs mūsų liaudies pasakas "Eglė žalčių karalienė", "Mildutė". Jam talkinusio A. Sabaliausko pranešimu, prof. I. Murata dabar ruošiasi versti prof. V. Mažiulio straipsnį apie senovės prūsus iš 1966 m. Vilniuje išleistos knygos "Prūsų kalbos paminklai". UNESCO organizacijos Azijos skyriui yra pasisiūlęs paruošti lietuvių ir latvių pasakų rinkinį. Prof. I. Murata taip susižavėjo lietuviškomis pasakomis, kad neseniai gimusį vienintelį savo sūnų pavadino Egle.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA jau yra perspausdinusi ir siuntinėja nariams "Suvažiavimo darbų" I tomą, o prieš Kalėdas bus išleistas ir "Suvažiavimo darbų" VIII tomas. 1974 m. numatoma išleisti "Metraščio" VI tomą, dr. Vlado Kulboko "Lietuvių literatūrinę kritiką tremtyje", "Lietuvos istorijos šaltinių" II tomą, mons. dr. Pauliaus Jatulio spaudai paruoštą prof. dr. Z. Ivinskio "Lietuvos istorijos" I tomą.

ČIKAGOS "MARGUČIO" RADIJO PROGRAMOS literatūrinė valandėlė "Pelkių žiburėlis" jau 20 metų skleidžia dailųjį žodį. Mintį šiai valandėlei davė 1953 m. "Šviesos" valdybos narių Dalios Sruogaitės-Bylaitienės ir Petro Jurkšto suorganizuotas rašytojo Balio Sruogos šeštųjų mirties metinių minėjimas — "Margučio" programoje aktorių Irenos Nivinskaitės ir Vytauto Valiuko atlikta "Kazimiero Sapiegos" ištrauka. Ji taip patiko klausytojams ir "Margučio" vadovei Lilijai Vanagaitienei, kad pastaroji pasiūlė reguliarią savaitinę literatūrinė valandėlę. Jai buvo pasirinktas simbolinis "Pelkių žiburėlio" pavadinimas iš B. Sruogos "Kazimiero Sapiegos" IV veiksmo. Kompoz. Giedra Gudauskienė sukūrė specialų signalą. Per 20 metų "Margutis" jau transliavo apie 400 "Pelkių žiburėlio" laidų, kurias paruošti padėjo daug redagavimo talkininkų ir kurių atlikime dalyvavo gausus aktorių būrys. "Pelkių žiburėlių" nuo pat valandėlės pradžios rūpinasi Dalia Bylaitienė, o dabartinis techninis redaktorius yra studentas Vytautas Šumskis, pakeitęs Vašingtonan dirbti "Amerikos Balse" išvykusį Romą Sakadolskį.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

M. GLINKOS JAUNŲJŲ DAINININKŲ VI konkurse dalyvavo keli Lietuvos atstovai, bet laureatės vardo susilaukė tik Vilniaus filharmonijos sol. Regina Maciūtė, kamerinio dainavimo grupėje laimėjusi IV vietą. Atrodo, dainininkų lygis šioje grupėje buvo žemas, nes sol. Irinos Archipovos vadovaujama vertintojų komisija nutarė neskirti I ir II premijos. Trečioji premija paskirta solistei iš Permės M. Kit, ketvirtoji — R. Maciūtei ir A. Čepurnojui iš Lvivo. Už gerą akompanavimą diplomu buvo apdovanotas vilnietis pianistas Ch. Potašinskas.

SMETANOS VARDO STYGINIS KVARTETAS iš Prahos buvo atvykęs gastrolių Vilniun. Koncerte skambėjo L. Beethoveno, A. Dvoržako, dabartinio čekų kompoz. I. Pauerio kvartetai, V. A. Mocarto, L. Janačeko kūrinių ištraukos. Recenzentas Martynas Vitkus "Literatūroj ir Mene" rašo: "Nuostabus dvasinis pakilimas, jausminė įtampa lydėjo šių muzikų griežimą nuo pirmos iki paskutinės natos. Stebėtinai tvirtas, vyriškas temperamentas niekur netapo išorinio efekto atributu, jis buvo pagrįstas ir įprasmintas . . ."

SATYRIKO ANTANO PAKALNIO amžiaus penkiasdešimtmetį specialiu vakaru Vilniuje paminėjo Lietuvos Rašytojų Sąjunga. Sukaktuvininkas yra augštaitis, gimęs Utenos apskrities Daugailių valsčiuje, išleisdinęs penkias feljetonų bei pamfletų knygas — "Pirtis", "Seni pažįstami", "Medinė boba", "Inteligentų klubas", 'Silpnybė". Sukaktuvininką sveikino LR Sąjungos pirm. A. Bieliauskas, rašytojai ir poetai A. Miškinis, A. Jonynas, M. Sluckis, J. Chlivickas, "Šluotos" red. J. Bulota ir kt. A. Pakalnio kūrinius skaitė aktoriai J. Valančienė ir P. Likša.

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, grįžo iš sėkmingų gastrolių Vengrijoje. Tai buvo jau dešimtoji orkestro išvyka užsienin su koncertais Budapešte, Seksarde, Vespreme, Niuredhazoje ir Debrecene. Budapešte orkestras dalyvavo tarptautiniame festivalyje, skirtame Budos ir Pešto miestų susijungimo šimtosioms metinėms. Festivaliniame koncerte orkestras atliko F. Bajoro, D. Šostakovičiaus, H. Purcellio, V. A. Mocarto ir J. Haydno kompozicijas. Kritikas J. Borjeris Budapešto laikraštyje džiaugėsi lietuvių muzikų puikiu ansambliškumu, subtiliu artistiškumu, plačia muzikinių išraiškos priemonių palete.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS fizikos ir matematikos instituto astrofizikos sektoriaus vadovas dr. V. Straižys, grįždamas iš Koperniko 500-tosioms gimimo metinėms skirto Tarptautinės Astronomų Sąjungos nepaprasto suvažiavimo Lenkijoje, Vilniun pasikvietė Niujorko universiteto prof. A. G. Davis Philip. Jis yra vedęs lietuvaitę Kristiną, gimusią Vilniuje ir su tėvais pokaryje atvykusią į JAV. Prof. A. G. D. Philip vilniečiams skaitė keturias paskaitas: apie amerikiečių astronautų laimėjimus erdvėse, apie didžiausią JAV observatoriją Arizonoje ir tarptautinę observatoriją Čilėje, apie savo darbus fotometrijos srityje. Buvo sutartas bendradarbiavimas tarp Arizonos ir Vilniaus observatorijų, bendras tyrimų vykdymas, kuriam bus panaudota Vilniaus daugiaspalvė fotometrinė sistema ir naujausieji elektroninės technikos laimėjimai abiejose observatorijose. Pokalbiuose su lietuviais astronomais Kristinai Philip dažnai teko būti vertėja, nes ji gerai kalba lietuviškai, nors iš Vilniaus tėvų buvo išvežta dar mažytė.

LATVIŲ ŽURNALAS "ZVAIGZNE", leidžiamas Rygoj, Vilniaus 650 metų sukaktį paminėjo S. Lazdos straipsniu "Gedimino miesto jaunystė". Autorius skaitytojus supažindino su Vilniaus praeitimi bei dabartimi ir žavėjosi Lazdynų plano architektūriniu sprendimu, kurio autoriai yra architektai V. Čekanauskas ir V. Brėdikis.

VILNIAUS PEDAGOGINIS INSTITUTAS surengė konkursą "Literatūrinis ruduo-73" jauniesiems literatams. Poeto M. Martinaičio vadovaujama vertintojų komisija premijas paskyrė poetei N. Lietuvininkaitei, fantastinės apysakos autoriui A. Grėbliūnui ir poetui A. Pakėnui. Paskatinamųjų premijų susilaukė poetai R. Valteris, A. Palekaitė ir prozininkas A. Siaurusaitis.

SIMONO DAUKANTO 180-tąją gimimo sukaktį vilniečiai paminėjo ateizmo muzėjumi paverstoje Šv. Kazimiero bažnyčioje. Istorijos mokslų dr. V. Merkys, prieš kelerius metus išleidęs knygą "Simonas Daukantas", minėjimo dalyvius supažindino su mažiau žinomais S. Daukanto gyvenimo faktais, jo nuopelnais Lietuvos istoriografijai, lietuvių kalbai, tautosakai. Minėjimo proga buvo surengta S. Daukantui skirta parodėlė.

VILNIAUS KATEDROJE, kuri daversta paveikslų galerija, gastrolinį koncertą turėjo vargonininkė Hedwika Bilgram, viešnia iš V. Vokietijos. Koncerto programon ji buvo įtraukusi keletą stambių V. Krebso, J. S. Bacho ir V. A. Mocarto kūrinių.

V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

NEW TORONTO. Prie Lakeshore ir septintos gatvės atskiras mūrinis 7 kambarių namas, Vandeniu - alyva šildomas; privatus įvažiavimas, vieta garažui. Geras pirkinys dirbantiems vakarų Toronte. Įmokėti $7.000, prašo $34.000.

PRIE DURHAM MIESTELIO, maždaug 80 mylių nuo metropolitio Toronto, 8 kambarių mūrinis namas ir 5 akrai žemės, 370 pėdų ant asfaltuoto 4 kelio. Puiki galimybė pastatyti motelį. Įmokėti $15.000. Pilna prašoma kaina — $31.000.

SPRINGHURST — TYNDALL AVE, apartamentų rajone, 8 kambariai, 2 prausyklos, nauja šildymo sistema. Gera vieta nuomojimui, geras susisiekimas. Įmokėti apie $10.000.

BLOOR ST. W. — CLOVENDALE MALL, gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow); skoningai išdekoruoti, gražūs kambariai, pilnai įrengtas rūsys. Arti krautuvių ir mokyklų. Įmokėti apie $15.-20.000 ir viena atvira skola 10-čiai metų.

ANNETTE — KEELE St., komercinis pastatas 14 kambarių — 3 butai su atskirais įėjimais, tinkamas gydytojui, dantų gydytojui ar panašiam profesijonalui. Prašoma kaina — $59.000. Yra vieta 6 automobiliams.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRŠ 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. ..... 9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už terminiinius indėlius —
dvejų metų.....8½%
vienerių metų 8%
už taupomąsias (savings) s-tas 7%
už depozitų-čekių sąskaitas.. 6¼%

DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000..... 8%
asmenines — naujas 8½%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Jūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET

259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. (Warden & Ellesmere) Tel. 445-6031

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC

NUO LŲSNOS IKI DANGORAIŽIO! VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

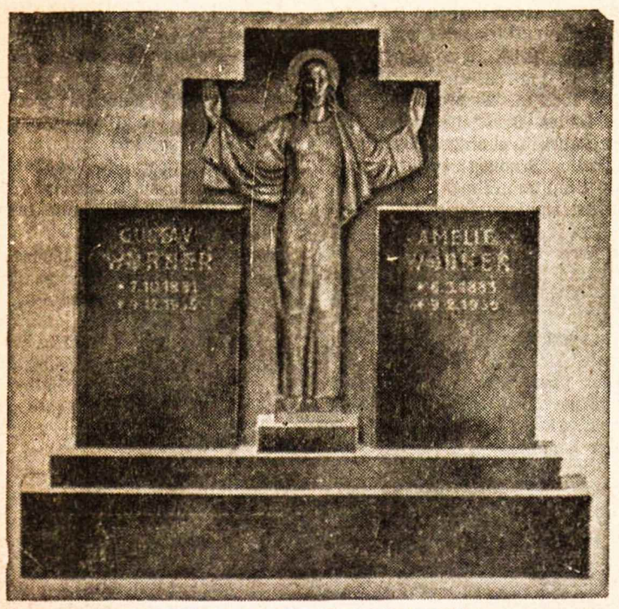

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

SPORTAS

DALYVAVO VALAITYTĖ

Toronto High Parke buvo surengtos tradicinės lenktynės. Šiais metais pirmą kartą buvo ir moterų varžybos. Kaip rengėjai skelbia, joms teko bėgti 5.000 m. Čia pirmą vietą laimėjo žinoma bėgikė Abby Hoffman. Jos laikas — 10:02,2. Lietuvaitė iš Londono Danutė Valaitytė atbėgo trečia per 10:41,5. Ji ryškėja kaip gabi ilgesnių nuotolių bėgikė. Tačiau pateiktas bėgikių laikas neatrodo, kad atitiktų nurodytą nuotolį. **A. S.**

VYČIO ŽINIOS

Mūsų rėmėjams mons. J. Tadarauskui ir J. Kuprevičiui nuoširdžiai dėkojame.

Sąjungos suvažiavime, kuris įvyks šį savaitgalį Čikagoje, dalyvaus pirm. P. Berneckas, S. Krašauskas, J. Žukas ir S. Dargis.

Golfininkų parengimas įvyksta šį penktadienį L. Namuose. Kviečiame atsilankyti ir negolfininkus. Dėl vietų prašome kreiptis pas J. Balsį tel. 485-1488.

Stalo teniso treniruotės naujose patalpose sutraukia gausų būrį jaunų ir entuziastingų stalo tenisininkų. Vadovas Jonas Nešukaitis jauniesiems stalo tenisininkams yra numatęs plačią veiklą. Už dviejų savaičių numatomi servavimo egzaminai bronzos medaliui laimėti. Sausio mėn. numatomas atskiras turnyras berniukams ir mergaitėms. Vėliau bus komandinės pirmenybės taurei laimėti. Vadovas tikisi, kad šį pavasarį jis galės su šiuo gausiu būriu dalyvauti Ontario pirmenybėse. Kitais metais, jei tėvai pritars, jau galima bus dalyvauti komandinėse miesto pirmenybėse.

Vyčio stalo tenisininkai sėkmingai dalyvavo W. YMCA atvirose pirmenybėse. G. Nešukaitytė moterų B klasėje laimėjo I v. J. Nešukaitis vyrų B klasėje irgi laimėjo I v. F. Nešukaitytė laimėjo moterų dvejeto varžybas.

Tarpprovincinėse Š. Amerikos stalo teniso pirmenybėse Long Island, N.Y., Ontario provincijai atstovaus 3 vytiečiai. F. Nešukaitytė žais moterų komandoje, G. Nešukaitytė mergaičių, J. Nešukaitis — kaip vyrų ir jaunių komandos vadovas. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Prasidėjo B C lygos rungtynės. Aušros vyrų krepšinio komanda pirmąsias lygos rungtynes žaidė su latvių krepšininkais. Po permainingos kovos teko pralaimėti dviejų taškų skirtumu.

Jaunių C krepšinio komanda turėjo išvyką į Hamiltoną, kur sužaidė draugiškas rungtynes su Kovo jaunaisiais krepšininkais. Nors rungtynes teko pralaimėti rezultatu 24:30, bet jaunimas išvyka buvo patenkintas. Aušros komandoj žaidė: V. Gataveckas 3, R. Arlauskas 2, R. Karauskas, G. Stočkus 4, G. Karosas 6, ir R. Petronis 9. Komandos vadovas bei treneris — p. Stončius.

Jaunių D iki 12 m. amžiaus komanda pirmąsias sezono rungtynes turės su Hamiltono Kovo jauniausiais lapkričio 25 Prisikėlimo salėje 1.30 v. p.p. Krepšinio mėgėjus kviečiame pasižiūrėti būsimų "žvaigždžių".

Aušros B berniukų komanda CYO lygoje lapkričio 18 žaidė pirmąsias šio sezono rungtynes su Toronto Vyčio B komanda. Mūsiškiai laimėjo 58:32. Aušroje žaidė: L. Rautinš 19, R. Kaknevičius 18, S. Arlauskas 6, T. Abromavičius 5, V. Stončius 4, T. Sodonis 4, J. Gutauskas 2, R. Puteris, T. Kairys ir R. Ulba.

Didžiausias stalo teniso turnyras Š. Amerikoj įvyks lapkričio 24-25 d. d. Niujorke. Ontario provincijai atstovaus trys Aušros žaidėjai — P. Klevinas — vyrų, B. Plučaitė — moterų ir A. Plučaitė — mergaičių klasėje.

HAMILTONO KOVAS

Kovo krepšininkai pradėjo žiemos sezoną su 6 komandomis. Lygose užsiregistravo: vyrų, jaunių A, B ir D grupės.

Vyrai pirmąsias lygos rungtynes laimėjo prieš Hamiltono žydų komandą 75:64. Kovui atstovavo: Heriot 26, Sakalas 14, Meškauskas 14, Vinerskis 10, K. Šeštokas 7, Lukošius ir M. Gudinskas. Kiekvienos lygos rungtynės vyks pirmadieniais nuo 6.30 v.v. "Jewish Community Center". Kviečiami žiūrovai.

Jauniai A nesunkiai įveikė Aušros jaunius 60:34. Kovui taškus iškovojo: R. Butkevičius 24, A. Grajauskas 14, V. Lukošius 6, A. Šeštokas 6, R. Žemaitis 6, L. Kairys 4, J. Rusinavičius ir K. Zubrickas.

Jauniai B pralaimėjo Aušrai 40:39. Žaidė: R. Kybartas 13, E. Zubas 12, B. Zubas 4, G. Zubrickas 7, J. Rickus 3, M. Stungevičius, P. Grajauskas, R. Antanaitis, R. Budininkas. **A. G.**

KONSULŲ PASIVAŽINĖJIMAI

(Atkelta iš 3-čio psl.)

šiol tokie pažadai mus suramindavo ir patenkindavo. Dabar keičiasi laikai, keičiasi nuotaikos ir įsitikinimai. Va, Vilniuje lankėsi JAV-ių Leningrade reziduojąs ir tik laikinai pareigas einąs konsulas. Mūsiškiai sunerimo, rašė pasiteiravimus, reiškė nustebimą, bet ir vėl atėjo tėviški raminimai, paplojimas per petį — viskas tvarkoje... Nusiraminkite, nieko nebijokite... Truputį vėliau vėl tas pats garbus amerikietis tarnybiniais reikalais atsidūrė Vilniuje. Sekė San Francisco orkestro gastrolės, individualių solistų rečitaliai, mokslininkų viešnagės. Vėl lyg ir atsiprašymai, patikinimai... Dalykas toks, kad mes jau nebetikime visais tais grožiais žodžiais, nieko nesaistančiais pareiškimais. Nespėjo priesaiką duoti naujasis valstybės sekretorius, o Vilniuje, tenykštėje maskvinėje užsienio reikalų "ministerijoje" jau suspėjo atsilankyti du JAV konsulai — vienas iš Maskvos, kitas iš Leningrado. "Gimtasis Kraštas" klysta vadindamas juos diplomatais, nes konsulinio korpuso nariai nelaikomi diplomatais, bet esmė nuo to nesikeičia. Įdomu, kokį naują melą, atsiprašau, "tiesą", išgalvos Vašingtonas, bandydamas aiškinti vėliausią viešnagę nevisai eilinių amerikiečių pareigūnų sovietų tvarkomame Vilniuje. Juoksimės ar liūdėsime išgirdę atsakymo turinį?

MAŽA garbė svetimom kalbom kalbėti, didi gėda savosios nemokėti

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533 - 7954

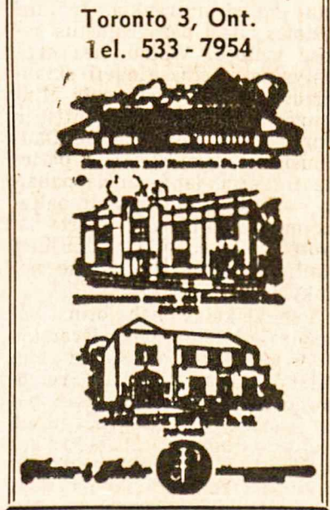

ATLIEKU GRINDŲ

atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.

ALFONSAS SODONIS

Telefonas LE6-2805

PARDUODAME LIETUVIŠKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.

SUPERIOR SAUSAGE Co.

1004 Dundas St. West, telefonas 531-8422

Proga padaryti karjerą EATONE

$10.000 iki $15.000

DIDŽIULĖ BENDROVĖ

SĄSKAITYBOS ATSTOVAI

Šitos pozicijos bus patrauklios tiems, kurie:
— turi sėkmingą patirtį pardavinėjime ir klientų aptarnavime;
— yra nepatenkinti dabartiniu savo atlyginimu;
— yra veržlūs ir turi neeilinės iniciatyvos

EATON FINANCIAL SERVICES

YORKDALE PLAZA • Telefonas 789-6281

W. G. DRESHER — *Real Estate Broker* — *Visų rūšių apdrauda*

233-3334 Walter Drešeris 233-4446

214 Lloyd Manor Rd., Islington, Ont. M9B 6A3

Ateitininkų žinios

Vyr. moksleivių susirinkimas — lapkričio 25, sekmadienį, 4.30 v.p.p., ateitininkų kambaryje. Visi prašomi dalyvauti.

Jaunučiai kartu vyksta į filmą "Sound of Music" šį šeštadienį. Smulkesnes informacijas būrelių vadovai praneš telefonu.

Jaun. berniukų ir mergaičių susirinkimai — lapkričio 25, sekmadienį, 2 v. p.p., L. V. Namuose.

Vyr. moksleivių ideologiniai kursai, skirti daugiausia JAV rytinio pakraščio moksleiviams, bus šį savaitgalį Putname. Kursų organizatorius yra kun. St. Yla, kuris jau daugelį metų panašius kursus rengia Dainavoje ir Putname. Dainavoje kursai bus gruodžio 26 — sausio 1 d. d. Norį į kursus vykti torontiečiai jau dabar yra prašomi kreiptis į kuopos globėją Ramoną Girdauskaitę.

Jaunimo rekolekcijos berniukams ir mergaitėms virš 15 m. amžiaus bus gruodžio 7-9 d.d. King City. Prasidės penktadienį vakare 8 v. ir baigsis sekmadienį 1 v.p.p. Prašome registruotis pas Liną Vaitiekūnaitę.

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų k-to rengtas bazaras ir šokiai lapkričio 17 d. praėjo labai sėkmingai. Visur buvo gausu svečių. Gautas nemažas pelnas skautų-čių veiklai paremti. Vakaro programoje dalyvavo sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas, solo padainavo V. Barakauskaitė, palydint gitara P. Tarvydui. Ačiū visiems dalyviams, talkininkams ruošos darbuose, ir gausiems svečiams.

• Gruodžio 1, šeštadienį, 1 v. p.p., L. Namuose šaukiama visų vilkiukų sueiga ir kartu tėvų susirinkimas. Prašomas bent vienas iš šeimos susirinkime dalyvauti, nes bus renkamas vilkiukų tėvų komitettas.

• Nuoširdus ačiū K. Dalindai už gėles skautų bazarui.

• Gruodžio 1, šeštadienį, 1 v.p.p., L. Namuose — jaun. skaučių "Rūtos" dr-vės sueiga.

• Lapkričio 22 d., 7.30 v.v., skautų būkle šaukiama akademikų skautų sueiga. Norintieji įstoti į korporacijos "Vytis" eiles laukiami toje sueigoje.

• Sktn. Stepo Kairio muzikinio vieneto vadovės Snaigė Valiūnaitė ir Liuda Rusinaitė lankėsi Klevelande pas muz. A. ir O. Mikulskius, kurių buvo pamokytos ir maloniai priimtos.

• Mindaugo dr-vės sueiga — lapkričio 26 d., 7 v.v., L. Namuose. Visi atsineša parašytus rašinėlius "Skautų Aidui".

• Lapkričio 18 d. Romuvos valdybos posėdyje svarstyti einamieji stovyklavietės reikalai. Bus šaukiamas visuotinis Romuvos narių susirinkimas. Stovyklų aptarimuose dalyvavo Londono, Hamiltono ir St. Catharines atstovai. Gautas siūlymas "Gintaro" ir "Ąžuolo" vadovų-vių stovyklą rengti Romuvoje rugpjūčio mėn.

• A. Marcys "Šatrijos" tuntą parėmė $20 auka. Skautiškas ačiū.

• Vyr. skaučių kandidačių sueiga — lapkričio 25, sekmadienį, 12.30 v. p.p., skautų būkle. Kandidates globoja ps. R. Žilinskienė. **Č. S.**

Užsiprenumeruokite "Lietuviškąją skautiją"

Seniai ruošiamas ir lauktas stambesnis (800 psl.) iliustruotas P. Jurgėlos veikalas "Lietuviškoji skautija" bus pradėtas spausdinti užbaigus prenumeratų rinkimą. Knygą leidžia LSS. Prenumeratas renka LSS įgaliotas vajaus komitetas. Šios knygos egzempliorių bus spausdinama tik tiek, kiek bus ją iš anksto užsisakiusių.

"LS" yra reikšminga lietuvių skautų kūrimosi, veiklos ir nuopelningumo savai tautai apžvalga, paliudyta tūkstančiais reikšmingų įvykių, individualiais skautų pasireiškimais Dievo, Tėvynės ir artimo tarnyboje. Tai ne tik pagerbimas skautiškos praeities, bet ir paskata ateičiai. Šiai knygai greičiau išleisti laukiama visų prijaučiančių talka ir finansinė parama.

Prenumeratas, čekiuose žymėdami "Lietuviškoji skautija", siųskite LSS Pirmijos įgaliotam vajaus komiteto iždininkui: Juozas Bružas, 7103 Avenue X, Brooklyn, N.Y. 11234, USA.

Prenumerata — tik 10 dol., garbės prenumerata — 25 dol., daugiau paaukoję tampa tituluotais leidėjais, kurie bus leidinyje atžymėti.

Vajaus komiteto įgaliotiniai:
DETROIT, Mich. — ps. fil. Jonas Asminas,
TORONTO, Ont. — s. Vladas Rušas,
LOS ANGELES, Cal. — s. fil. Valentinas Varnas,
CHICAGO, Lituanicos t. — v. sl. Aleksas Pocius,
ROCHESTER, N. Y. — s. Stasys Ilgūnas,
PHILADELPHIA, Pa. — v. sk. Regina Dantienė.
v. s. Alf. Samušis,
"LS" vajaus komiteto pirmininkas

JAU LAIKAS PRATĘSTI "T. Žiburių" prenumeratą už 1974 m. Iki šiol metinė prenumerata buvo $7, bet nuo 1974 m. sausio 1 d. ji pakeliama iki $8.50, nes labai pabrango laikraštinis popierius ir spausdinimas. Dėlto maloniai kviečiame visus skaitytojus į tai atkreipti dėmesį ir už sekančius metus siųsti $8.50. Rėmėjai prašomi siųsti $15. Iš anksto dėkojame visiems.

ADMINISTRACIJA

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

ETOBICOKE, gražus, naujos statybos vienaaugštis, 6 dideli kambariai, dvigubas garažas, 2 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys. Labai skubus pardavimas. Savininkas išsikelia. Prašoma $62.900. Arti susisiekimo.

RONCESVALLES — DUNDAS, 9 kambarių mūrinis namas, kvadratinis planas, 3 virtuvės, 2 prausyklos, dvigubas garažas. Prašoma $45.900. Puikus nuomojimui. Greitas perėmimas.

SWANSEA, $10.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, garažas su šoniniu įvažiavimu. Prašoma $45.000. Arti Bloor gatvės.

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie $25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūsyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie $20,000 įmokėti.

Al. GARBENIS Pr. KERBERIS

Namų tel. HU 9-1543 Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	
7¼% už taupymo s-tas	8% už asm. paskolas
8% už 1 m. term. dep.	
8½% už 2 m. term. dep.	8% už mortgičius

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonas **532-8723** • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.

• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •

R. Stasiulis Tel. 249-7691 Namų — 241-5181

Turiu didelį pasirinkimą modernių namų

FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor • Sąžiningas patarnavimas. • Parūpiname mortgičius

perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.

• A. BLIŪDŽIUS • W. MORKIS • Telefonai 534-8459; 233-5996

1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario

CLEAR-VISION

— TV-HI-FI —

Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.

Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR STREET WEST (PRIES KEELE POŽEMINIO STOTĮ)

YORKDALE SHOPPING CENTRE (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY) • FAIRVIEW MALL

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)

HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

ŠYPSENOS

Vaikai ir gandrai

Per gamtos pamoką mokytojas klausia:

— Vaikai, kas pasakys, kodėl gandrai rudenį išskrenda į šiltuosius kraštus? Na, Joneli?

— Todėl, tamsta mokytojau, kad negrai taip pat nori turėti vaikų.

Dvejetukas

Mokytojas:

— Petreli, kodėl tavo sąsiuvinyje nebėra dvejeto, kurį vakar parašiau?

Mokinys:

— Tamsta mokytojau, jūs pats pasakėte: "Pasistenk artimiausiu laiku ištaisyti".

Vyskupas ir jūrininkai

Kartą plaukė laive vyskupas ir kunigas. Užėjo didžiulė audra. Laivas buvo blaškomas į visas puses. Kunigas, išgirdęs, kad jūrininkai labai keikiasi, nubėgo pas vyskupą.

— Pakalbėk su laivo kapitonu, — patarė vyskupas.

— Keikiasi? — ramiai kalbėjo laivo kapitonas. — Tai dar labai gerai. Jei keikiasi, tai dar jokio pavojaus nėra. Kai jau meldžiasi, tai blogai.

Apie tai kunigas papasakojo vyskupui. Po valandėlės vyskupas pasišaukė kunigą ir paklausė:

— Ar jūrininkai tebesikeikia?

— Taip, Jūsų Ekscelencija.

— Ačiū Dievui, — tarė vyskupas.

Parinko **Pr. Alšėnas**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

grasinama jo nužudymu, jeigu jie prabiltų. Tos organizacijos veiklą Toronte liudija bombų sprogimai itališkose kepyklose ir vaisvandenių gamyklose. Policija yra bejėgė, nes italai atsisako išduoti juos šantažuojančius Mafia gaujos narius. Nepadeda net ir policijos papildymas italų kilmės policininkais.

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

S. ir G. TIRE SERVICE sav. estai

459 Roncesvalles Ave. Tel. LE 4-6602

Didelis pasirinkimas. Urmo kainos. FIRESTONE, B.F.GOODRICH, UNIROYAL, GOOD YEAR ir kt. Įvairių rūšių žieminės ir kitokios automobilių padangos. Padangų taisymas ir vulkanizacija.

Atidaryta nuo 8.30 v.r. iki 7 v.v. Šeštadieniais iki 2 v.p.p.

Saugesniam vasaros sezono važiavimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)

persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •

Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO

Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 DEWSON St., Toronto, Ont.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave., **telefonas 536-5936**

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

SKAITYTOJAI PASISAKO

REIKIA KARDINOLO AR KO DAUGIAU?

Šalia gausybės skaitytojų ir spaudos bendradarbių pasisakymo dėl mūs tautinių aspiracijų nuolatinio pažeidinėjimo per mūsų priklausymą tam pačiam tikėjimui, savo reikšmingas bei giliai prasmingas mintis tuo klausimu jau nebe pirmą kartą pateikė ir savaitraštis "Tėviškės Žiburiai". Laikraščio skaitytojai, ypač katalikai, ateityje savaitraščiui bus dėkingi už lietuvių tikinčiųjų padėties nušvietimą religijoje. Tos mintys jau ir dabar nevieną verčia rimtai susikaupti mirštančios lietuvybės akivaizdoje svetimdvasiams hierarchams vadovaujant. Ypač atgimusioji Lietuva, kuri šiandien lietuviškumą stato augščiau visokių įsitikinimų, neabejotinai svarstys daugelio išeivių kunigų ir pasauliečių spartaus nutautėjimo priežastis. Niekas nežinome tų svarstymų išdavų, bet nenusikalsime jau ir dabar gyvendami prielaidomis, jog jos gali būti priekaištingos bei nemalonios Katalikų Bažnyčiai, prisiėmusiai bei įsipareigojusiai rūpintis tėvynės netekusiųjų sielomis.

Niekas nežinome, tačiau netektų nustebti, jei dvasinio lūžio akivaizdoje gimtų norai pereiti prie tiesioginio Evangelijos ir Šventraščio išpažinimo, atsisakant Romos tarpininkavimo. Atsiskyrimo nuo Romos priežasčių jau turime daug, o šiais metais dar prisidėjo užuominos ir dėl lietuvio kardinolo neturėjimo. Tuo klausimu net keliais atvejais leidote pasisakyti Al. Gimantui, S. Pranckūnui, Sofijai Staniškienei, o Broniaus Zumerio straipsnį atspausdinote net vedamuoju, už kurį tėvynainiai neabejotinai reikš savo simpatijas, lygiai kaip ir už Jūsų vedamuosius ryšium su lietuvių kovomis dėl Šv. Kazimiero kapinių, dėl kopyčios vardo Bazilikos rūsyje ir pan.

Lietuvio kardinolo iki šiol neturėjimas, be abejonės, skaudžiai įžeidžia lietuvį kataliką. Kiekvienas širdyje nešiojame didelę skriaudą iš popiežiaus pusės. Bet, iš kitos pusės, jei tokį kardinolą (lietuvį) mums ir paskirtų, tai vargiai būtų pagrindo tikėti, kad Bažnyčia pereitų prie išeivių lietuviukų katekizacijos vien lietuvių kalba, lietuvių kilmės kunigus skirtų tik lietuviams, neuždarinėtų, bet lietuvius ragintų atlikti religines pareigas savo pasistatydintose bažnyčiose ir t. t. Manau, jog lietuvis kardinolas pasijustų ganytojo be avių rolėje, lygiai kaip ir lietuviams simpatizuojantis ir net visa širdimi mums atsidavęs kard. A. Samorė.

Būtų gera, kad laikraštyje leistumėt pasisakyti giliau lietuvio kardinolo turėjimo klausimą panagrinėjusiems. Manau, kad mažumų tautiniai interesai religijoje kenčia ne dėl kardinolo neturėjimo, bet dėl klaidingos pažiūros į tautines kalbas Bažnyčios santvarkoje. Būtų gera, kad kas įrodytų šią prielaidą klaidingą esant.

Jonas Kaseliūnas

Red. pastaba. Mūsų tautiečiai dažnai yra linkę už visas tautines nesėkmes kaltę suversti kitiems, o save teisinti. Iš tolimos ir netolimos praeities faktų matome, kad už didelę dalį nesėkmių turime kaltinti patys save. Pvz. kad ir nutautėjimo procese nebuvo be kaltės ir tautinio sąmoningumo stoka. Dabar, kai K. Bendrijoj pradėta vartoti tautinės kalbos, lietuvių parapijos ta privilegija pilnai nesinaudoja. Daugybė tautiečių eina į kitataučių parapijas, savųjų neremia. Priklausymas Romai, Ženevai, Londonui Jeruzalei ar Konstantinopoliui yra niekuo dėtas. Jei lietuviai nebus sąmoningi, visur pralaimės. Didžioji mūsų kliūtis yra ne Roma, o nepaprastas lietuvių pasyvumas. Lietuvoje tikintieji yra prispausti, persekiojami ir negali pakelti savo balso, o išeivijoj stokojame aktyvaus, tvirto ir vieningo lietuvių balso religinėje srityje.

AUKOTOJAI

"TŽ" 45 nr. J. Vaidlonis nusiskundžia, kad Toronto lietuvių parapijos, rinkdamos aukas ir mokesčius vokeliais bažnyčioje, labai nualina tikinčiuosius. Samprotauja, kaip apdėti mokesčiais tuos tautiečius, kurie nepriklauso parapijai arba nelanko bažnyčios.

Lietuviai tremtyje yra susiorganizavę į tautinę bendruomenę, kuri išsilaiko aukomis, mažu solidarumo įnašu ir pajamomis iš kitų šaltinių. Bendruomenė rūpinasi, kiek sąlygos leidžia, visais tautiniais reikalais. Tikintieji lietuviai yra susiorganizavę į religinę bendruomenę-parapijas. Nevisi lietuviai yra tikintieji ir nevisi lanko bažnyčią, todėl parapija nepavaduoja, gal tik papildo, tautinę bendruomenę. Mūsų Delhi didžiulė parapija ploto atžvilgiu su pora šimtų narių įsigijo bažnyčią ir išgyvena be mokesčių — vien aukomis bažnyčioje ir, reikalui esant, rinkliava kalėdojimo metu. Aš netikiu, kad Toronto parapijos renka mokesčius.

Auka yra palaimintas bendravimo jausmas tarp davėjo ir gavėjo. Kaip mūsų liaudis sako, gavėjas, valgydamas šykštuolio duoną, užspringsta. Lietuviai nėra šykštūs. Geros valios žmonių netrūksta, tik reikia prašyt ir sugebėt aukas surinkt. Yra didelis pažeminimas tautiečio ignoruojant jį bendruose reikaluose. **B. Bačiūnas**

Red pastaba. Šio laiško autorius netiksliai suprato J. Vaidlonio mintį. Pastarasis savo pasisakyme pabrėžė, kad tikintieji neša perdidelę finansinę naštą, nes jie aukoja se tik savo parapijoms, bet ir kitoms lietuvių institucijoms išlaikyti. Toronte net Bendruomenės solidarumo įnašai renkami vokeliais šventovėse. Netikintieji, kurie nedalyvauja pamaldose, tuo būdu mažiau aukoja lietuviškiems reikalams. Pasak J. Vaidlonio, neprisidedantieji prie lietuvių parapijų išlaikymo turėtų daugiau aukoti kitoms institucijoms.

TORONTO

Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 55-sios metinės paminėtos priėmimu Latvių Namuose lapkričio 16 d. ir specialiomis iškilmėmis lapkričio 17 d. Eatono auditorijoj. Lietuviams atstovavo gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, KLB pirm. inž. E. Čuplinskas su Ponia, Baltiečių Federacijos vicepirm. J. R. Šimanavičius ir G. Balčiūnienė. Šventės proga latvius pasveikino dr. J. Žmuidzinas.

Devynioliktasis televizijos kanalas yra skirtas kultūriniams reikalams. Jame jau du kartu buvo parodyta Tamošaičių kūryba ir jų darbo aplinka Kingstone. Šia galimybe galėtų pasinaudoti ir kiti kultūriniai renginiai. Apie tai reikia pranešti televizijos stočiai bent prieš mėnesį. Kreiptis galima į Gerry Bean, Producer OECA, 2180 Yonge St., Toronto, Ont. Tel., 487-1371. Jo vadovaujama programa pavadinta "Calendar". Ji transliuojama sekmadieniais 6 v.v., pirmadieniais — 8 v.v. Šiuo metu jis rengia specialią kalėdinių papročių programą, apimančią penkias tautybes bei religijas. G. Bean dalyvavo ir A. Tamošaitienės dailės parodos atidaryme.

Dr. Birutė Petrulytė-Jonienė dirba kaip vyresnioji psichologė North York mokyklose. Toronte praėjusį pavasarį buvo pakviesta suorganizuoti York unte specialią vasaros programą Ontario provincijos specialių klasių mokytojams. Dr. B. Jonienė skaitė paskaitas psichologinėmis - pedagoginėmis temomis ir prižiūrėjo mokytojų atliekamą praktiką, naudojant precizinio mokymo metodą (Precision Teaching).

Baltiečių drama "Milžinų replėse" buvo antrą kartą transliuojama per CBC radiją visai Kanadai lapkričio 17 d., 8 v.v., Latvijos nepriklausomybės 55-tųjų metinių proga. Būtų gera, jei ir lietuviai parašytų savo atsiliepimus šiuo adresu:CBC Radio Network, Box 500, Station A, Toronto 116, Ont. CBC vadovybė teikia daug dėmesio tokiems atsiliepimams (žiūr. 6 psl.).

Šveicarijos žurnalistas Guy de Belleval lapkričio 15 d. lankėsi "TŽ" redakcijoje, rinkdamas medžiagą apie daugiakultūrę Kanados veiklą, kaip ji reiškiasi praktiniame gyvenime. Jis ypač domėjosi Kanados lietuvių gyvenimu. Visus paaiškinimus prancūzų kalba jis įrekordavo, nes nori juos panaudoti radijo programai Ženevoje, kur jis dirba kaip radijo žurnalistas. Ta proga svečiui buvo įteikta knyga "Lithuanians in Canada", kurioje yra apsčiai informacijos apie Kanados lietuvius.

"The Mississauga News" laikraštis lapkričio 7 d. laidoje įdėjo nuotrauką iš Anapilio sodybos atidarymo iškilmių. Tiktai parašas klaidingas: jame sakoma, kad tai buvo naujos šventovės konsekracijos iškilmės. Naujoji šventovė dar nepastatyta.

Papildymas. O. J. Ažubalių, M. A. Daukšų ir J. K. Liutkų padėkoje "TŽ" 45 nr. per klaidą O. St. Stungurių pavardė buvo praleista. Dėkotojai atsiprašo.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUSTUVEI ir administracijai reikalingas darbininkas dviejų dienų darbui į savaitę. Patirtis nereikalinga. Kreiptis pas spaustuvės vedėją tel. 368-6813.

Norintieji įsigyti dail. A. Petrikonio paveikslų prašomi kreiptis į dail. G. Račkaus vadovaujamą galeriją "Picture Loan Gallery" (3 Charles St. W.) arba į Aug. Kuolą (30 Riverside Cres., Toronto 3, Ont. Tel. 769-6884).

A.a. Vladas Giedrikas mirė lapkričio 13 d. Sunegalavęs, nuvyko pas savo gydytoją, kuris nusiuntė jį laboratorijon padaryti kardiogramos. Bedarant kardiogramą sukniubo ir buvo nuvežtas Šv. Juozapo ligoninėn. Čia buvo konstatuota mirtis nuo širdies smūgio. Velionis buvo 61 m. amžiaus. Kanadoje pasižymėjo dideliu darbštumu ir taupumu. Paliko nemažą turtą. Testamente, rašytame 1963 m., turtas pavestas giminėms. Labdaros reikalams užrašytos nežymios sumos. Testamento vykdymu rūpinasi A. Sagevičius.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju už man suruoštą pobūvį - staigmeną naujagimio laukiant ir už dovaną. Ypatinga padėka rengėjoms A. Stungurienei, I. Pečiulienei, O. Ažubalienei, M. Vaserienei. Dėkinga visoms dalyvėms: p. p. A. Apanavičienei, V. Balaišienei, G. Baliūnienei, G. Bacevičienei, J. Bacevičienei, I. Bart, A. Cirušienei, A. Dobilienei, M. Daukšienei, O. Dirmantienei, O. Derliūnienei, N. Grigutytei, O. Kiršinienei. A. Kazlauskienei, I. Matušaitienei, D. Mačienei, E. Mačienei, O. Marcinkevičienei, M. Normantienei, S. Olekienei, J. Pečiulienei, I. Punkrienei, A. Pajaujienei, J. Paplauskaitei, B. Prakapienei, G. Vaitkienei, B. Vilkienei, M. Vaškevičienei, A. Zakevičienei.

Lieku visuomet jums dėkinga —

A. Kuncaitienė

P A D Ė K A

Reiškiame nuoširdžią padėką už suruoštą mums staigmeną 20-ties metų vedybinio gyvenimo proga. Ypatingai dėkojame organizatoriams p. p. Bronei ir Jonui Maziliauskams ir mielai Bronei už šiltą žodį, Povilui ir Valentinai Dalindoms už puikią gėlių puokštę. Nuoširdi padėka visiems atsilankiusiems ir prisidėjusiems prie brangios dovanos bei vaišių: p. p. J. P. Dagiams, J. P. Dovidaičiams, S. A. Dilkams, G. E. Jasevičiams, P. Juodienei, V. A. Katelėms, J. O. Kirvaičiams, W. P. Lukošiams, P. P. Remeikiams, P. V. Seibučiams, B. J. Sriubiškiams, T. B. Stanuliams, V. A. Tautkevičiams, O. Urbonienei, D. B. Vaidiloms.

Liekame neužmirštamai dėkingi —

Elena ir Vaclovas Abramavičiai

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**

• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •

• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •

• Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežl ir kepti paršiukai •

• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •

• Importuoti maisto gaminiai •

Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.

• — *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* — •

• — *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* — •

V. Bačėnas ***All Seasons Travel,*** **B.D.**

2227 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO M6R 1X6

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

SUKAKTIS, PADVELKUSI JAUNYSTE

1923 m. kovo 15 d. Šiauliuose įsteigto ir per Kauną, Detmoldą (Vokietijoje) bei Torontą (Kanadoje) į Čikagą atkeliavusio skautijos žurnalo "Skautų Aido" 50 m. sukaktis Čikagoje buvo atžymėta specialia akademija, įvykusia lapkričio 10 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Akademiją su menine dalimi rengė LSS Vidurio rajono vadovybė. Svečių tarpe matėsi buvę žurnalo redaktoriai: A. Saulaitis iš Waterbury, Č. Senkevičius iš Toronto, dabartinis redaktorius rašyt. J. Toliušis su štabu iš Čikagos. Akademijos oficialioje dalyje trumpus žodžius tarė buvę redaktoriai. Ši dalis prabėgo greitai bei sklandžiai. Labiausiai žavėjo koncertinė dalis, kurioje pasirodė muz. F. Strolios vadovaujamas Jaunimo Centro choras, D. Bruškytės ir A. Markulio vadovaujama skautų taut. šokių grupė "Jaunimo viltis" ir skautininkių oktetas padainavęs kupletus. Kai vienu metu didelę sceną užpildė apie 100 jaunuolių, dainuodami dainas ir šokdami šokius, žmogus akivaizdžiai pamatei, kokią įtaką yra padaręs ir auksinę sukaktį švenčiąs žurnalas, kad dar turime užsiauginę tiek gražaus lietuviškai kalbančio bei galvojančio jaunimo. Į "Skautų Aido" minėjimo akademiją, šalia kitų, rengėjai pakvietė ir lietuviškos spaudos redaktorius bei atstovus, minėjimą padarydami tikra spaudos šventė. Vienoje klasėje buvo surengta ir turtinga "Skautų Aido" 50 m. kelią vaizduojanti paroda, kuriai dauguma eksponatų gauta iš red. Br. Kviklio.

FILMAS APIE KALBININKĄ

Buvo proga pamatyti naujausią kun. A. Kezio paruoštą dokumentinį filmą apie neseniai mirusį mūsų žymųjį kalbininką prof. A. Salį. Pokalbis su velioniu įrašytas bei nufilmuotas 20 dienų prieš profesoriaus mirtį. Augščiausias lėmė, kad toji diena profesoriaus gyvenime, kai į jį atsisuko filmavimo kameros, buvo paskutinė, kai jis jautėsi gerai, šviesiai galvojo ir atsakinėjo į dr. K. Ostrausko pateiktus klausimus, pradedant mūsų kalbos tėvais — prof. J. Jablonskiu, prof. K. Būga ir baigiant darbu Pensilvanijos universitete. Iš pokalbio išryškėja ir lietuvio mokslininko tragedija: lietuviui mokslininkui-kalbininkui savo krašto universitetuose teko dirbti gal tik 15 metų, kai tuo tarpu JAV Pennsylvanijos universitete—net 25 metus. 30 min. trunkantis filmas, kurin įvesta nemaža gamtos ir Pensilvanijos universiteto vaizdų, baigiamas prof. A. Salio testamentiniais žodžiais, kuriais jis prašo jaunimą neužmiršti lietuvių kalbos, pasidžiaugia, jog Lietuvoje kalbininkai daug dirba, bet kartu pareiškia ir baimę, kad vėjas iš šiaurės kartais netikėtai neužpūstų lietuvių kalbininkų gražių pastangų. Aplamai, naujasis filmas apie prof. A. Salį yra įdomus ir jaudinantis. Jo premjera Čikagoje įvyko lapkričio 12 d. Šios mintys surašytos pamačius specialų filmo seansą premjeros išvakarėse.

ŽURNALISTŲ PADANGĖJE

Dabartinės Lietuvių Žurnalistų Sąjungos cv kadencija baigiasi ateinančią vasarą. Artimiausiu metu iš dr. P. Daužvardžio fondo bus paskirtos premijos tiems jauniesiems lietuvių spaudos bendradarbiams, kurie valdybai atsiuntė savųjų straipsnių iškarpas. Gaila, kad jaunimas atsiliepė tik iš JAV. Iš Kanados nėra nė vieno atstovo, nors konkurso reikalas buvo viešai skelbtas ir "TŽ". Jau seniai, dar praėjusios cv, buvo nutarta išleisti žurnalistikos vadovėlį, kuriuo galėtų pasinaudoti ne tik dabarties, bet ir ateities lietuvių spaudos bendradarbiai. Tokio vadovėlio neturėjome Lietuvoje, jo labai pasigendame ir dabar. LŽS cv susitarė su red. kun. J. Prunskiu, kad jis tokį vadovėlį suredaguotų. Redaktorius darbą atlikti sutiko, pažadėjo sutelkti visą eilę specialistų ir už 3—4 mėnesių turėti pilną vadovėlio rankraštį. LŽS cv tas darbas kainuos apie $3.000. Bet dėl pinigų nesibaidoma, nes kol LŽS cv įdininku yra J. Janušaitis, pinigų aruodas neišsisemia. Artėja ir didysis spaudos balius sausio 26 d. puikioje Martinique restorano salėje, talpinančioje 600 žmonių. Linksmą programą atliks sol. A. Stempužienė iš Klevelando, o jos dainas gitara palydės solistės sūnus. Taip pat paskutiniame LŽS cv posėdyje rimtai svarstytas J. Janušaičio pasiūlymas paruošti visų nukankintųjų ir okupacijų audrose žuvusiųjų lietuvių laikraštininkų monografiją.

J. ŠOLIŪNO TEISMAS

Kultūrinės vakaronės naujoje Jaunimo Centro kavinėje tęsiamos kiekvieno penktadienio vakarą. Lapkričio 9 d. vakaronė skirta lietuviams krepšininkams ir jų buvusiai išvykai į V. Europą aptarti. Kaikurie išvykos vadovų pranešimai vakaronės metu padvelkė kaltinimais J. Šoliūnui, kad jis apie išvyką aštriai ir grubiai rašęs savo reportažuose "Drauge" ir "Dirvoje". Bet J. Šoliūnas taip šauniai apsigynė, kad susilaukė žymiai daugiau plojimų, negu kaikurie išvykos vadovai. Ekskursijoje su krepšininkų išvyka dalyvavusių liudininkų pareiškimu, J. Šoliūnas rašęs tiesą, tik vietomis jam gal reikėjo pajieškoti kiek estetiškesnių žodžių ar posakių vietoj tokių, kaip "išbėgo kaip avių banda" ir pan.

VARGAS JĖZUITAMS

Gruodžio 2 d. įvyks metinė Jaunimo Centro vakarienė, kur programą atliks profesijonalė balerina Birutė Barodickaitė ir akt. L. Barauskas. Dabar jaunimo Centras yra dvigubai padidėjęs. Ypač žiemos metu sunaudojama daug elektros, milžiniškų patalpų apšildymas taip pat pareikalauja žymiai didesnių šilaidų. Tuo tarpu pajamos pasiliko tos pačios—tik nuoma už didžiąją salę. Jei kuris parengimas blogiau pasiseka, tai rengėjai derasi, kad nuomos kainą jiems nuleistų. Dabartinis JC direktorius kun. G. Kijauskas yra jautrus ir sukalbamas žmogus ir, kai mato reikalą, visada nusileidžia. Bet kai jam ateina didžiulės sąskaitos už šildymą, elektrą, įvairius remontus ir pan., niekas nustatytos kainos nenuleidžia ir sąskaitų apmokėjimo termino nepratęsia. Todėl metinės Jaunimo Centro vakarienės yra gal vienintelės pajamos, iš kurių sumų bent dalinai užkaišomos įvairios deficito skylės.

Pajieškojimai

Jieškomas **Antanas Degutis,** vedęs Rorerytė iš Vilkaviškio valsč., Pašilių kaimo. Jieško giminaitis Valius Merkevičus, 3 Hannover, Guts-Muths St. 23, W. Germany.

Jieškomas **Edmundas Steponavičius,** gimęs Lietuvoje, Pakisio km., Pajūryje, dabar gyvenąs Kanadoje. Jį patį arba apie jį žinančius prašo atsiliepti: J. Auškolnis, 6939 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

FRANK BARAUSKAS LTD.

REALTOR

3828 Bloor Street West,

Islington, Ontario

231-6226 — 231-2661

Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lakę Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.

Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921 - 3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O

Wiktoria BUKOWSKA, R.O

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai

249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883

35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Šį sekmadienį — Kristaus Karaliaus šventė.

— Geriausi sveikinimai ir linkėjimai N. Pr. Marijos vienuolijos seselėms jų 25 m. veiklos sukakties proga. Nuoširdi padėka už jų pagalbą parapijai.

— Anapilio sodyboje pamaldos — sekmadieniais 11 v. Po pamaldų — kavutė, kurią ruošia ponios. Sekantį sekmadienį kavute rūpinsis ponios iš Oakvillės.

— Organizuojamas Anapilio sodybos moterų būrelis. Jo užduotis — socialinė ir kultūrinė veikla naujoje sodyboje. Steigiamasis susirinkimas įvyks šį sekmadienį po pamaldų Anapilio antrojo augšto salėje.

— Baigiami įrengimai, kad sekmadieniais po pamaldų galėtų prasidėti krepšinio rungtynės.

— Praėjusią savaitę Anapilio sodybą aplankė dail. Tamošaičiai. Jiedu davė sugestijų dėl meninio salės vestibiulio papuošimo. Pažadėjo nemokamai paruošti kilimo projektą, kurį galėtų išausti moterys.

— Praėjusį sekmadienį kariuomenės šventės proga Toronto šauliai su vėliavomis organizuotai dalyvavo par. bažnyčioje pamaldose ir padėjo gėlių puokštę prie paminklinės lentos žuvusiems už Lietuvos laisvę.

— Lapkričio 17 d. par. salėje moterų iniciatyva buvo pardavinėjami suaukoti vartoti drabužiai. Pajamos — Anapilio sodybai. Likusi drabužių dalis norima išsiųsti į Suvalkų trikampį.

— Lapkričio 16 d. liet. kapinėse palaidotas a.a. Vladas Giedrikas.

— Pamaldos: antradienį, 7.30 ir 8 v.r., už Hoso ir a.a. Avinausko vėles; šeštadienį, 9 v.r. už J. Žėko šeimos mirusius; sekmadienį: 10 v. — už a.a. Julių Juzėną, 11 v. — už a.a. Juozą Valešką, 11 v. Anapilyje — už a.a. Juliją Dovydaitienę, A. Aperavičienės sesutę, neseniai mirusią Lietuvoje.

— Pakrikštyta Angela Lynn Pošiūtė ir Adomas Vytautas Pošius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Sekmadienį, 9.30 v. ryto, pamaldos ir sekmadienio mokykla. Pamaldų metu — mirusiųjų prisiminimas, po jų bus aplankytos Šv. Jono lietuvių kapinės. Visi norintieji savo mylimus mirusius prisiminti prašomi susisiekti su kunigu Žilinsku 483-4947 arba 277-2148 vakare iki penktadienio vakaro.

— Pirmadienį — mahometonų šventovės aplankymas 7 v.v.

— Dar nevisi grąžino '74 m. pažadus. Malonėkite jūsų laiko, talento ir turto aukų pažadus grąžinti kuo greičiau, kad parapijos taryba galėtų lengviau planuoti kitų metų parapijinę programą. Kol kas mažiau nei 50% kortelių yra grąžinta.

— Parapijos dešimtmetis bei moterų draugijos šventė įvyks gruodžio 9, sekmadienį, pradedant pamaldomis 3 v.p.p. Priėmimas ir banketas prasidės 4.30 v.p.p. Lietuvių Namuose. Kadangi bilietai į banketą nebus parduodami prie įėjimo, malonėkite juos įsigyti dabar — prieš arba po pamaldų, arba skambindami E. Juknienei 537-3262 ir M. Sturmienei 769-6431. Parapijiečiai bei parapijos svečiai, kurie gyvena toliau nuo Toronto Ontario provincijoje, gali bilietus gauti rašydami M. Sturmienei, 75 Indian Grove, Toronto, Ont. Kaina suaugusiems — $5, studentams — $2.50.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuoširdžiausiai sveikiname N. P.M. seseris, švenčiančias savo 25 metų veiklos Toronte sukaktį. Didžiai vertiname jų atliktus darbus tiek mūsų parapijos, tiek visos Toronto lietuviškos kolonijos ribose ir linkime ištvermės bei sėkmės jų darbuose.

— Prašytos paskelbti Mišios: šeštadienį, 8 v. — už Viktoriją ir Sergiejų Paulionius, užpr. V. Paulionio; 8.30 v. — už Praną Valaitį, užpr. p. Bložienės; sekmadienį, 8 v. — už Antaną Balnį, užpr. E. G. Kuchalskių; 9 v. — už Vėlinių dienos dalyvius; 10 v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienės; 11.15 v. — už parapiją; 12.30 v. — už Pranciškų Kirlį, užpr. p.p. Dambravų.

— Choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Lankomos šeimos Mississauga mieste.

— Religinis kursas suaugusiems pradedamas kitą trečiadienį, lapkričio 28 d., 7.30 v.v., Parodų salėje. Kviečiame visus suaugusius kreipti daugiau dėmesio į šią progą pagilinti savo religijos supratimą.

— Uždaros rekolekcijos moterims bus lapkričio 23-25 d.d. Port Credit; vedėjas — kun. L. Zaremba, SJ.

— Uždaros rekolekcijos vyrams bus gruodžio 7-9 d.d. Marylake Retreat House, King City, Ont. Vedėjas — mons. V. Balčiūnas.

— Lapkričio 15 d. iš mūsų parapijos bažnyčios buvo palaidotas Vladas Giedrikas, 61 m. amžiaus. Giminėms, draugams ir pažįstamiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

— KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyrius rengia taikomosios dailės parodą gruodžio 1-2 d.d.

Lietuvių Namų žinios

— LN statyboje vykdomi užbaigiamieji darbai. Praėjusią savaitę ant stogo užkelti du šildymo aparatai. Dar vienas aparatas bus pristatytas vėliau. Viduje tvarkomi ir baro įrengimai.

— Jau ruošiamasi Kūčių vakarienei. Kūčių stalas bus paruoštas pagal Lietuvoje įprastas tradicijas.

— N. Metų sutikimas vyks visose LN patalpose. Viena salių bus skirta lietuvių jaunimui.

— Sekmadienio popietės numatomos gerinti ir plėsti. Popiečių metu budės vajaus ir parengimų komisijų atstovai. Pas juos galima įsigyti bei atsiimti LN paskolos lakštus, įstoti į LN narius, užsisakyti Kūčių ir N. Metų sutikimo pakvietimus.

— Lėšų telkimo vajaus komitetas praneša, kad praėjusią savaitę nario įnašus įmokėjo po $100: Juozas Petrauskas, Antanas Palvenis, M. Malinauskas, Telesforas Valius, Sofija Stonkus; $90: Vaclovas Verikaitis; po $75: Ona Indrelienė, Emilis Smilgis, Zigmas Jackus; po $50: inž. Juozas Dragašius, Algis Dūda, Lydija Novog, Birutė Lenertienė-Indrelytė, Kazys Lazauskas, dr. Juozas Uleckas; po $25: B. Bakevičius, Birutė Dilkutė-Batraks.

— Šį savaitgalį LN bus šie lietuvių renginiai: lapkričio 23 d. — Inžinierių ir Architektų Sąjungos pasitarimas ir Vyčio sporto klubo balius; lapkričio 24 — žemutinėje salėje šaulių kuopos pobūvis. **Valdyba**

LIETUVIŲ NAMŲ PADĖKA

Lietuvių Namų atidarymo pokylis praėjo sėkmingai ir sklandžiai. Salė ir salės stalai buvo išpuošti lietuvių, Bramptono gėlininkų, puošniais žiedais, bufeto stalai apkrauti lietuvaičių suneštais gražiais ir skaniais pyragais. Pirmininkaujant panelei L. Švėgždaitei, programa praėjo tvarkingai. Maloniai dalyvius nuteikė solistai V. Verikaitis ir G. Čapkauskienė, palydimi pianisto J. Govėdo. Tatai galėjo įvykti tik dėlto, kad daug lietuvių prisidėjo darbu, gėlėmis ir pyragais. Ypač daug darbo buvo įdėta lietuvaičių moterų. Nevardindami pavardėmis, visoms ir visiems LN labai dėkoja.

Lietuvių Namų valdyba

Kanados dailininkų sąjungai (The Society of Canadian Painter-Etchers and Engravers) šiais metais pirmininkauja dail. Jurgis Račkus, o sąjungos taryboje dalyvauja dail. T. Valius. Šios sąjungos narių parodoje dalyvauja dail. J. Račkus ir T. Valius, pateikę po du kūriniu (OISE Building, 252 Bloor St. W., Toronto).

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

IŠNUOMOJAMAS II-me augšte priekinis kambarys, virtuvė ir garažas. Skambinti tel. LE3-5740.

ESU GAILESTINGOJI SESUO ir galiu atvažiuoti į namus prižiūrėti ligonio. Skambinti tel. 259-8792.

JIEŠKOMAS PRITYRĘS baldų stalius. Danish Custom Furniture, 25 Le Page Court, Downsview, Ont.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvė II augšte moteriai. Yra garažas. Skambinti po 6 v. v. 534-9127.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

JIEŠKOMA MOTERIS prižiūrėti mažametei mergaitei darbo dienomis. Telefonas 231-0779.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4829.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

TRADICINIS
LAPKRIČIO 24, ŠEŠTADIENĮ, 7 val. vakaro,
Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W., rengiamas
sporto ir šaulių vakaras
• Veiks įvairus bufetas • Šokiams gros A. DIMSKIO orkestras •
Įėjimas — suaugusiem $3.00, studentams ir pensininkams $2.00
Visus kviečiame gausiai atsilankyti ir paremti sportuojantį jaunimą.
Sporto klubas "Vytis" Vl. Pūtvio šaulių kuopa

NEKALTAI PRADĖTOSIOS MARIJOS SESERŲ
25 metų veiklos Toronte
MINĖJIMAS
koncertas-vakarienė
lapkričio 25, sekmadienį, 5 v.p.p.,
Prisikėlimo parapijos salėje Toronte
• Paskaita — "Vienuolių vaidmuo moderniame pasaulyje" — kun. dr. Antanas Paškus
• Koncertas — solistė Audronė Simonaitytė, akompaniatorius — J. Govėdas
AUKA: $8 asmeniui ($15 porai), studentams ir pensininkams — $5. Bilietai gaunami Lietuvių Vaikų Namuose tel. 534-5773 ir abiejose lietuvių parapijose.
Rengia Nek. Pr. Marijos Seserų Rėmėjų Būrelis.
Visi maloniai kviečiami dalyvauti!

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į Toronto PPSK "AUŠRA" METINĮ
ŠOKIŲ VAKARĄ
gruodžio 1, šeštadienį, 7 v.v.
• Šokiams gros A. Dimskio orkestras
• Veiks įvairus bufetas
Įėjimas suaugusiems — $2.50, moksleiviams — $1.00

DRAUGIŠKAS KREPŠINIO **turnyras**
Vyrų ir jaunių A klasėse — pakviesti Detroitas, Klevelandas, Ročesteris, Hamiltonas ir Torontas
šeštadienį, gruodžio 1, nuo 10 v.r. — 3 rungtynės
sekmadienį, gruodžio 2, nuo 1 v.p.p. — 3 rungtynės
ŠOKIAI ir RUNGTYNĖS įvyks Prisikėlimo parapijos auditorijoje, 1021 College St., Toronto
RENGIA Toronto PPSK "Aušra"

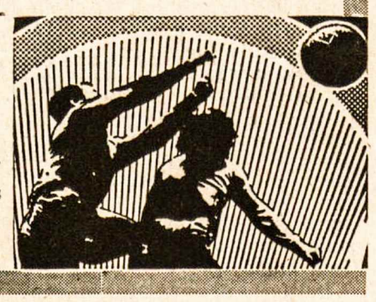

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės atsteigimo 55-siąs metines Toronto visuomenė iškilmingai paminėjo lapkričio 18 d. Pamadose organizuotai dalyvavo su vėliavomis kūrėjai-savanoriai, šauliai, jūrų šauliai. Popietinę akademiją rengėjų vardu pradėjo St. Jokūbaitis, šaulių kuopos pirmininkas, primindamas šventės reikšmę. Įnešus vėliavas, sugrotas Kanados himnas, išklausyta kun. A. Simanavičiaus, OFM, invokacija. Ilgesnį žodį pasakė gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, iškeldamas Lietuvos kariuomenės nuopelnus ir Vilniaus 650 m. sukaktį. Trumpą žodį tarė KLB pirm. inž. E. Čuplinskas. Svečias iš St. Catharines S. Šetkus savo paskaitoje optimistiškai žvelgė į lietuvių išeivijos veiklą ir Lietuvos ateitį. Šventės proga, pagerbiant gen. konsulą dr. J. Žmuidziną, sulaukusį 75 m. sukakties, įteiktas jam Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje šaulių žvaigždės ordinas. Po pertraukos scenoje pasirodė "Baltijos" ansamblis iš Londono, Ont. Tai labai simpatingas meninis vienetas, kurį sudaro apie 30 jaunuolių. Vadovaujamas jaunos dirigentės stud. V. Petrašiūnaitės, ansamblis padainavo keletą lietuviškų dainų ir atliko šešis tautinius šokius — Aštuonytis, Trampolkė, Abrūsėlis, Šocas, Rezginėlė, Dovanų šokis. Įspūdingiausi buvo vestuviniai šokiai, retai matomi Toronto scenose. Grojo akordeonistės — V. Petrašiūnaitė, L. Lukšaitė ir būgnininkas M. Chainauskas, jn. Gražiai pranešinėjo p-lė Keraitė ir kita ansamblietė. Visą programą baltijiečiai atliko pasigėrėtinai. Pažymėtina, kad tie patys šokėjai dainavo ir chorines dainas. Ansambliui vadovauja p.p. Chainauskai.

Šios šventės programoje dalyvavo ir torontiškis "Varpas". Jis atliko keletą dainų, diriguojamas ne tik naujo, bet ir jauno dirigento Jono Govėdo. Pastarasis, perėmęs dirigento pareigas iš muz. A. Ambrozaičio, pirmą kartą pasirodė visuomenei "Varpo" priešakyje. Iki šiol jis garsėjo kaip geras akompaniatorius, o dabar pakilo į dirigentus, nes muzikiniu požiūriu J. Govėdas yra gerai pasiruošęs.

Padėkos žodį visiems išreiškė KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. Puteris. Minėjimą surengė Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa, pakviesta apylinkės valdybos, talkinama jūrų šaulių kuopos "Baltija". Minėjimas baigtas visų dalyvių sugiedotu Lietuvos himnu. O giedoti buvo kam, nes didžioji Prisikėlimo salė buvo beveik pilna. **Bvs.**

Dvidešimt penkerių metų veiklos sukaktį mini lapkričio 25, sekmadienį, N. Pr. M. vienuolijos seserys Toronte. Tai sukakčiai atžymėti Prisikėlimo salėje 5 v.p.p. rengiamas koncertas-vakarienė. Pirmą kartą Toronte dainuos sol. Audronė Simonaitytė, neseniai atvykusi iš Lietuvos, gyvenanti Čikagoje. Akompanuos J. Govėdas. Pagrindinis iškilmės kalbėtojas — kun. prof. A. Paškus iš Otavos un-to. Seserų rėmėjų būrelis kviečia visus tautiečius dalyvauti.

Kanados Lietuvių Fondas per KLB krašto valdybą atsiuntė $100 "Gintaro" veiklai paremti. Pinigai gauti pačiu laiku, nes "Gintaro" šokėjų tautiniai drabužiai jau baigia susidėvėti ir reikia bent dalį jų pakeisti naujais. Be to, "Gintaras" yra pagausėjęs naujais šokėjais, kuriems reikia parūpinti tautinius drabužius. Tariamasi su dail. A. Tamošaitiene dėl penkių komplektų tautinių drabužių ir juostų išaudimo. Nuoširdžiai dėkojame KL Fondui už auką ir kreipiamės į visus Toronto lietuvius, prašydami paremti šį "Gintaro" užsimojimą. Tikimės, kad atsiras rėmėjų, kurie paaukos "Gintarui" po komplektą tautinių drabužių. Aukas siųsti: J. Karasiejus, 744 Meldon Drive, Mississauga, Ont., arba — K. Rusinas, 584 Indian Road, Toronto, Ont. M6P 2C2. Ačiū!

"Gintaro" tėvų komitetas

"Gintaro" vadovai J. ir R. Karasiejai, D. Nausėdienė ir V. Turūta išvyko Čikagon dalyvauti tautinių šokių vadovu suvažiavime. Lapkričio 25, sekmadienį, tautinių šokių repeticijų nebus.

VLIKo seimo posėdis, pirmą kartą Kanadoje, įvyks gruodžio 1-2 d.d. L. Namuose. Jame dalyvaus žymieji mūsų visuomenės veikėjai, paskaitininkai, politinių grupių atstovai. Posėdžiai prasidės gruodžio 1, šeštadienį, 11 v.r. Kadangi posėdžiai vieši, dalyvauti gali ir plačioji lietuvių visuomenė. Pastaroji ypač kviečiama dalyvauti bankete, kuris įvyks gruodžio 1, šeštadienį, 8 v.v. Toronto L. Namuose. Pakvietimų kaina — $7.50 asmeniui. Jie gaunami parapijų kioskuose, lietuvių bankeliuose, pas apylinkės valdybos narius ir Tautos Fondo atstovybių narius. VLIKo seimą globoja KLB krašto valdyba, talkinama Toronto apylinkės valdybos.

KLB Toronto apylinkės valdyba Vasario 16 iškilmėms yra užsakiusi Central Tech mokyklos salę. Planuojama programa. Meninei programai atlikti numatyta kviesti "Varpo" chorą, tautinių šokių ir kitus meninius jaunimo vienetus. Daug rūpesčių turi apylinkės valdyba su tradiciniu karavanu — negauna patalpų. Ji norėtų, kad ir 1974 m. karavanas įvyktų Liet. Namuose, bet, deja, jų salės išnuomotos kitiem reikalam. **Inf.**

Mokslo bei kūrybos simpoziume Čikagoje lapkričio 24-25 d.d. iš Kanados dalyvaus su paskaitomis — kun. dr. F. Jucevičius, dail. A. Tamošaitis, archit. dr. A. Kulpavičius, dr. V. Vyčinas, inž. J. Danys ir kt. Be to, tautinių šokių mokytojų suvažiavime Čikagoje dalyvaus visa eilė vadovų bei mokytojų iš Toronto, Hamiltono ir kitų vietovių.

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Toronto skyrius lapkričio 9 d. buvo susirinkęs A. Raudžio namuose, kur aptarė savo organizacinius reikalus ir išklausė archit. dr. A. Kulpavičiaus pasakojimo apie kelionę iš Kauno į Vilnių. Pasakojimas buvo iliustruotas vaizdais. Juose buvo parodytos įvairios vietovės su architektūrinėmis įdomybėmis — Kaunas, Pažaislis. Dzūkija, Lentvaris, Trakai, Vilnius. Susirinkime dalyvavo apie 60 asmenų. Skyriui pirmininkauja archit. V. Petrulis.

MONTREAL QUE

Gruodžio 1, šeštadienį, 7.30 v. vakaro,
AUŠROS VARTŲ parapijos salėje įvyks **minėjimas**
arkivyskupo JURGIO MATULAIČIO 100 gimtadienio ir N.Pr.M. Marijos seserų 20-ties metų veiklos Montrealyje
PROGRAMOJE: kun. prof. St. Yla — paskaita
sol. Audronė Simonaitytė — sopranas,
jauna garsėjanti dainininkė iš Čikagos
Izabelė Žmuidzinienė — dailaus žodžio interpretatorė iš Ročesterio
Po programos — kavutė ir loterija
Įėjimas — $5.00 ir $3.00, jaunimui — $1.50
Pelnas skiriamas siuntinių persiuntimui į Suvalkų trikampį.
Visi kviečiami dalyvauti! Nek. Pr. M. Marijos seserys ir rėmėjai

Šv. Kazimiero par. žinios

— Metinė loterijos vakarienė pasisekė gerai — atsilankė daugiau kaip 300 parapijiečių ir svečių. Turėjome vertingą daiktinę loteriją ir 44 laimikius. Loterija davė $412 pajamų. Ta proga norėtųsi pažymėti, jog 3 jaunuolės sesutės Adomonytės išplatino loterijos bilietų už $100. Abi loterijos ir vakarienė parapijai davė $2338 pelno. Vakarienės proga parapijai aukojo: A. Dallaire $100, C. Ambrasas ir V. Lazauskienė po $50; Bendra pajamų suma — $2538. Klebonas ir par. k-tas nuoširdžiai dėkoja visiems parapijiečiams, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie mūsų vakarienės pasisekimo.

— Parapijos k-tas galutinai nutarė šiais metais neruošti N. Metų sutikimo par. svetainėje ir tą vakarą užleisti Montrealio Vytauto Didžiojo Klubui, kuriame nors vieną kartą galėtų susitikti visi Montrealio lietuviai ir pabuvoti kartu.

— Mirė K. Ivaškevičius. Palaidotas lapkričio 6 d., F. Gručkūnas — lapkričio 9 d.

— Par. k-tas yra aptaręs ir tą galimybę, jog ateinančiais metais gali būti ruošiami tik du parengimai, t.y. kazimierinių ir metinės loterijos vakarienė, vietoje iki šiol buvusių 5. Taip pat yra nuomonė, jog ateityje neturėsime didžiosios piniginės loterijos ir nesiųsime jokių bilietų knygelių parapijiečiams, o vietoje to paprašysime iš kiekvienos šeimos nors $5 aukos ir tuo išvengsime nemažų išlaidų, kurias parapija turi padaryti. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Lapkričio 25 d. — Kristaus Karaliaus šventė. Ateitininkai su vėliavomis dalyvauja 10 v. Mišiose. Minėjimas — seselių namuose. Programoje vaidinimas "Prie dangaus vartų." Visi kviečiami dalyvauti.

— Arkiv. Jurgio Matulaičio 100 metų gimimo sukakties ir N. Pr. Marijos seselių 20 metų veiklos paminėjimas — gruodžio 1, šeštadienį, 7.30 v.v.

— Kariuomenės šventė nukelta į gruodžio 2 d. Iškilmingos pamaldos — 11 v.r. Savanoriai ir šauliai dalyvauja organizuotai su vėliavomis.

— Aktyvieji šauliai AV parapijai vakarienės proga paaukojo $29. Klebonas ir par. komitetas taria jiems nuoširdų ačiū.

— Po ilgos bei sunkios ligos mirė a.a. Kostas Ivaškevičius, nuoširdus parapijos rėmėjas. Palaidotas Notre Dame kapinėse. Reiškiame užuojautą žmonai, dukroms ir kitiems giminėms.

— Šv. Rašto Naująjį Testamentą galima užsisakyti klebonijoje. Jo vertimas labai sklandus ir gražiai išleistas.

Kariuomenės šventės minėjimas rengiamas gruodžio 2, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos Aušros Vartų parapijos šventykloje — 11 v. Pamaldose organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Po pamaldų parapijos salėje — dr. P. Lukoševičiaus paskaita ir kavutė. Prie įėjimo šventyklon bus renkamos aukos Lietuvos karo invalidams. Minėjimą rengia kūrėjai-savanoriai, kariai veteranai ir šauliai.

Kanados armijos kpt. Rimvydas Navikėnas, kurį laiką buvęs tarptautinės priežiūros komisijos tarnyboje Vietname, Kanadai atšaukus savo dalinius iš šios komisijos grįžo į Kanadą ir gavo naują paskyrimą Europon. Tarnaus Atlanto S-gos kariuomenės Kanados daliniuose. Šių metų lapkričio 10 d. su šeima išvyko į Vokietijos Baden-Badeną. Būdamas Vietname, turėjo progos patirti vietinių žmonių gyvėnimo sąlygas, o dabar, būdamas Europoje, turės progos palyginti tų dviejų kontinentų gyvenimą.

"Gintaro" ansamblio tėvų susirinkimas įvyko lapkričio 11 d. seselių namuose. Pirmininkavo A. Ališauskas, sekretoriavo P. Brikis. Platų pranešimą apie ansamblio veiklą padarė jo vadovas Z. Lapinas, pirm. P. Povilaitis ir kt. Išrinkta nauja valdyba: Milda Murauskienė, Povilas Povilaitis, Birutė Nagienė, Algis Kličius, Irena Lukoševičienė. Revizijos komisija: p. Žurkevičius, Petras Vaupšas, Praną Rudinskas. Plačiau — kitame **"TŽ" nr. A. A.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I B.
Komercinio, privataus turto, automobilių. atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	9.0%
Taupomąsias s-tas	6.5%	Nekiln. turto	9.0%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	8.0%	Investaciones	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.